

BULGARIAN

BASIC COURSE

Volume VII

Lessons 56 - 65

January 1966

Revised November 1983

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE
FOREIGN LANGUAGE CENTER

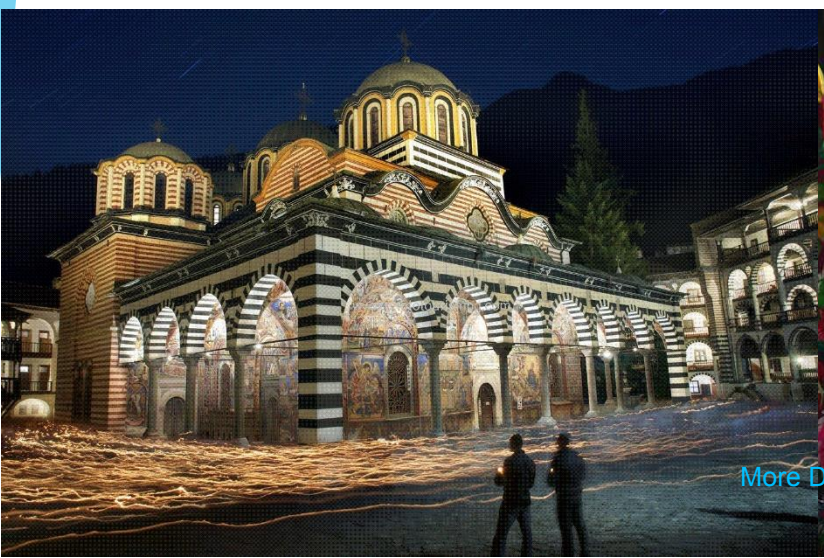

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

TABLE OF CONTENTS

		Page
1.	Lessons 56-65	1-207
	Lesson 56	1-26
	Grammar Perception Drill	2
	Cartoon Guide	7
	Dialogue: Celebration of a Name Day	8
	Grammar Analysis:	
	Masculine Nouns Ending in a Vowel	11
	Masculine Nouns Ending in й	14
	Grammar Drill	16
	Reading Text	19
	Translation	20
	Questions	21
	Homework	23
	Vocabulary	24
	Lesson 57	27-44
	Cartoon Guide	29
	Dialogue: The Recruit	30
	Reading Text	33
	Translation	36
	Questions	37
	Homework	39
	Interpreting	40
	Vocabulary	42

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Lesson 58 _____ 45-66

Grammar Perception Drill _____ 46
Cartoon Guide _____ 49
Dialogue: At the Theater _____ 50
Grammar Analysis:
Vocative Form of Masculine Common Nouns _ 52
Vocative Form of Adjectives _____ 53
Grammar Drill _____ 56
Reading Text _____ 58
Translation _____ 60
Questions _____ 61
Homework _____ 63
Vocabulary _____ 64

Lesson 59 _____ 67-86

Grammar Perception Drill _____ 68
Cartoon Guide _____ 73
Dialogue: At the Customhouse _____ 74
Grammar Analysis:
Hearsay Forms of the Past Indefinite and Past Perfect Tenses _____ 76
Grammar Drill _____ 78
Reading Text _____ 81
Translation _____ 82
Questions _____ 83
Homework _____ 85
Vocabulary _____ 86

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Lesson 60 _____ 87-106

Grammar Perception Drill _____ 88
Cartoon Guide _____ 91
Dialogue: Driver's Troubles _____ 92
Grammar Analysis:
Vocative Case of Feminine Nouns _____ 94
Grammar Drill _____ 96
Reading Text _____ 99
Translation _____ 100
Questions _____ 101
Homework _____ 103
Vocabulary _____ 104

Lesson 61 _____ 107-122

Cartoon Guide _____ 109
Dialogue: Life on the Post _____ 110
Reading Text _____ 112
Translation _____ 114
Questions _____ 115
Homework _____ 117
Interpreting _____ 118
Vocabulary _____ 120

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Lesson 62 _____ 123-148

Grammar Perception Drill _____ 124
Cartoon Guide _____ 129
Dialogue: At the Airport _____ 130
Grammar Analysis:
The Relative Pronouns _____ 133
Grammar Drill _____ 138
Reading Text _____ 141
Translation _____ 142
Questions _____ 143
Homework _____ 145
Vocabulary _____ 146

Lesson 63 _____ 149-172

Grammar Perception Drill _____ 150
Cartoon Guide _____ 155
Dialogue: At a Picnic _____ 156
Grammar Analysis:
The Pronouns _____ 158
Pronouns Used as
Adjectives _____ 161
Grammar Drill _____ 163
Reading Text _____ 166
Translation _____ 167
Questions _____ 168
Homework _____ 170
Vocabulary _____ 171

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Lesson 64 _____ 173-192

Grammar Perception Drill _____ 174
Cartoon Guide _____ 177
Dialogue: Hunting _____ 178
Grammar Analysis:
The Adverbial Participle _____ 180
Grammar Drill _____ 183
Reading Text _____ 185
Translation _____ 186
Questions _____ 187
Homework _____ 189
Vocabulary _____ 190

Lesson 65 _____ 193-207

Cartoon Guide _____ 195
Dialogue: Military Training _____ 196
Reading Text _____ 198
Translation _____ 200
Questions _____ 201
Homework _____ 203
Interpreting _____ 204
Vocabulary _____ 206

2. Grammar Index _____ 208-214

3. Table of Illustrations _____ 215-216

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

П Е Т Д Е С Е Т И Ш Е С Т И У Р О К

L E S S O N 5 6

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ВСТЪПИТЕЛНИ ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ

Grammar: I. Masculine Nouns Ending in a Vowel

II. Masculine Nouns Ending in Й

I. Masculine Nouns Ending in a Vowel.

1.

Всеки човек има баща.
Кой има баща? — Всеки човек има баща.

Иван има баща.
Бащата на Иван е добър човек.
Какъв човек е бащата на Иван? — Бащата на Иван е добър човек.

Иван има добър баща.
Какъв баща има Иван? — Иван има добър баща.

Ивановият баща е добър човек.
Кой е добър човек? — Ивановият баща е добър човек.
Познавате ли Ивановия баща?
Чий баща познавате?
Върнахте ли парите на бащата на Иван?
.....на Ивановия баща?
Кога говорихте с Ивановия баща?
бащата на Иван?

и т. н.

2.

Той е старшина.
Те са старшини.

Какъв е той? — Той е старшина.
Какви са те? — Те са старшини.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Добър старшина ли е той?
Строг старшина ли е той?
Какъв старшина е той?
Роднина ли Ви е старшината?
Близък роднина ли Ви е старшината?
Вие обичате ли строгия старшина?
добрия
Къде живее Вашият старшина?
неговият роднина Христов?
Имате ли много роднини?
Ходите ли често на гости у своя
роднина Пенев?

и т. н.

3.

Иван има вуйчо.
Вуйчото на Иван е добър човек.

Кой има вуйчо?
Какъв човек е вуйчото на Иван?

Иван има вуйчо.
Вуйчото на Иван е добър
човек.

Иван има добър вуйчо.
Какъв вуйчо има Иван?
Какъв чичо има Стоян?
дядо

Иван има добър вуйчо.
Стоян има строг чичо.

Ивановият вуйчо е добър човек.
Стояновият чичо е строг човек.
дядо е справедлив човек.

Кой е добър човек?
строг
справедлив

Ивановият вуйчо е добър
човек.
Стояновият чичо е строг...
Стояновият дядо.....

Бяхте ли у чичото на Стоян снощи?
Стояновия чичо
вуйчото на Иван
Ивановия вуйчо
дядото на Стоян
Стояновия дядо

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Говорихте ли с.....?
Какво Ви каза.....?
Познавате ли.....?
Кога ще дойде.....?

и т. н.

4.

Той е чичо на Радка.
Те са чичовци на Радка.

Какъв роднина е той на Радка? — Той ѝ е чичо.
Какви роднини ѝ са те? — Те ѝ са чичовци.

Чичовците на Радка живеят на село.
Къде живеят чичовците на Радка? — Чичовците ѝ живеят на село.

Тя има ли вуйчо?
вуйчовци

Колко чичовци имате?
вуйчовци
Ходите ли често на гости у вуйчовците си?
чичовците

и т. н.

II. Masculine Nouns Ending in Й

1.

Дръжте този край на въжето?
Какво трябва да правите сега? — Аз трябва да държа този край на въжето.

Дръжте другия край на въжето?

единия	одеалото
този	молива
онзи	платнището
	покривката
	вестника

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

На кой край на масата седи г-н.....?
В кой край на града живеят те?

Той седи на този /онзи/ край.

Те живеят в западния край на града.

В кой край на селото е зеленчуковата градина на кооператива?

Краят на месеца наближава.
Какво казах аз?

Вие казахте, че краят на месеца наближавал.

Краят на годината наближава.
Краят на курса наближава.
Това е краят на филма.

Дръжте края на въжето!
Какво трябва да правите сега?

Аз трябва да държа края на въжето.

одеалото, покривката, молива, платнището

Той отива на края на града.
Къде отива той?

Той отива на края на града.

село, гора, парк, градина

Този край на покривката е мръсен.
Тези краища на покривката са мръсни.

Какъв е този край на покривката?
Какви са тези краища на покривката?

Този край е мръсен.

Тези краища са мръсни.

платнище, одеало и т. н.

Краят на покривката е мръсен.
Краищата на покривката са мръсни.

и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

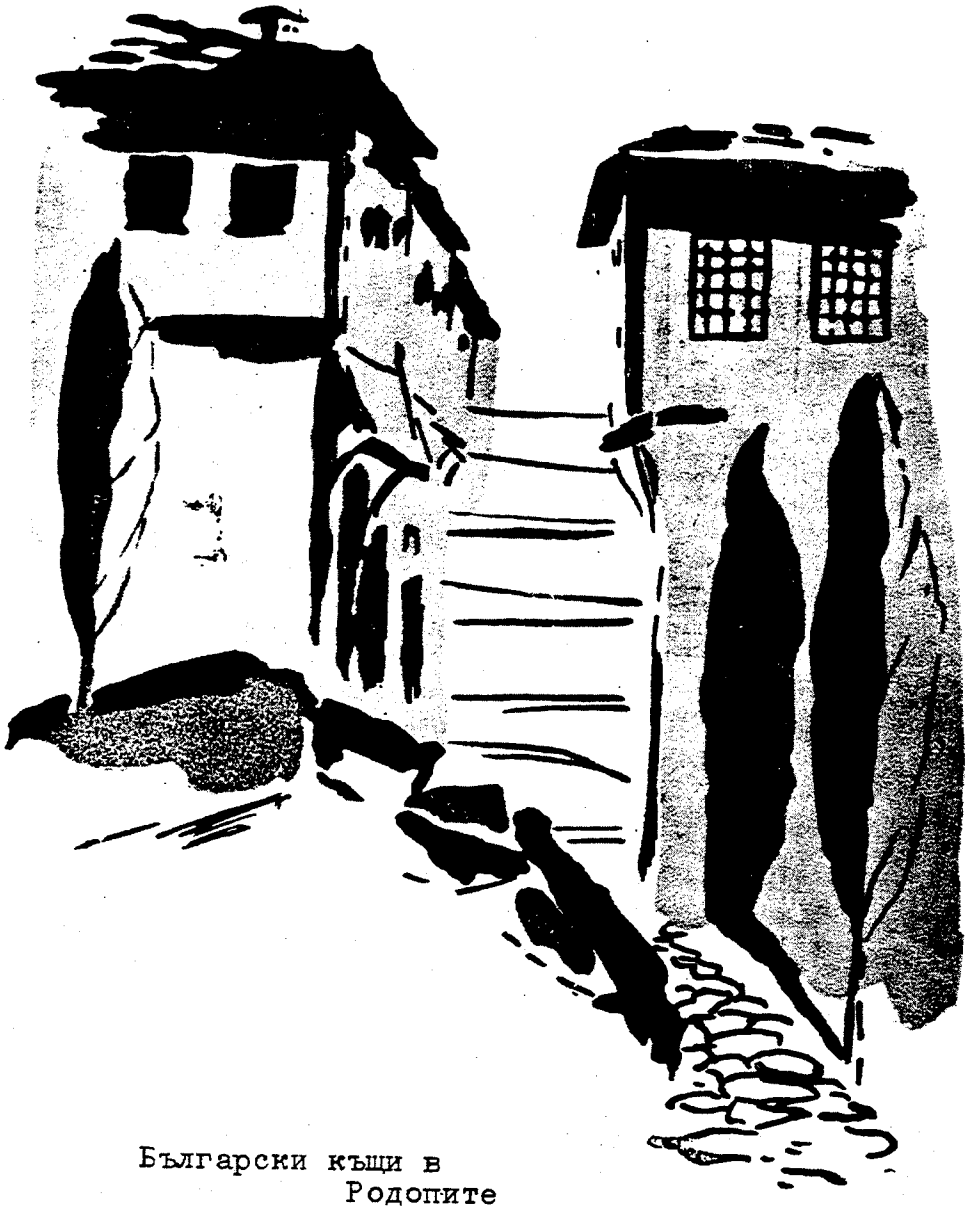

Български къщи в
Родопите

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

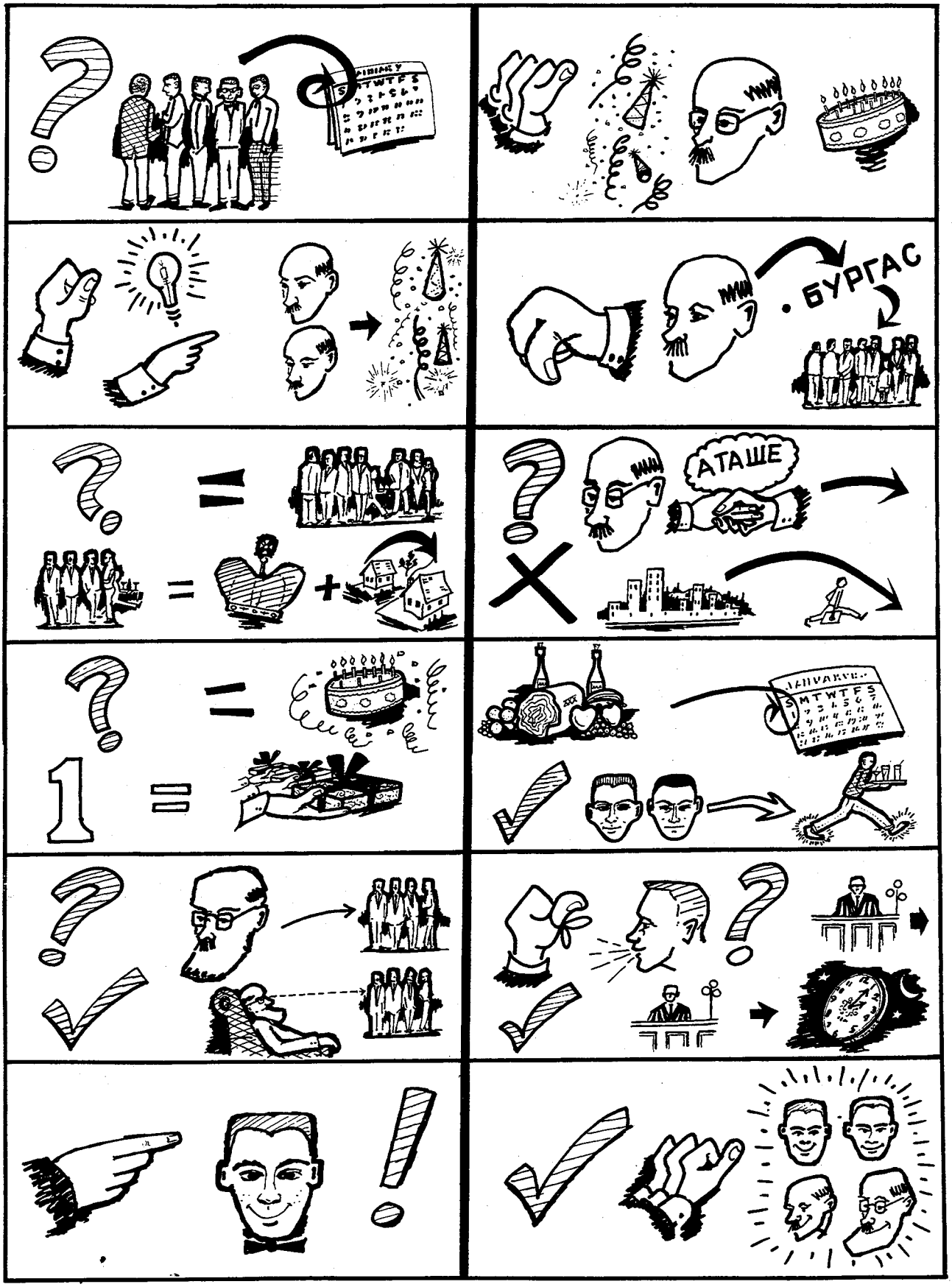

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

УРОК 56 - РАЗГОВОР

ПРАЗНУВАНЕ НА ИМЕН ДЕН

Дончо
Борис

- Бори́се, по какъ́в слу́чай и́махте то́лкова голя́м брой го́сти в неде́ля?
- Не зна́еш ли? Празну́вахме и́мения ден на та́тко.

- Сега́ разби́рам защо́ бя́ха дошли́ чи́човците и ву́йчовците ти.
- И сва́ко ми дойде́ чак от Бурга́с по слу́чая.

- Кои́ дру́ги Ви бя́ха на го́сти?
- Дя́до Ки́рил и съсе́да ни Драгоми́ров.

- Прия́телят на баща́ ти, италиа́нският търго́вски аташе́, дойде́ ли?
- Не. Отсъ́ствуваше от града́. Лега́цията го пра́тила ня́къде.

- Как ми́на изо́бщо и́менният ден?
- Спо́ред обича́я на́й-напре́д все́ки поднесе на та́тко пода́рък.

- Си́гурно е и́мало мно́го я́дене и пи́ене не́го ден.
- Да, Аз и ба́те се умори́хме да подна́сяме мезе́та и на́питки на го́стите.

- Дя́до ти Лю́бен присъ́ствува ли?
- Да. Той седе́ше на едно́ кресло́ и наблюда́ваше вси́чко, кое́то ста́ваше нао́коло.

- Абе́ забра́вих да те попи́там. Съдия́та Попо́в бе́ше ли на и́мения ден?
- Да. Той присти́гна към кра́я.

- Си́гурно сте прека́рали мно́го ве́село.
- И о́ще как! Все́ички и́махме чуде́сно настрое́ние.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Имен ден - name day

The Bulgarians belong to the family of the Eastern Orthodox Christian Church. Most of the people are named after the saints of the Bulgarian Orthodox Church (John, Peter, Cyril, George, etc.)

Ordinarily, babies are baptized a few weeks after birth. The parents choose or the godfather selects the name of the child. It is usually the name of a grandfather or grandmother. In some areas of the country it is the name of the saint on whose day the baby was born. Thus, everybody celebrates his/her name day on the saint's day.

Plenty of visiting, eating and drinking takes place on these days.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

4. то́лкова голя́м брой го́сти such a large number of guests.
9. Бурга́с is the second largest Bulgarian seaport on the Black Sea.

12. търго́вски аташе́ commercial attaché. There are several attachés in a legation or embassy посолство: вое́нен аташе́ military attaché, култу́рен аташе́ cultural attaché, etc.
14. пра́тила is hearsay, since he heard about that.
17. подна́сям ня́кому не́що to offer somebody something.
19. е и́мало there has been, there was. Suppositions are expressed with the past indefinite tense. не́го ден = на то́я ден on that day.
20. уморя́вам се to get tired.
мезе́ n. appetizer, consisting of pickled or fresh vegetables, cheese, salami etc.
22. присъ́ствуваше pronounced присъ́стваше was present; прие́м reception.
23. кресло́ n. armchair; наблюда́вам to observe; нао́коло around
29. И о́ще как! Of course! And how!

— Няма ли да изкарате едно хоро, та да седнем да починем!?...

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 56

ГРАМАТИКА

I. MASCULINE NOUNS ENDING IN A VOWEL*

There are a number of masculine nouns ending in the vowels А, Я, Е, or О.

бащá	съдия́	чи́чо	аташе́
father	judge	uncle	attaché

Most of these nouns indicate a man's profession.

1. The most frequent nouns ending in А are:

бащá	father
родни́на	relative
влади́ка	bishop
войво́да	chieftain
пия́ница	drunkard
слугá	servant
старшинá	master sergeant

These nouns end in plural in И : бащá pl. бащи́

The definite article for these nouns is:

a. in singular ТА

b. in plural ТЕ

Examples:

бащá	бащá-та	бащи́-те
father	the father	the fathers

* Cf. Vol II, 43, for the general distribution of the endings.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2. The most frequent nouns ending in Я* are:

бакърджи́я	coppersmith
бозаджи́я	seller of bosa (Bulgarian beverage)
боклуджи́я	garbage collector
бояджи́я	painter
зарзаватчи́я	seller of vegetables
кафеджи́я	coffee maker
комарджи́я	gambler
комши́я	neighbor
ловджи́я	hunter
по́щаджия	mailman
съдия́	judge
тенекеджи́я	tinsmith
хаджи́я	pilgrim to Jerusalem

These nouns end in plural in И : комши́я pl. комши́и

The definite article for these nouns is:

a. in singular ТА

b. in plural ТЕ

Examples:

съдия́	съдия́-та	съдии́-те
a judge	the judge	the judges

* The majority of these nouns are of Turkish origin.
** Kind of common Balkan candy made of sugar and sesame.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3. The most frequent nouns ending in О are given below. The definite article for these nouns is:

a. in singular ТО

b. in plural ТЕ

These nouns have irregular plural forms which are:

Singular	With Article	Plural	
вуйчо	вуйчо-то	вуйчовци-те	uncle (mother's brother)
дядо*	дядо-то	дядовци-те	grandfather
		деди-те	ancestors
прадядо	прадядо-то	прадядовци-те	great grandfather
		прадеди-те	ancestors
свако	свако-то	сваковци-те	the husband of the mother's sister
татко	татко-то	татковци-те	dad, father
чичо**	чичо-то	чичовци-те	uncle (father's brother)
батко	батко-то	батковци-те	senior brother

4. The nouns ending in Е are the following:

Singular	With Article	Plural	
ташé	ташé-то	ташéта-та	attaché
бáте	(has no sing. form with art.)	бáтевци-те	senior brother
тáте	" "	no pl.	dad, father

Note: Colloquially ташé is often neuter:

военно ташé - military attaché instead of - военен ташé

---

* дядо is also used as a common address form to an older man.

** чичо is also used as a common address form to a middle-aged man.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

II. MASCULINE NOUNS ENDING IN Й

There are a number of masculine nouns ending in Й.

1. Formation of Plural

a. Some of these nouns are monosyllabic. They form their plural with the ending ЕВЕ, after numerals Я.

Examples:

брой	number; issue	бро́еве	бро́я
бой	fight; battle	боеве́	бо́я
строй	line	стро́еве	стро́я

b. The polysyllabic nouns form their plural by exchanging Й with И. Some of them have a parallel form ending in ЩА. All these nouns end in Я after numerals.

Examples:

слу́чай	case; occasion	слу́чаи	слу́чая
обича́й	custom	обича́и	обича́я
зако́й	curve	зако́и	зако́я
поро́й	torrent; gush	поро́и и поро́ища	поро́я
побо́й	assault; beating	побо́и и побо́ища	побо́я

The monosyllabic край also forms its plural with the ending ЩА.

краи́ща after numerals кра́я

2. Article

a. The article in singular for all nouns ending in Й is: full form ЯТ, short form Я.

Both forms are added to the noun after dropping Й.

---

* Cf. Vol.II, P.43 about the endings of nouns in general.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Examples:

брой	number	бро́ят	бро́я	the number
бой	fight	бо́ят	бо́я	the fight
край	end	кра́ят	кра́я	the end
слу́чай	case	слу́чаят	слу́чая	the case
зави́й	curve	зави́ят	зави́я	the curve

b. The article in the plural is ТЕ. It is added to the plural form of the nouns.

Examples:

брой	number	бро́еве-те	the numbers
бой	battle	боеве́-те	the battles

The article in the plural of nouns ending in ЩА is ТА.

край	end	кра́ища-та	the ends
поро́й	torrent	поро́ища-та	the torrents

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 56

ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ

GRAMMAR: I. Masculine Nouns Ending in a Vowel.

II. Masculine Nouns Ending in Й.

1.

Иван има ли баща?
Какъв човек е бащата на Иван?

Да, Иван има баща.
Бащата на Иван е добър човек.

строг, справедлив

Какъв чсвек е Стояновият баща?
Добър човек ли е бащата на Христо?
Познавате ли дядото на Иван?
Какъв човек е Ивановият дядо?
Той има ли чичо?
Познавате ли чичото на Иван?
Къде живее Ивановият чичо?
Той търговски аташе ли е още?
Къде живее търговският аташе Драганов?
Г-н Петев беше ли военен аташе по-рано?
Къде беше той военен аташе?
Върна ли се военният аташе?
Той роднина ли Ви е?
Къде живее Вашият роднина, военният аташе г-н Петев?
Той не Ви ли беше комшия по-рано?
Как е комшията Ви Попов?
Още ли е съдия Вашият комшия Попов?
Ходите ли често на гости у комшиите си?
Ходите ли на черква заедно с комшиите си?
Виждал ли сте владиката напоследък?
Как се казва владиката?
Той не е ли близък роднина на Иван?
Той е много справедлив владика, нали?
Бате ти Колю върна ли се от странство?
Той ще работи ли в магазина на двамата ти вуйчовци?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Къде се намира магазинът на вуйчовците ти?
Какво прави твоят родина, старшината Митев?
Казват,че бил много строг старшина.
Бяхте ли у чичото на Стоян снощи?
Имаше ли много гости?
По какъв случай имаше толкова голям брой гости?
Свако ти дойде ли по случая?
На колко години е твоят свако?

и т. н.

2.

Г-н А....., кажете на г-н Б.....
да държи края на въжето!
този край
другия край
единия край
онзи

одеало, покривка, платнище,
молив и т. н.

Г-н А: Г-н Б....., дръжте
края на въжето!

Г-н Б....., какво правите сега?

Аз държа края на въжето.
този край
единия
и т. н.

3.

Краят на месеца наближава.
Какво казах аз?

Вие казахте, че краят на
месеца наближавал.

Краят на курса наближава.
Те имаха голям брой гости в неделя.
Броят на гостите беше голям.
Аз имам много броеве от това списание.
няколко броя
първия брой на вестника.
Покривката има мръсни краища.
Краищата на покривката са мръсни.

и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

4.

Г-н А....., къде живее съдията Попов?
Г-н Б....., какво каза г-н А.....?

Г-н А....., търговският аташе беше ли на имения ден?
защо търговският аташе не дойде на приема?
защо военният аташе отсъствува от града?
какво правеше дядото на Борис?
колко броя имате от това списаниие?
прочел ли сте всички броеве?
къде е третият брой на списанието?
какво поднасят най-напред гостите на именника според обичая?
хубав ли е този обичай?
познавате ли някои български обичаи?
познавате ли аташето Стоянов?
кога се запознахте с аташето?
знаете ли къде живее търговският аташе Драганов?

владика, вуйчо, свако, чичо,
бате,комшия, съдия

— А бе имало седмица на книгата, дали да прочетем по този случай по някоя книжка?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 56

ЧЕТИВО

В България, както и в другите източно-православни страни, хората празнуват[1] имените си дни. Именият ден е голям празник за всеки българин.

Сутринита на този ден близките на именика или имениците ги поливат със студена вода. Това е народен обичай. Прави се с пожелание за здраве[2] на именика.

Празнуването на имения ден става в дома на именика. Гостите идват непоканени. За именика е чест да бъде посетен[3] от повече гости. Той посреща гостите на вратата и приема техните поздравления и пожелания. Гостите поздравяват именика и му поднасят подаръци.

На гостите поднасят различни питиета и мезета според сезона. През зимата това са: кисело зеле, туршия,[4] сирене, луканка и салами с хляб, а през лятото, салата от домати и краставици или зелена салата. За пиене се поднасят: ракия, вино и газирани напитки[5].

В къщата на именика отиват всички: роднини, познати и приятели. Там те пият, ядат и се веселят, колкото искат.

---

1. празнуват - They celebrate. See dialogue 56, footnote 1.
2. За здраве - To good health.
3. посетен - visited (passive participle).
4. туршия - pickled vegetables.
5. газирани напитки - soft drinks.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ПРЕВОД

- Hello, Boris.
- Hi, Ivan.

- How are you today?
- I'm fine, thank you.

- Whose house is this?
- It belongs to the cooperative.

- To whom did it belong before?
- It belonged to the president of the village council.

- What kind of a man is he?
- I don't know what kind of a man he is.

- With whom are you living now?
- I live alone. I bought a little apartment.

- From whom did you get the money?
- I got the money from Stoyan's uncle.

- Where do you work now?
- At a factory.

- When will your sister return from abroad?
- I don't know when she'll be back.

- Whom has she written to?
- I cannot tell you whom she has written to.

- What are you doing tomorrow?
- I'd like to tell you what I'll do (I'm doing) tomorrow, but I can't.

- Why can't you?
- Because I promised somebody not to tell anyone about it.

- Whom did you promise?
- I am sorry but I cannot tell you whom I promised.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ВЪПРОСИ

А.

1. По какъв случай имало гости в дома на Борис в неделя?
2. Чичовците и вуйчовците му дошли ли у тях?
3. Откъде дошел свако му?
4. Кои други гости били у тях?
5. Защо не дошел търговският аташе?
6. От какво се уморили Борис и бате му?
7. Кой от дядовците на Борис присъствувал на приема?
8. Какво правел дядо Любен, когато седял на едно кресло?
9. Кога пристигнал съдията Попов?
10. Как прекарали всички на приема?

Б.

1. Какъв обичай имат хората в България?
2. В кои страни хората празнуват имените си дни?
3. Кои дни са големи празници за именниците?
4. Какво правят роднините на именниците сутринта на тези дни?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

5. Защо правят те това?
6. Какъв е този обичай?
7. Кога става обикновено празнуването на имения ден?
8. Къде става то?
9. Кой посреща гостите?
10. Кои са гостите на именника?
11. Какво правят гостите при пристигането си?
12. Къде става празнуването обикновено?
13. Какво поднасят на гостите?
14. Какво поднасят в някои къши?
15. Какво ядат обикновено гостите там?

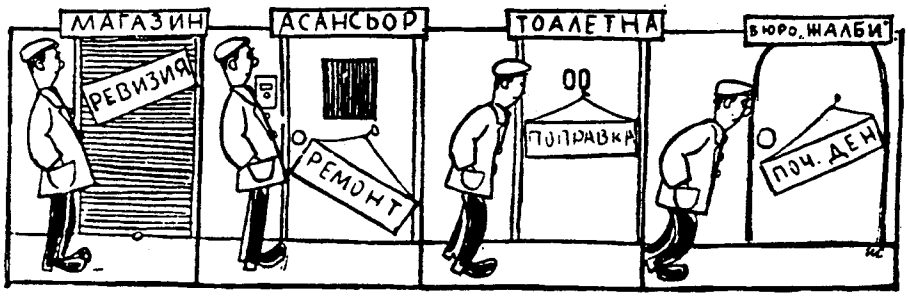

Без думи

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 56

ДОМАШНА РАБОТА

Част I

Преведете на български:

I hear that Georgi Ganchev, the father of Boris, celebrated his name day the day before yesterday, Gancheve had invited a great number of guests. Boris's two uncles (mother's side) came from the country. One of his uncles is a judge in the town of Konevo. He is a very good judge. The people are very fond of him. For them he is - "the judge".

His other uncle is a commercial attaché. The commercial attaché is on leave now. He usually goes fishing in the reservoir by the town of Samokov.

Other guests were: dyado Kiril, Colonel Petev, a few neighbors, and many other relatives and friends. According to the custom everyone gave Georgi a present. One of the neighbors brought a whole roasted lamb for the occasion. There was a lot of food and drinks. They all had a wonderful time.

Част II

---

1. Запишете разговора на урока на магнитофонна лента!
2. Разкажете как българите празнуват имените си дни!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 56

РЕЧНИК

а́гне n.pl. а́гнета	lamb
аташе́ m. sometimes neuter with art. аташе́то pl. with art. аташе́тата	attaché
воене́н аташе́	military attaché
търго́вски аташе́	commercial attaché
ба́те m.pl. ба́тевци	older brother, big brother
бога́т,а,о,и	rich
бонбо́н m.	candy
брой with art. бро́ят,я,pl.бро́еве after num. бро́я	number, issue,copy
Бурга́с	a Bulgarian port on the Black Sea
влади́ка m. with art. влади́ката pl. влади́ци	bishop
ден	day
не́го ден	that day
за́падноевропе́йски,а,о,и	West European
изо́бщо adv.	in general
и́мен ден m.pl.	name day
именник m.pl. и́менници	one whose name day it is
как	now
и още как!	and how!
комши́я m. with art. комши́ята pl. комши́и	neighbors
кресло́ n.pl. кресла́	easy chair, armchair
лега́ция f.	legation
мезе́ n.	appetizer (a small portion of food like dry salami, cheese, pickles, caviar, etc. eaten while drinking alcoholic beverages)
наблюда́вам	to watch, to observe
напи́тка f.usually pl. напи́тки	drink
обича́й m. with art. обича́ят,я pl. обича́и after num.обича́я	custom
отсъствувам /от/	to be absent (from)
печен,а,о,и	roasted, baked
пе́чено а́гне	whole roast lamb
пи́ене n.	drinking
поднася́м	1. to give, to offer
поднеса́,е́,поднесо́х,е́се	2. to serve (food)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 56

поли́вам	to pour (on), to water
поле́я,е́е,поля́х	
поли́вам с вода́	to pour water on (over)
празну́ване n.	celebration, celebrating
прие́м m.	reception
рожде́н ден	birthday
сва́ко m. with art. сва́кото	uncle (the husband of the father's sister)
pl. сва́ковци	
слу́чай m. with art. слу́чаят,я	occasion
pl. слу́чаи after num. слу́чая	
по какъ́в слу́чай?	what (was, is, will be) the occasion?
по слу́чай	on the occasion of
по слу́чая	for the occasion
съдия́ m. with art. съдията́	judge
pl. съди́и	
та́тко m.pl.	dad
търго́вски,а,о,и	commercial, business
уморя́вам	to get tired
уморя́ се,и́ се,и́х се	

Г. АНАСТАСОВ **ИМЕН ДЕН В КЪЩИ**

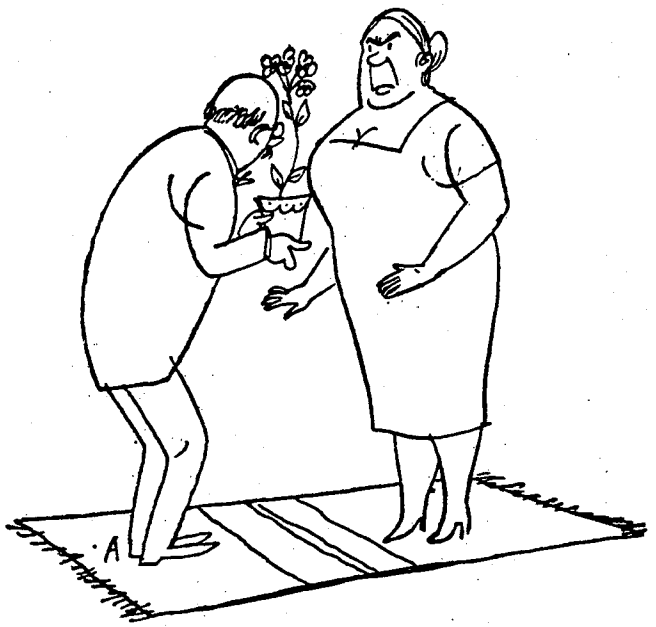

Т я: — Толкова пари на вятъра!...

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Как някой искат да разрешат въпроса с танцовата музика в ресторантите . . .

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

П Е Т Д Е С Е Т И С Е Д М И У Р О К

L E S S O N 5 7

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Новобранци пристигат в казармата

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

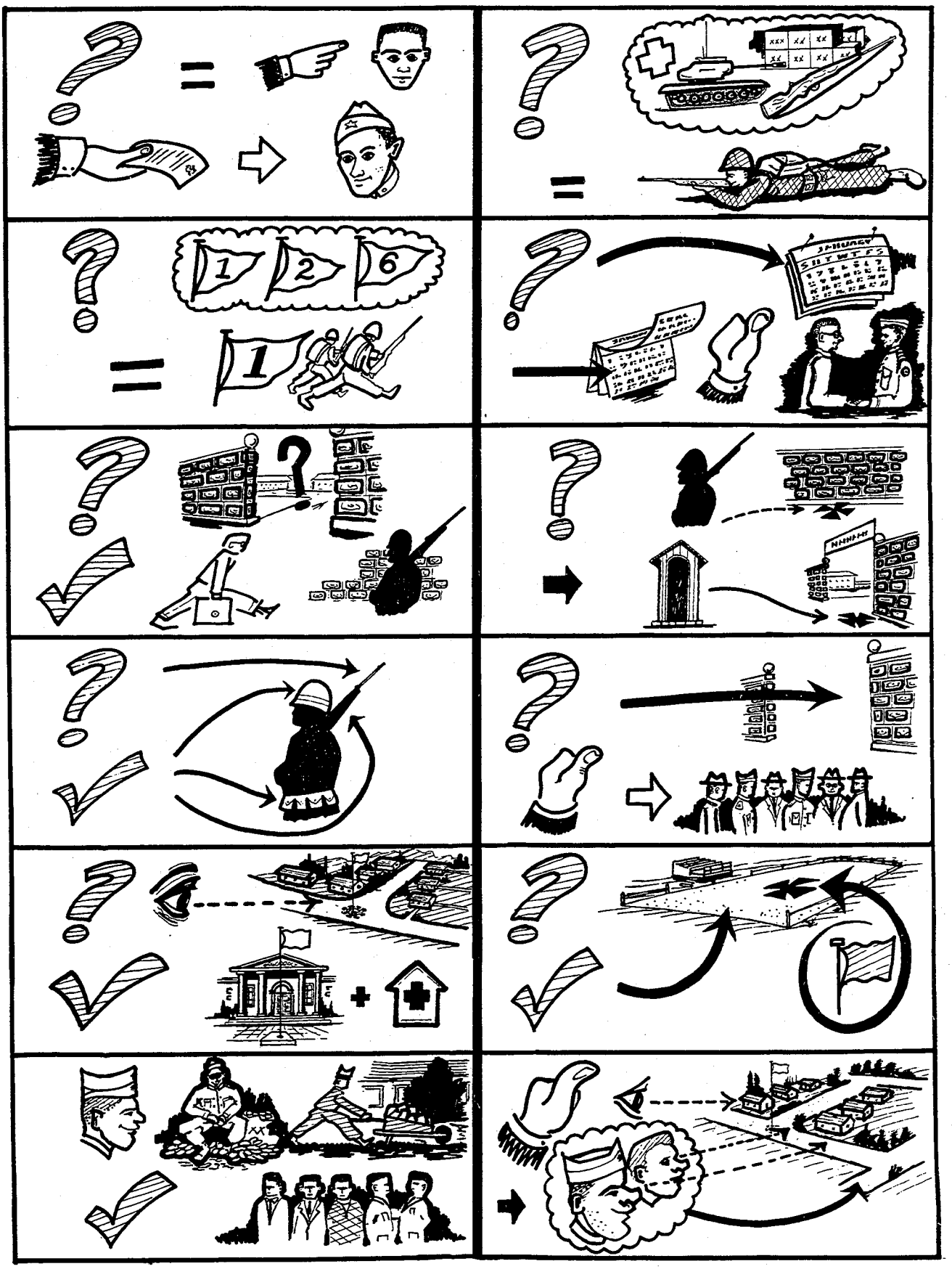

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

УРОК 57 - РАЗГОВОР

НОВОБРАНЕЦЪТ

Боян
Стоян

- Стоя́не, къде́ е брат ти Гео́рги? Не съм го ви́ждал отда́вна.
- Той полу́чи повиква́телна за́повед. Войни́к е.

- В какъ́в род войска́ е ?
- В пехо́тата.

- В коя́ част слу́жи?
- В еди́н пехо́тен полк.

- Кога́ посту́пи на слу́жба?
- Преди́ еди́н ме́сец. Аз ве́че го посети́х веднъ́ж.

- Пу́скат ли все́киго да вли́за там?
- Пу́скат, но са́мо по ра́бота. Има часово́й, ко́йто па́зи.

- Къде́ стои́ часово́ят?
- До една́ бу́дка при гла́вния вход.

- Въоръже́н ли е?
- Да, с автома́т. На глава́та си но́си ка́ска, а на поясо́ка си - пълни́тели.

- Ти как вле́зе в каза́рмата?
- Оти́дох в прие́мен ден. Са́мо в те́зи дни пу́скат посети́тели.

- Как изгле́жда каза́рмата?
- Мно́го е ху́бава, осо́бено ша́бът на по́лка и лазаре́тът.

- Има ли голя́м плац?
- Просто́рен. В среда́та на висо́к стълб ви́наги се развя́ва зна́мето.

- Живо́тът в каза́рмата тря́бва да е интере́сен.
- Разби́ра се, осо́бено при присти́гане на новобра́нците.

- Аз съ́що бих и́скал да посетя́ Гео́рги.
- Добре́. Ня́кой ден ще оти́дем за́едно.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

---

1. новобра́нец **draftee, conscript. A newly drafted soldier. After a basic training soldiers take oath and become "Young soldiers"**

6. повиква́телна за́повед draft notice.
7. род войска́ branch of service.
9. част f. unit.
11. постъ́пвам на слу́жба to enter the service.
12. ведна́ж once.
13. пу́скам /някого да влезе/ to let somebody in.
14. по ра́бота on business. No sightseeing is allowed.
17. бу́дка lit. booth - here: sentry box.
19. автома́т **submachine gun**
26. лазаре́т dispensary. There are military hospitals in the larger cities.
27. плац is the **soldier** field.
33. разгле́дам to look around, to go sightseeing.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 57

Атака на нож

Отделението на младши сержант Величко Пашов изпълнява положението „Лежешком, пълни!“

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 57

ЧЕТИВО

Военната служба в България е задължителна. Всеки здрав младеж на възраст 18 години, трябва да постъпи на военна служба. Едни служат в сухопътните войски, други във флота, а трети във въздушните войски.

За Георги също дойде време[1] да постъпи на военна служба. Всички младежи[2] от неговия набор[3] трябваше да се явят преди това на медицински преглед. Яви се и Георги. Прегледаха го и го намериха здрав и годен[4] за военна служба.

Няколко месеца бяха минали оттогава. Един ден Георги получи по пощата повиквателна заповед. Трябваше да се яви за служба в едно пехотно поделение в град Пловдив. Георги си купи нов куфар, сложи в него необходимите дрехи, каза "Довиждане" на домашните си и замина за Пловдив.

Поделението се намираше в западната част на града. На входа на казармата стоеше часовой, въоръжен с автомат. На главата си часовоя носеше каска, а на поясока му имаше паласки. Георги му показа повиквателна си заповед и влезе в двора на поделението.

Пред щаба на полка вече имаше много новобранци. Разпределяха ги по роти. Георги беше изпратен в трета рота[5]. Старшината на ротата им раздаде униформите. След като се облякоха, новобранците отидоха отново пред щаба. Когато се събраха всички, командирът на полка им говори за военната служба и за техните задължения. След това засвири военната музика. Наоколо бяха и старите войници. Заедно с тях новобранците играха хора[6]. По-късно всички пяха военни маршове и песни. Всички вечеряха заедно. За вечеря имаше гювеч и по чаша червено вино[6].

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 57

Младите войници нямат право на отпуска в началото на службата, затова родителите, приятелите или познатите им ги посещават по празници или в неделни дни.

Скоро и родителите на Георги ще отидат в Пловдив, за да го видят.

---

1. дойде времето - the time has arrived, i.e., when the boys become 18 years old.

2. младежи - young people.

3. набор - annual contingent of men born in the same year, who are called for military service at the same time. Levy.

4. годен - fit. Fit for military service.

5. трета рота - 3rd Company. The companies in the Bulgarian Army as well as battalions, platoons, and squads are numbered.

6. On big holidays and special occasions the soldiers in the Bulgarian Army have better food and a glass of wine.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 57

Из живота на младите войници

МОДА

Модни навици донесе
той при нас във взвода
и се чуди как да блесне
да покаже свойта „мода".

Но накрая със проблема
ловко се справи момчето —
вместо от хасе партенки
носи пъстри — на карета.

Когато няма отпуска. . .

КУМИРИ

Гонят някои нашивки.
други пък значки събират,
трети в лекарски почивки
утешение намират. . .

А за Митко чин и име
нищо — нищичко не значат. . .
Но и той кумир си има —
място нейде край готвача.

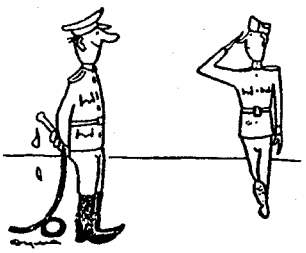

Поласканият пожарникар или за пръв път в градски отпуск

Когато скулпторът бели картофи.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ПРЕВОД

Use the double forms of the Personal Pronouns whenever possible.

- Do you know Miss Ivanov?
- Yes, I know her very well.

- And Miss Stoyanov?
- I know her, too. I met her (for the first time) last week. Both of them were at a party. There were a lot of students from the university there.

- Who introduced you to her?
- Doncho. She has a beautiful face and pretty blonde hair.

- Did you dance with her?
- I did,of course. She felt like dancing a lot so I danced with her almost all the time.

- Did you drink much?
- No. I didn't feel like drinking at all. But Doncho felt like drinking. He drank a lot of whiskey and got drunk.

- Did you introduce him to your friends (fam.)?
- Only to a few. He didn't feel like talking to anyone.

- What happened to the two girls after the dancing party?
- I took them to the Park of Freedom. There we walked around for a long time. They didn't feel like going home at all.

- Do you feel like smoking now?
- No, thank you. I felt like smoking a little while ago, but I don't now.

- Do you see those two girls over there? Which one do you like better: the blonde or the brunette?
- I like the brunette better. She is more shapely.

- I think they are coeds. Let's go talk with them.
- O.K. We'll invite them to go with us to the movies.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ВЪПРОСИ

1. Каква е военната служба в България?
2. Кой трябва да постъпи на военна служба в България?
3. В какви родове войски служат младите българи?
4. На кого му дойде времето да постъпи на военна служба?
5. Какво трябва да направи всеки, преди да постъпи на военна служба в България?
6. Кой прегледа Георги на медицинския преглед?
7. Как го намериха лекарите?
8. Какво получи Георги по пощата няколко месеца след медицинския преглед?
9. Къде трябваше да се яви той?
10. Какво направи Георги, преди да приготви дрехите си?
11. Какво направи той, след като ги приготви?
12. Къде се намираше казармата на полка?
13. Кой стоеше на входа на казармата?
14. Какво оръжие носеше часовоят?
15. Какво носеше той на главата си и на поясока си?
16. Какво показа Георги на часовоя, преди да влезе в двора на казармата?
17. Какво имаше пред щаба на полка?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

18. Какво правеха войниците пред щаба?

19. В коя рота трябваше да служи наш Георги?

20. Кой заведе новобранците в ротата?

21. Какво им даде той там?

22. Къде отидоха новобранците, след като облякоха униформите си?

23. Коя музика свиреше пред щаба на полка?

24. Какво правиха всички след това?

25. Кой пя военни маршове?

26. Какво вечеряха всички след това?

27. Защо родителите, приятелите и познатите на младите войници ги посещават често в началото на службата?

28. В кои дни ги посещават те?

29. Кой ще отиде някой ден в Пловдив, за да види Георги?

30. Вие служили ли сте във войската?

31. В коя част служихте?

32. Колко време служихте?

33. Може ли всеки човек да влезе в казармата, за да я разгледа?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 57

ДОМАШНА РАБОТА

Част I

Преведете на български:

A few days ago I and my cousin Georgi received our draft notices. We had to go to the First Infantry Regiment. We said good-by to our folks and left for the barracks of the regiment which are situated in the western part of the town. At the entrance of the post (barracks) we saw a guard. He was armed with a rifle and had a helmet on his head. He stopped us and wanted to see our draft notices. After we showed them to him, he let us in.

There were a lot of recruits in front of the Headquarters. The assistant commander, Lieutenant Colonel Kirof, was assigning them to companies. He assigned us to the Third Company. After we had gone to our company, we received our military uniforms. We put them on and returned to the parade ground.

Част II

Разправете за военната си служба!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

РАЗПИТ

1. What is your name?
2. Петър Стоянов.

3. What is your rank?
4. Редник съм.

5. What branch of service did you serve in?
6. В пехотата.

7. In which unit?
8. В 2-ра рота на 3-ти пехотен полк.

9. Where is the post (barracks) of your regiment located?
10. В западната част на град Пловдив.

11. How many men did your company consist of?
12. От 100 души.

13. Why did you leave Bulgaria?
14. Защото баща ми и майка ми са в Съединените щати.

15. Where did you surrender?
16. В гората до селото.

17. Were you alone there?
18. Не. Бях с сержантите Петров и Попов.

19. What happened to them?
20. Петров го убиха, а Попов го раниха.

21. How come?
22. Войниците Ви мислеха, че сме неприятели.

23. What weapons were you carrying?
24. Аз носех винтовка, а сержантите - пистолети.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

РАЗПИТ

1. Как се казвате?
2. Peter Stoyanov.

3. Какъв чин имате?
4. I am a private.

5. В кой род войска служихте?
6. In the infantry.

7. В коя част?
8. In the second company of the 3rd Infantry Regiment.

9. Къде се намира казармата на полка Ви?
10. In the western part of the city of Plovdiv.

11. От колко души се състоеше ротата Ви?
12. One hundred.

13. Защо напуснахте България?
14. Because my father and mother are in the United States.

15. Къде се предадохте?
16. In the forest by the village.

17. Сам ли бяхте там?
18. No. I was with the sergeants Petrov and Popov.

19. Какво стана с тях?
20. Petrov was killed, and Popov was wounded.

21. Как така?
22. Your soldiers thought that we were enemies.

23. Какви оръжия носехте?
24. I was carrying a rifle, and the sergeants - pistols.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

РЕЧНИК

бу́дка f.	sentry box; booth
ведна́ж adv.	once
винто́вка f.	rifle (Russian)
вход m.pl. вхо́дове after num. вхо́да	entrance, way in
въоръже́н,а,о,и	armed
живо́т m.	life
задължи́телен,лна,о,и	mandatory, obligatory
за́едно	together
ка́ска f.	helmet
командир m. помо́щник командир	commander assistant commander
лазаре́т m.	dispensary
марш m.pl. ма́ршове	march; march (music)
медици́нски, а, о, и	medical
младе́ж	youth, a young person
му́зика f.	music, brass band
нача́ло n.pl. в нача́лото /на/	beginning at the beginning (of)
новобра́нец m.pl. нци, after num. новобра́неца	draftee, conscript
оттога́ва	since then
пала́ска f.	cartridge box
пехо́тен,тна,о,и	infantry
плац m.pl. пла́цове after num. пла́ца	drill field, parade ground
повикова́телна за́повед	draft notice
поделе́ние, я	unit, section
полк m.pl. по́лкове after num. по́лка	regiment
получа́вам полу́ча,и,их	to receive
пост'ъ́пвам пост'ъ́пя,и,их пост'ъ́пвам на вое́нна слу́жба пост'ъ́пвам в каза́рмата	to behave, to enter the service to enter the service
поясо́к m.pl. ци, after num. поясо́ка	belt
преда́вам се преда́м се,даде́ се,да́дох се, да́де се	to surrender
пре́глед m.	survey; medical examination; (mil.) inspection, review

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

просто́рен,рна,о,и	spacious, roomy
пу́скам	to let, to allow, to permit
пу́сна,е,ах	
пълни́тел	**cartridge clip**
развя́вам се	to fly
разве́я се,е́е се,вя́х се	
разпреде́лям	to distribute, to assign
разпределя́,и,их	
разпреде́лям по ро́ти	to assign to companies
род m.pl. ро́дове́	clan, tribe, family;
after num. ро́да	gender
род войска́	branch of service
ро́та f.	(mil.) company
стълб m.pl. сто́лбове	pole, post
after num. сто́лба	
часово́й m. with art. часово́ят,я	sentry, guard
pl. часово́и after num. часово́я	
щаб m.pl. ща́бове	headquarters
after num. ща́ба	
явя́вам се	to appear, to turn up
явя́ се,и́ се,и́х се	
явя́вам се на медици́нски пре́глед	to report for medical examination

Походен марш

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Свързóчник

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

П Е Т Д Е С Е Т И О С М И У Р О К

L E S S O N 5 8

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 58

ВСТЪПИТЕЛНИ ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ

Grammar: I. Vocative Form of Masculine Common Nouns

II. Vocative Form of Adjectives

I. Vocative form of Masculine Common Nouns

1.

Сега аз ще кажа на този ученик да дойде при мен.
Ученико, елате при мен!

Г-н А....., кажете на този ученик да дойде тук! — Ученико, елате тук!

Г-н Х....., кажете на този войник да донесе книгата! — Войнико, донеси книгата!

2.

Сега аз ще кажа на старшината да дойде тук.
Старшино, елате тук!

Г-н Б....., кажете на този старшина да дойде тук! — Старшино, елате тук!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3.

Сега ще кажа на доктора да дойде тук.
Докторе, елате тук!

Г-н В....., кажете на доктора
да дойде в къщи! Докторе, елате в къщи!

4.

Сега ще кажа на този човек да дойде тук.
Човече,елате тук.

Г-н....., кажете на този човек да дойде
тук!
Човече, елате тук!

..... на Бог да ти помогне! Боже, помогни ми!
на този господин да дойде!

5.

Сега ще кажа на комшията да дойде.
Комшийо, ела тук!

Г-н Г....., кажете на комшията да дойде!

6.

Сега ще кажа на този другар да дойде.
Другарю, ела тук!

Г-н Х....., кажете на този другар да дойде!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

7.

Г-н....., кажете на майстора да не работи повече!
на доктора, че ще го повикам утре!
на сина си да учи всеки ден!

Г-н....., попитайте капитана дали е стрелял с картечница!

II. Vocative form of Adjectives

Драг.....приятел
Драги приятелю!

драг.....приятел

, , скъп,
любезен,

господин, Христо, Петър,
брат, братовчед, чичо, син

Драги приятелю!

Стари приятелю!

и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

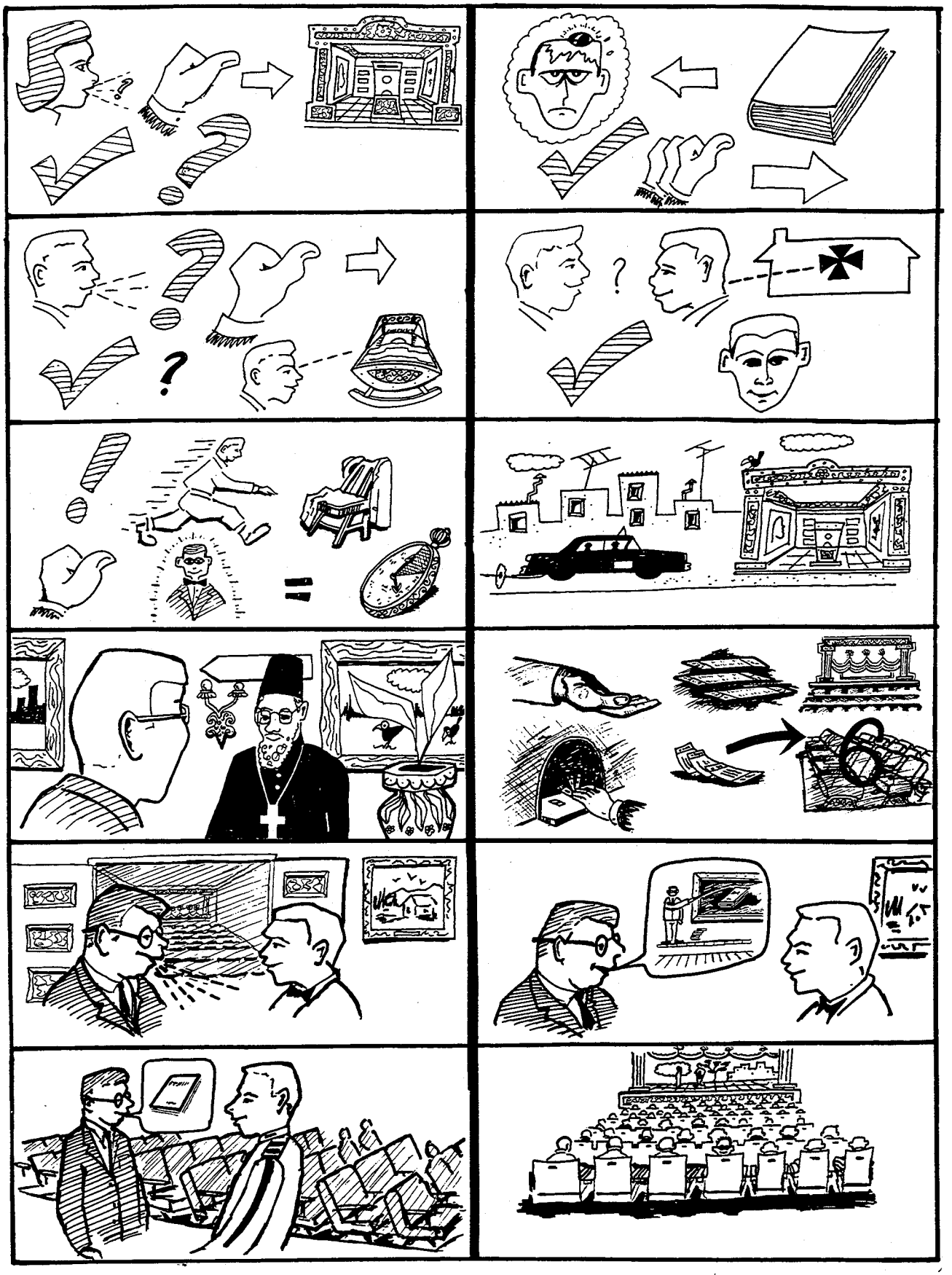

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

УРОК 58 - РАЗГОВОР

НА ТЕАТЪР

Пенка, Добри, Христо и Стоян Ковачеви

Пенка
- До́бри , нали́ ми обеща́ да ме заведе́ш та́зи ве́чер на теа́тър?

Добри
- Вя́рно, забра́вих. Какво́ да́ват?

Пенка
- Дра́мата "Под и́гото" по рома́на на Ива́н Ва́зов.

Добри
- Добре́, ще оти́дем. Приготви́ се!

Христо
- Та́тко,мо́же ли и аз да до́йда?

Добри
- Мо́же да до́йдеш, ако ба́те ти Стоя́н оста́не в къ́щи да гле́да бе́бето.

Христо
- Ба́те Стоя́не, ще оста́неш ли в къ́щи?

Стоян
- С удово́лствие, бра́тко.

Добри
- Приготви́ се бъ́рзо, си́не! Ня́маме мно́го вре́ме.

Христо
- След де́сет мину́ти съм гото́в, та́тко.

/След ма́лко взи́мат такси́ и оти́ват в Наро́дния теа́тър. Във фоайе́то на теа́търа те сре́щат дя́до Ива́н и споре́д обича́я се поздравя́ват./

Добри
- Добъ́р ве́чер,дя́до Ива́не ! Прия́тно ми е да те ви́дя.

Дядо Иван
- До́бър ве́чер, г-н Кова́чев, и аз се ра́двам, че ви ви́ждам.

/Оти́ват на ка́сата за биле́ти./

Добри
- /Към касие́ра/ Да́йте ми, мо́ля, три биле́та на еди́н от пъ́рвите редове́!

Касие́рът на теа́търа
- Заповя́дайте , три биле́та на ше́сти ред.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

/Баща́та пла́ща биле́тите. В коридо́ра Хри́сто сре́ща сво́я учи́тел по бъ́лгарски ези́к и литерату́ра Пе́нев./

Христо
- Добъ́р ве́чер, друга́рю Пе́нев.

Учителят
- Добъ́р ве́чер, Хри́сто! Как си?

Христо
- Благодаря́, добре́ съм. Ра́двам се, че ще ви́дя дра́мата "Под и́гото" та́зи ве́чер.

Учителят
- И аз се ра́двам. Ще я изуча́ваме наско́ро.

/Вли́зат в сало́на на теа́търа./

Добри /Към разпореди́теля, ко́йто му посо́чва места́та./
- Друга́рю, да́йте ми една́ про́грама!

Разпоредителят
- Заповя́дайте, друга́рю!

/Вси́чки ся́дат. Заве́сата се вди́га./

---

5. на - to, shows the purpose of going there; to see a dramatic piece, not a mere visitation of the building. In the last case the preposition в would be used.
9. Ива́н Ва́зов (1850-1921) the most famous and prolific Bulgarian writer. He wrote poems, short stories, novels, and plays (comedies and dramas). In his novel "Под и́гото" "Under the Yoke" he describes the life of the Bulgarian people under Turkish rule (1396-1878). Parts of the novel were dramatized in a very successful play under the same name.
26. дя́до-**dyado, an address to an old person/male. Not necessarily a grandfather.**
41. по of; учи́тел по бъ́лгарски ези́к и литерату́ра teacher of Bulgarian language and literature; here по indicates the field, sphere of activity, work.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ГРАМАТИКА

I. VOCATIVE FORM OF MASCULINE COMMON NOUNS*

The common masculine nouns form their vocative form by adding to their nominative О or Е, or by changing their nominative ending into О, ЙО, or Ю. Some do not undergo any change.

1. Ending О

a. All nouns ending in К, Х, Ж, Ц, Ч, Ш, and ИН form their vocative case by adding О.

Examples:

учени́к	pupil, student	учени́ко!
нача́лник	chief, boss	нача́лнико!
мона́х	monk	мона́хо!
мъж	husband	мъ́жо!
бое́ц	fighter	бое́цо!
ора́ч	plower	ора́чо!
апа́ш	thief	апа́шо!
бъ́лгарин	a Bulgarian	бъ́лгарино!

b. All nouns ending in А form their vocative by changing А to О.

Examples:

влади́ка	bishop	влади́ко!
войво́да	chieftain	войво́до!

2. Ending Е

a. All nouns ending in a consonant except those mentioned above in 1.a. form their vocative with the ending Е.

Examples:

поп	priest	по́пе!
до́ктор	doctor	до́кторе!

* Cf VI, p.10 where the vocative case of masculine proper nouns is discussed.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

b. The following nouns form their vocative with the ending Е with some change in their stems:

Examples:

Бог	God	Бо́же!
старе́ц	old man	ста́рче!
чове́к	man	чове́че
Дими́тър	Dimiter	Дими́тре!
Хри́стос	Christ	Хри́сте!
брат	brother	бра́те! or бра́тко!
син	son	си́не! or си́нко!
баща́	father	та́те! or та́тко!

3. Ending ЙО

All nouns ending in Я form their vocative by changing Я to ЙО.

Examples:

съдия́	judge	съди́йо!
комши́я	neighbor	комши́йо!

4. Ending Ю

All nouns ending in АР and ТЕЛ form their vocative with the ending Ю.

Examples:

учи́тел	teacher	учи́телю!
другáр	friend	другáрю!
цар	king	цáрю!

II. VOCATIVE FORM OF ADJECTIVES

a. Only the masculine form of the adjectives has a special form for the vocative. The ending is И.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Examples:

мил	dear	ми́ли Ива́не!	dear Ivan!
драг	dear	дра́ги Пе́тре!	dear Peter!
скъп	dear	скъ́пи бра́тко!	dear brother!

b. The adjectives ending in ЪЛ, ЪР, ЪК, and ЕН which lose Ъ and Е, (Cf. Vol. II, 137) form their vocative after losing Ъ and Е.

Examples:

зъл	зли въ́лче!	fierce wolf!
добър	добри́ чове́че!	(my) good man!
че́рен	че́рни дя́воле!	black devil!
ма́лък	ма́лки бра́те!	little brother!

Балетна продукция на Софийската народна опера

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Премиера на българската опера „Цвета“ от маестро Г. Атанасов. На снимката: на преден план Радка Конфорти в ролята на Цвета, Иван Арсов (вдясно) в ролята на Спас и Милен Паунов в ролята на кума

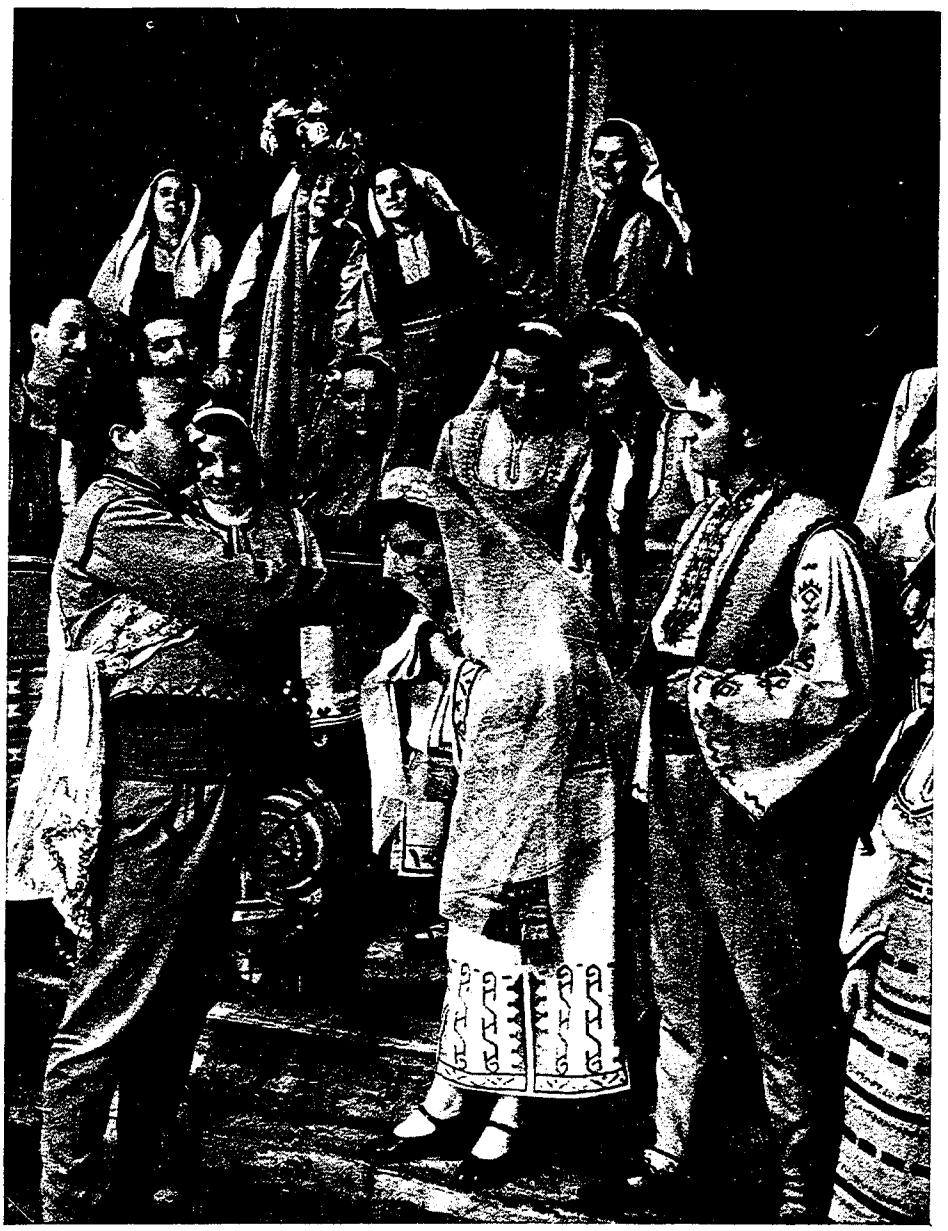

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 58

ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ

Grammar: I. Vocative form of Masculine Common Nouns

II. Vocative form of Adjectives

1.

Г-н....., попитайте другаря си Попов дали може да дойде тук!
приятеля си дали е написал домашната си работа!
този ученик дали разбира български!
доктора дали може да Ви приеме днес!
зъболекаря дали ще Ви постави пломба!
този писател дали е написал нещо напоследък!
този софиянец колко жители има София!
разпоредителя дали има програма!
комшията си дали може да ти даде малко захар!
този човек къде е улица "Раковски"!
брат си дали ще отиде на екскурзия в неделя!

и т. н.

българин, французин, американец, войник, син, лейтенант, господин, владика, съдия, курсист, председател, неприятел, часовой, началник, капитан, мъж, селянин и т. н.

2.

Г-н....., помолете другаря Славчев да Ви даде учебника!
съдията да не Ви праща в затвора!
доктора да Ви прегледа!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Г-н....., помолете учителя си да Ви прочете урока още един път!
брат си да Ви даде десет лева на заем!
братовчед си да отиде на екскурзия с тях!
този ученик да Ви разправи урока!
този студент да излезе от стаята!
комшията да слезе от покрива на къщата!
владиката да влезе в стаята!
този човек да не яде много!

и т. н.

3.

Драг..... приятел — Драги приятелю!
Петър — Драги Петре!
състудент
мъж
Христо
човек
господин
и т. н.

скъп, добър, стар,
малък, любезен

и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ЧЕТИВО

Столицата на България , София, е много хубав и модерен град с около 950,000[1] жители. В него има хубави здания, красиви паркове, много театри, кина, музеи и нощни заведения. Народният театър"Иван Вазв" е най-големият и най-известният. В него представят класически и модерни пиеси.

Българите много обичат своя Народен театър. Затова не само софиянци, но и хора от провинцията го посещават често.

Един ден Пенка и Добри Ковачеви решиха да отидат на театър със сина си Христо. Даваха българската драма "Под игото"[2]. Тази драма представя живота на българите под турско робство. Тя е написана по романа на българския писател Иван Вазов. Драмата "Под игото" е много често в репертоара[3] на театъра. Българите обичат да я гледат, защото в нея се говори за свободата на народа. Българите обичат свободата.

Ковачеви отидоха с такси до театъра. Във фоайето на театъра те срещнаха дядо Иван. Те го поздравиха и размениха няколко думи с него. След това Добри Ковачев отиде при касиера на касата и купи три билета партер на шестия ред.

Междувременно[4] Христо, който беше ученик в десети клас, видя своя учител по български език и литература и го поздрави любезно. Учителят се зарадва, като видя своя ученик. Класът на Христо наскоро щеше да изучава[5] романа "Под игото" в училище.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Първият[6] звенец на театъра би. Всички почнаха да влизат в салона. Когато Ковачеви влязоха в салона, един разпоредител им посочи местата и им даде програма. Малко след това вторият звенец би. Вдигнаха завесата[7] и представлението[8] започна.

---

1. Including the suburbs and several adjoining villages.
2. Под и́гото - See footnote under the dialogue of this lesson.
3. репертоа́р - Repertory, is of course dictated by the ideology of the Communist party. Besides a few Bulgarian plays Soviet plays are mainly shown. Some plays by Western authors are also shown sometimes, but with proper modification to fit the Communist ideology and propaganda.
4. In the meantime, meanwhile.
5. ще́ще да изуча́ва - was going to study.
6. Two bells ring before the show starts as well as at the end of each intermission.
7. заве́са - curtain.
8. представле́ние - show, performance.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ПРЕВОД

According to Peter his father and mother were in the country last month. They visited some relatives there. They wanted to buy a little house with a small vegetable garden there. But they had to return home before buying the house, because his mother didn't feel very well.

Peter tells me that after returning home, his mother got sick. She had a sore throat and was running a high temperature. She got well just a few days ago.

According to his parents the villagers built many new houses around the square and along the main street. They brought electricity to the village from the main power plant near the river. They also started putting in the sewerage.

All his relatives are well. His uncle Pendo built a new house. He sold the old house because the roof and a few other things needed repairing and he just didn't have time for that. His cousin Nadya wanted to go abroad and study medicine in Germany. She was studying German a few hours every day. She had a German textbook but didn't have a German dictionary. That's why she asked him to buy one for her.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ВЪПРОСИ

1. Какъв град е столицата на България?
2. Колко жители има София?
3. Какво друго има в София освен театри?
4. Кой е най-големият и най-известният театър в България?
5. Какви пиеси се представят в него?
6. Защо не само софиянци, но и хора от провинцията го посещават често?
7. Кой реши един ден да отиде на театър?
8. Коя драма даваха в театъра?
9. Какво представя тази драма?
10. По кой роман е написана драмата "Под игото"?
11. Защо тази драма е много често в репертоара на театъра?
12. За какво се говори в тази драма?
13. Кой обича свободата?
14. С какво отидоха Ковачеви до театъра?
15. Къде срещнаха те дядо Иван?
16. Какво направиха те, след като го поздравиха?
17. Защо Добри Ковачев отиде при касиера на касата след това?
18. Какви билети купи той?
19. Кого видя Христо междувременно?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

20. Какво направи Христо, след като видя своя учител по български език и литература?

21. Защо се зарадва учителят на Христо?

22. Кой щеше да изучава наскоро романа "Под игото" в училище?

23. Кога започнаха всички да влизат в салона?

24. Какво направи един разпоредител, когато Ковачеви влязоха в салона?

25. Какво им даде разпоредителят, след като им посочи местата?

26. Какво стана, след като вторият звънец би?

Театрален афиш

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 58

ДОМАШНА РАБОТА

Част I

A.

- Teacher, are we going to study the drama "Under the Yoke" soon?
- Yes, Peter. Do you have the novel?
-
- No, I don't. The People's Theater presents the drama tomorrow night and I'm going to see it.
- Very good. Your comrade Ivan has two copies of this novel. You can buy one.

- (Turns to Ivan) Comrade, I hear that you have two copies of the novel "Under the Yoke". Will you sell me one?
- With pleasure, friend. It cost fifteen leva and ninety-five stotinki when I bought it. I'll sell it to you for nine leva and eighty stotinki.

- Man, you want a lot of money.
- Well, neighbor, don't buy it if you think it is too expensive.

B.

Write a short letter to a friend in Bulgarian.

Част II

1. Запишете разговора на урока на магнитофонна лента!

2. Запишете отговорите на въпроси 1-12 на магнитофонна лента!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 58

РЕЧНИК

бе́бе n.	baby
бия,е,бих	to beat, to ring
звънне́цът би́е	the bell is ringing, the bell rings
вди́гам се	to rise
вди́гна се,е се,ах се	
да́вам	**to give, to present**
какво́ да́ват?	what do they play? what's on?
дра́ма f.	drama
жи́тел m. with art. жи́телят,я	inhabitant, resident
заведе́ние n.	1. establishment, institution 2. shop, enterprise
но́щно заведе́ние	night club
заве́са f.	curtain
звънне́ц m.pl.	bell
звънне́цът би́е	the bell rings, is ringing
и́го n.	yoke
изуча́вам	to study, to make a study of
изу́ча,и,их	
ка́са f.	box office
ка́са за биле́ти	box office
класи́чески,а,о,и	classic, classical
литерату́ра f.	literature
любе́зен,зна,о,и	kind,friendly
междувре́менно	in the meantime, meanwhile
но́щен, но́щна,о,и	night, nightly
но́щно заведе́ние	night club
па́ртер m.	the main floor in a theater; ground floor
пие́са f.	play
писа́тел m. with art. писа́телят,я	writer
по prep. indicates the field of activity, work	according to, **base on, after**
по рома́на на.....	according to the novel by, based on the novel by
учи́тел по бъ́лгарски	a teacher of Bulgarian
посо́чвам	to show
посо́ча,и,их	

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

представле́ние n.	show, performance
предста́вям	to perform, to present
предста́вя,и,их	
про́гра́ма f.	program
разме́ням	to exchange
разменя́,и́,и́х	
разпореди́тел m. with art. ят,я	usher
репертоа́р m.	repertoire, repertory
ро́бство n.	slavery
сало́н m.	1. hall 2. auditorium (of a theater)
софия́нец m.pl. софия́нци	an inhabitant of Sofia
сре́ден,сре́дна,о,и	middle
I-во сре́дно учи́лище	Ist High School
ту́рски,а,о,и	Turkish
фоайе́ n.	foyer, lobby

Баща и син от драмата "Гераците"

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

"Антимилитаризмът" на комунистите започва с децата

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

П Е Т Д Е С Е Т И Д Е В Е Т И У Р О К

L E S S O N 5 9

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ВСТЪПИТЕЛНИ ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ

Grammar: Hearsay Forms of the Past Indefinite and Past Perfect Tenses

1.

Аз съм написал домашната работа.
Той казва, че аз съм бил написал домашната работа.

Ти си написал домашната работа.
Той казва, че ти си бил написал домашната работа.

Г-н А....., г-н Б.... написал ли е домашната работа?
Да, той е написал домашната работа.

Г-н Б....., какво казва г-н А.....?
Той казва, че аз съм бил написал домашната работа.

Г-н П....., аз написал ли съм писмото?
Да, ти си написал писмото.

Г-н Х....., какво каза г-н П.....?
Той каза, че ти си бил написал писмото.
Той каза, че си бил написал писмото.
Ти си бил написал писмото.
Бил си написал писмото.

Аз съм купил къщата.
Ти си станал рано.
Аз съм научил урока.
Ти си прочел романа.
Аз съм му дал пари на заем.
Ти си пристигнал със сутрешния влак.
Аз съм се прибрал късно в къщи.

и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2.

Той е научил урока.
Чух, че той бил научил урока.
Чух, че бил научил урока.
Бил научил урока.

Г-н Т....., г-н Р..... научил
ли е урока?

Чух, че бил го научил.
Той каза,че.....
Казват, че.....
Разправят, че.....
Според Иван.....

Той написал ли е домашната си работа?
Той върнал ли се е?
Учителят влязъл ли е в стаята?
Брат ти заминал ли е за чужбина?
Кольо обръснал ли се е вече?

и т. н.

3.

Тя е пристигнала в София.
Чух, че тя била пристигнала в София.

Момичето е влязло в двора.
Петър каза, че момичето било влязло в двора.

Братовчедка ти пристигнала ли е в София?
Момичето влязло ли е в черквата?
То написало ли е домашната си работа?
Радка сложила ли е масата?
Леля ти отишла ли е на село?
Кога се е прибрала сестра ти?
Кога се е върнало сестричето на Боян?
Къде е спало то?

и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

4.

Ние сме научили урока.
Той каза, че ние сме били научили урока.
вие сте били научили урока.
те били научили урока.

Какво каза той? — Той каза, че ние.....
вие
те

Г-н Х....., студентите написали ли са домашната си работа? — Разправят, че били я написали.
Чух, че.....
Г-н П..... каза, че....
Според Х.....

Вие научили ли сте урока?
Децата върнали ли са се от училище?
Ние получили ли сме новите учебници?
Вие.....
Те.....

Те заминали ли са за странство? — Казаха ми, че.....
Вие пренесли ли сте се вече? — Чух, че.....
В кой хотел са отседнали родителите ти?
Ние давали ли сме пари на Христови?
Студентите прочели ли са новото четиво?
Къде са взели квартира?
Къде са отишли курсистите?
Те заминали ли са вече за Италия?
Вие купили ли сте вече къщата?
Децата легнали ли са си вече?

и т. н.

4.

Г-н Христов, Вие прочел/и/ ли сте този вестник? — Не, но Иван казва, че съм го бил прочел.
Аз прочел ли съм този вестник? — Той ми каза, че сте го бил прочел.
...., че Вие сте го били...

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 59

Аз написал ли съм домашната работа?
Аз научил ли съм урока добре?

Аз /г-жа С.....говори/ научила ли съм урока добре?

Чух, че Вие сте била научила /ти си била научила/ урока добре.

Ти, Радке, сложила ли си масата?

и т. н.

Вила в курорта Боровец до София

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

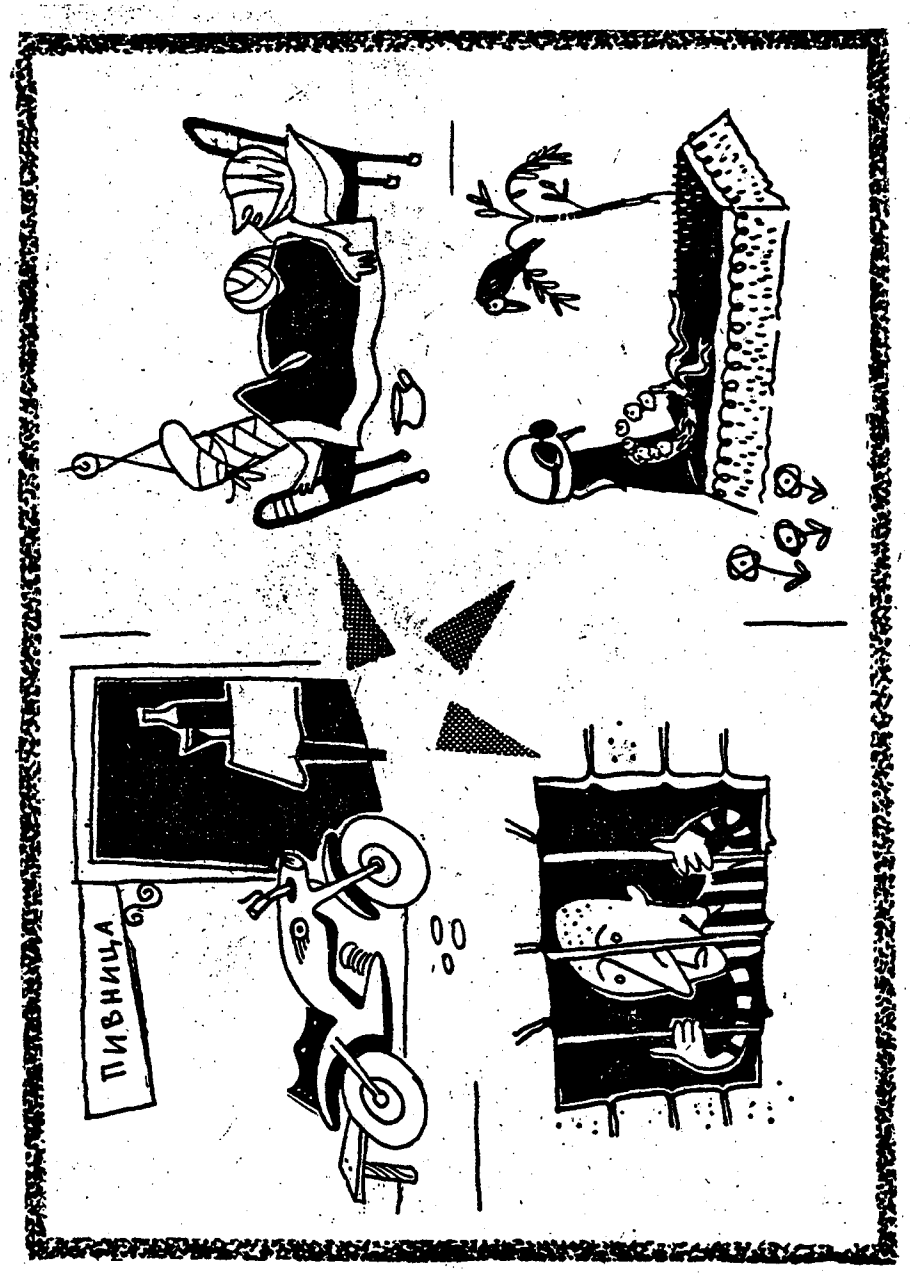

След влизането в пивницата — трите възможни изхода

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

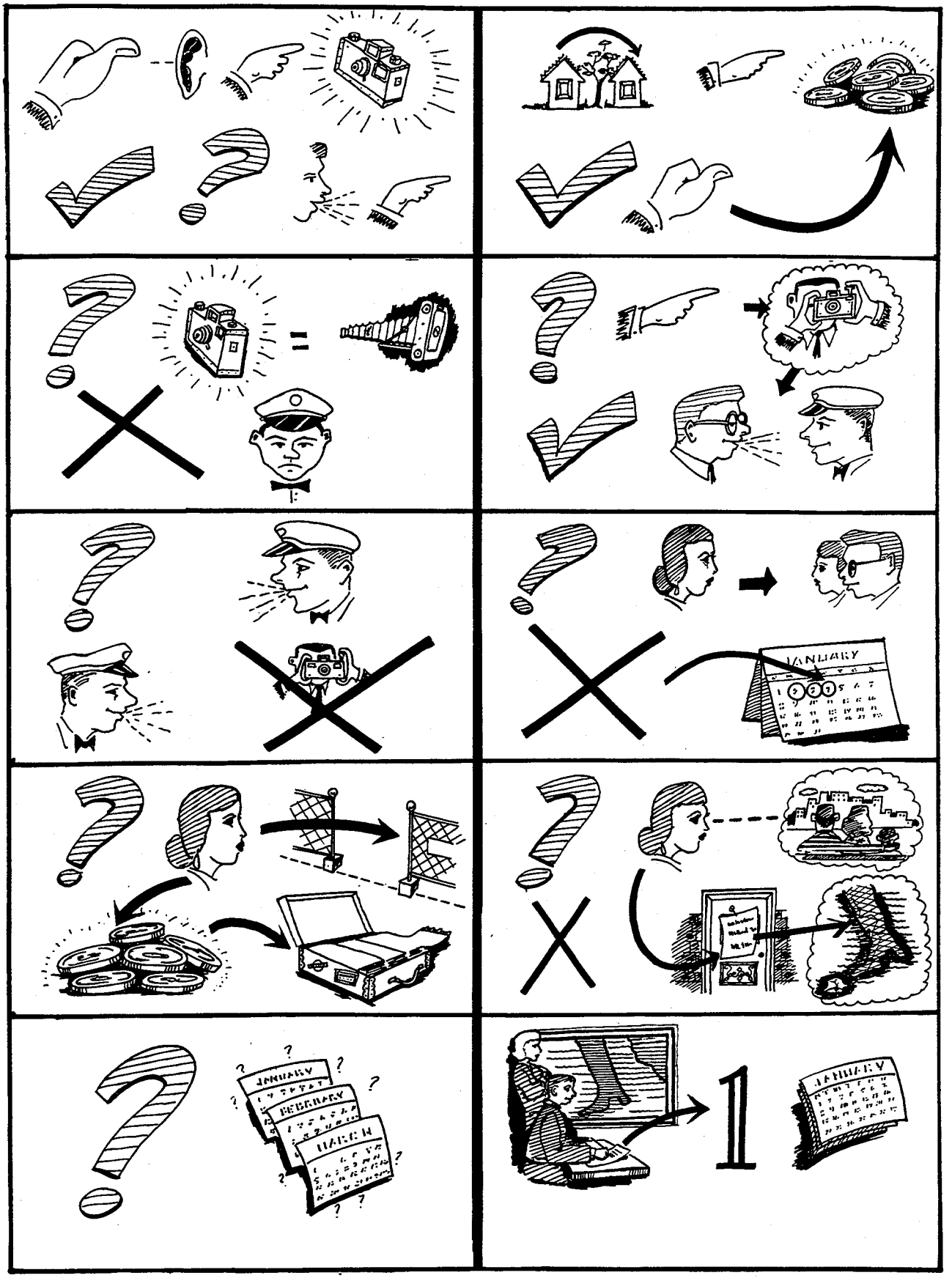

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

УРОК 59 - РАЗГОВОР

НА МИТНИЦАТА

Иван
Васил

- Васи́ле, чух, че ти си си бил ку́пил нов фотографи́чески апара́т във Вие́на.
- Да, ку́пих си. Кой ти ка́за?

- Съсе́дът ти Пипе́ров. Бил си пла́тил мно́го ми́то за не́го.
- Да. За съжале́ние тря́бваше да платя́.

- Апара́тът не можа́ ли да ми́не като́ стар, употребя́ван?
- Не можа́. Митничарят бе́ше мно́го строг.

- Си́гурно не си му ка́зал, че си го употребя́вал.
- Как не! Ка́зах му.

- А той какво́ ре́че?
- Ка́за ми, че не съм го бил употребя́вал доста́тъчно.

- На́дя вя́рна ли се с теб?
- Не, тя си дойде́ ня́колко де́на след мен.

- Как е ми́нала през ми́тницата на гра́ницата?
- И тя тря́бвало да плати́ мно́го ми́то, поне́же била́ напъ́лнила куфа́рите си с копри́нени платове́.

- Видя́ла ли се е с Георги́еви във Вие́на?
- Не. Кога́то оти́шла да ги ви́ди, те били́ ве́че замина́ли за Ита́лия.

- Ко́лко вре́ме ще стоя́т те там?
- Пи́сали ѝ, че ще́ли да стоя́т о́коло ме́сец.

---

4. Hearsay follows after чух. For that reason Vasil asks кой ти ка́за? on line 6.
7. The custom duties have been always high in Bulgaria. They are especially high now for merchandise coming from the West, or any non-communist country.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

---

10. стар old, употребя́ван used. Стар is used here more in the sense of употребя́ван. The two words reinforce each other.
13. The past indefinite tense is used when the speaker has in mind an action which he expects to have happened, but was not witnessed by him. Compare lines 20 and 23. ..., че си го употребя́вал is hearsay of the past tense.
14. Как не! understood съм му ка́зал.Translate: of course!
15. And he, what did he say?
21. поне́же била́ напъ́лнила is hearsay of the pluperfect tense. Witness: поне́же бе́ше напъ́лнила....
23. Видя́ла ли се е.... did she meet ... lit. did she see...
24. ... те били́ ве́че зами́нали is hearsay. Witness: те бя́ха ве́че зами́нали.

Изглед от курорта Варна

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 59

ГРАМАТИКА

HEARSAY FORMS OF THE PAST INDEFINITE* AND PAST PERFECT TENSES**

The Hearsay forms for the past indefinite tense and the past perfect tense are identical.

Hearsay Form

Past Indefinite and Past Perfect Tenses

Imperfective Aspect					Perfective Aspect			
аз	съм	бил	купу́вал	(They say) I have (had) bought	аз	съм	бил	ку́пил
		била́	купу́вала				била́	ку́пила
		било́	купу́вало				било́	ку́пило
ти	си	бил	купу́вал		ти	си	бил	ку́пил
		била́	купу́вала				била́	ку́пила
		било́	купу́вало				било́	ку́пило
той		бил	купу́вал		той		бил	ку́пил
тя		била́	купу́вала		тя		била́	ку́пила
то		било́	купу́вало		то		било́	ку́пило
ние	сме	били́	купу́вали		ние	сме	били́	ку́пили
вие	сте	били́	купу́вали		вие	сте	били́	ку́пили
те		били́	купу́вали		те		били́	ку́пили

Since the hearsay form is one and the same for both past indefinite and past perfect tenses, the context, i.e. the sequence of tenses can only help us to recognize which of the two tenses this form represents.

---

* See V, 16-19 for the witness form of the tense.
** See V, 200-204 for the witness form of the tense.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 59

a. For Past Indefinite Tense

Hearsay	Witness
Чух, че ти си си бил ку́пил нов фотографи́чески апара́т. I heard that you had bought a new camera.	Ти си си ку́пил нов фотографи́чески апара́т. You have bought a new camera.
Той бил плати́л мно́го ми́то. (They say) He has paid high custom duty.	Той е плати́л мно́го ми́то. He has paid high custom duty.

The actions expressed by ти си си бил ку́пил and ти си си ку́пил refer to an indefinite time in the past without any reference to another point in the past.

b. For Past Perfect Tense

Hearsay	Witness
Митничара́т не зна́ел, че те били́ ку́пили дре́хите във Вие́на. (They say that) the customs official did not know that they had bought the clothes in Vienna.	Митничарят не знаеше, че те бя́ха ку́пили дре́хите във Вие́на. The customs official did not know that they had bought the clothes in Vienna.
Кога́то тя оти́шла да ги ви́ди, те били́ ве́че зами́нали за Ита́лия. (They say that) When she went to see them, they had already left for Italy.	Кога́то тя оти́де да ги ви́ди, те бя́ха ве́че зами́нали за Ита́лия. When she went to see them, they had already left for Italy.

The clauses били́ ве́че зами́нали and бя́ха ве́че зами́нали express a past action which happened before another action also in the past.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ

Grammar: Hearsay Forms of the Past Indefinite and Past Perfect Tenses.

1.

Къде са отседнали Пеневи?

Отсядали ли са по-рано там?
Г-жа Пенева идвала ли е
другъ пътъ тукъ?
А момичето ѝ?
Тя завеждала ли е децата
в "Парка на свободата"?

Те ходили ли са в Германия?

А тя?..... А момичето?..
А той?..... А ти?.....
А вие?.... А майка ти?..

и т. н.

Казват, че били отседнали в
хотел "България".
Чух, че.....
Разправят, че.....
Казаха ми, че.....
Според.....
Те били отседнали...

Научили ли сте урока за днес?
Кой от студентите не е написал
домашната си работа за днес?

Чух, че Стоянов не бил написал..
че те.....
че аз.....
че тя.....
че ти.....

и т. н.

Тя учила ли е руски езикъ по-рано?
Какъвъ езикъ сте учили Вие по-рано?
Кой от Вас е учил италиански?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Кой си е купил нов фотографически апарат?
Той правил ли е снимки с новия си фотоапарат?
Сестра му виждала ли е снимките?
Тя донесла ли ги е в къщи?
Ти виждала ли си ги?
Аз видяла ли съм тези снимки?
Кой ти е дал пари на заем?
Христо пристигнал ли е?
Жена му не е ли оздравяла вече?
Колко инжекции ѝ е бил лекарят?
Момичето ѝ беше ли настинало преди това?

2.

Той беше ли вече докарал автомобила, когато те се върнаха в къщи?

Чух, че той бил вече докарал автомобила, когато те се върнали в къщи.

Ти беше ли прочел вече списанието, когато тя влезе в стаята?
Той беше ли вече написал домашната си работа, когато жена му се върна?
Те бяха ли си легнали вече, когато момичето им се прибра?
Те бяха ли вече почнали да поправят колата, когато сестра ти отиде там?

и т. н.

3.

Той беше ли вече написал домашната си работа, преди ти да отидеш у него?

Чух, че бил вече написал домашната си работа, преди да отида /съм отишел/ у него.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Ти взе ли пари на заем от Стоеви,
преди да тръгнат за чужбина?

Влакът беше ли заминал, преди те
да пристигнат на гарата?

Те бяха ли изяли пуйката, преди
да отиде тя там?

Децата бяха ли си легнали вече?

и т. н.

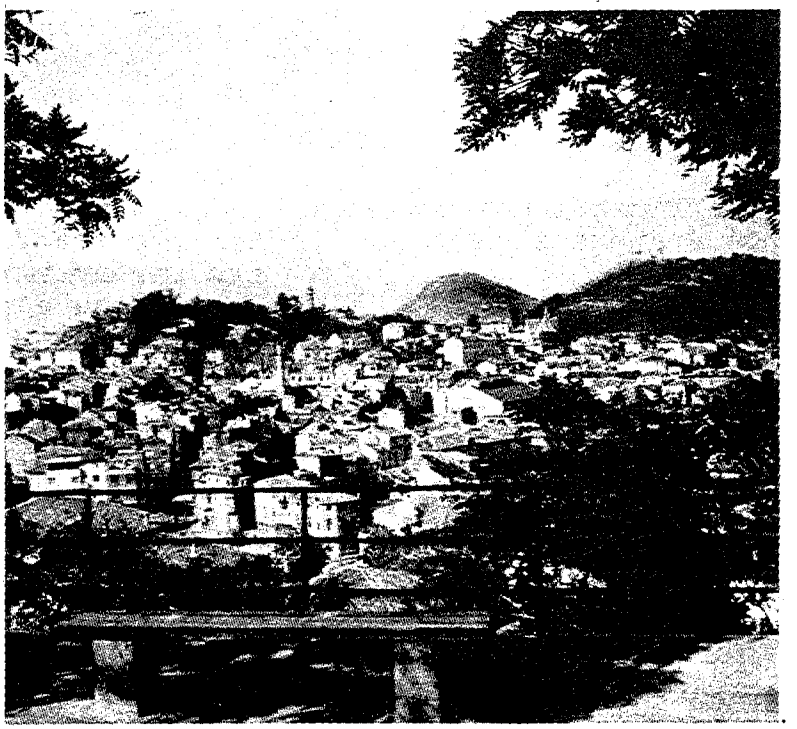

Изглед от град Пловдив

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 59

ЧЕТИВО

Виена е столица на Австрия. Градът се намира на река Дунав. Той е един от най-красивите градове в Европа. Известен е с хубавата си валсова музика и веселия си живот. Виенската държавна опера е ѝзвестна из цял свят.[1]

Преди Втората световна война много млади българи следваха в виенските университети. Днес много отиват във Виена като туристи. Там те разглеждат забележителностите на града и си купуват различни неща: дрехи, ризи, вратовръзки, обувки, фотографически апарати и т. н. Фотоапаратите са не само хубави, но и ефтини.

Оня ден срещнах Иван. Той ми разправи, че Васил токущо се бил върнал от Виена. Той си бил купил фотоапарат от там. Платил само петдесет лева и бил много доволен от апарата. Направил много снимки на паметници, стари църкви, модерни сгради и паркове. За съжаление, когато се връщал, трябвало да плати много мито на българската граница. Митничарят, който прегледал багажа му, бил много строг. Казал на Васил, че не бил употребявал фотоапарата достатъчно време, за да мине[2] като стар.

Сестрата на Васил, Мара, с която той бил отишел във Виена, не се върнала с него. Искала да се види с Георгиеви, които били в Инсбрук[3] по това време. Отишла там, но те били вече заминали за Италия. Тя пристигнала в София преди няколко дена. И тя трябвало да плати много мито на границата, понеже била напълнила куфарите си с копринени платове, найлонови чорапи, чанти, червила и други дребни работи.

---

1. из цял свят throughout the world.

2. ми́не is witness form, but hearsay could also be used here: ми́нел. Usually, when the first subordinate clause (in this case: че не бил употребя́вал) is in hearsay, the next, depending on the preceding, is in witness form. The 2nd subordinate clause could also have hearsay for a stronger hearsay.
3. Innsbruck is a city in Western Austria.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 59

ПРЕВОД

Now we are taking a walk in the Park of Freedom. Accidentally,we meet our old friend Ivan. He tells us that his sister will return from abroad soon. She'll live with his mother and father. He won't work any more at the Tractor Plant because he's going to study at the university. He'll study law. That's why he'll live with his parents, too.

They'll move to a bigger apartment next week. The present tenants are going to vacate the apartment in a few days. He'll have to go and clean it before they move in. His cousin has a truck and he's going to help them with the transporting of their furniture.

Then he tells us that his little sister will start going* to school this year. She was sick a few weeks ago,but is feeling well now.

Their father promised them that he would buy a car. That's why he, Ivan,is learning how to drive a car and is studying all the traffic regulations. As soon as he passes the examination successfully,he'll invite us to dinner at a restaurant and we can eat and drink as much as we want.

---

* going transl: to go

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 59

ВЪПРОСИ

1. Кой град е столица на Австрия?
2. Къде се намира градът?
3. Какъв град е Виена?
4. С какво е известен градът?
5. Коя опера е известна из цял свят?
6. Защо много българи ходеха във Виена преди Втората световна война?
7. На какво се наслаждаваха други там?
8. Какви неща си купуваха българите, преди да се върнат в България?
9. Какви бяха фотоапаратите?
10. Кого срещна Петър оня ден?
11. Какво разправи Иван на Петър?
12. Какво си бил купил Васил според Иван?
13. Колко платил Васил за фотоапарата?
14. Какви снимки направил Васил във Виена?
15. Защо трябвало Васил да плати мито на митницата?
16. Какъв бил митничарят, който прегледал багажа му на българската граница?
17. Какво казал митничарят на Васил за фотоапарата?
18. Кой не се върнал с Васил от Виена?
19. С кого искала да се види Мара, сестрата на Васил?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

20. Къде били Георгиеви по това време?

21. Защо Мара не могла да намери Георгиеви, когато отишла в Инсбрук?

22. Кога пристигнала тя в София?

23. Какво станало с нея на границата при Драгоман?

24. Защо трябвало тя да плати много мито на границата?

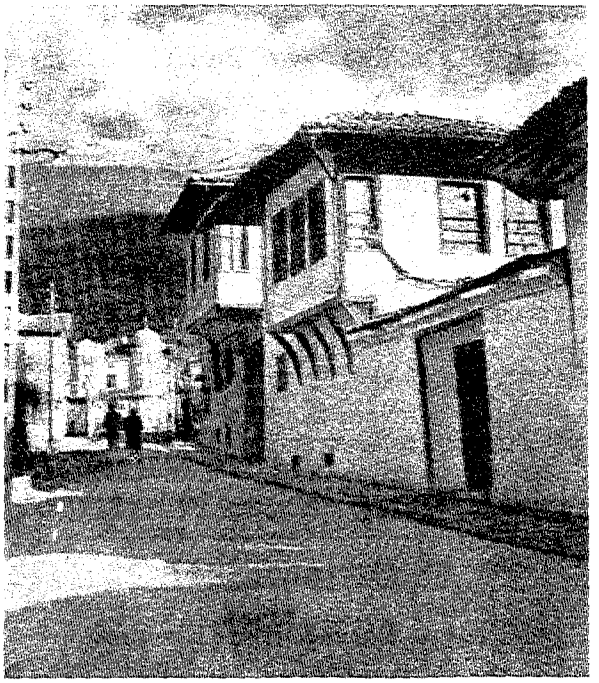

Село Шипка до Казанлък

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 59

ДОМАШНА РАБОТА

Част 1.

Преведете на български:

- Who has learned this lesson well?
- Stoyan says that I have learned the lesson well. But I don't think so.

- What about the other students?
- According to him they haven't studied much, that's why they don't know it well.

- I heard that you had bought a new camera in Vienna.
- Yes, I bought one.

- Have you taken any pictures with it?
- No, I haven't, but my sister took some. She told me that she had taken a few.

- Have you heard anything from your uncle in the country?
- Yes. I received a letter from him a few days ago. He writes that the boy of his friend, the president of the village council, has become sick.

Част 2.

1. Запишете разговора на урока на магнитофонна лента!

2. Запишете на магнитофонна лента отговорите на въпроси 11-20!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

РЕЧНИК

апара́т m.	device, appliance, apparatus
фо́тоапара́т m.	camera
фотографи́чески апара́т	camera
бага́ж m.	baggage, luggage
ва́лсов,а,о,и	waltz
Вие́на f.	Vienna
война́ f.	war
Вто́рата светове́вна война́	the Second World War
вратовръ́зка f.	necktie, tie
гра́ница f.	border, frontier
дово́лен,лна,о,и	satisfied
Ду́нав m.	the Danube river, one of the largest rivers in Europe, which in its lower course is the northern frontier of Bulgaria
из цял свят	all over the world
ми́тница f.	customhouse
митничар m. with art. ят,я	customhouse officer
ми́то n.pl. мита́	duty, customs
на́йлонов,а,о,и	(of) nylon
наслажда́вам се на	to enjoy, to take pleasure in,
насладя́ се, и́ се, и́х се	to delight in
не́що n.pl. неща́	thing
о́ня ден	the other day
плат n.pl. платове́	cloth,material, fabric
пъ́лня,и,их	to fill
напъ́лня	
река́,рече́	to say
ре́кох,ре́че	
светове́н,вна,о,и	world
съжале́ние n.	regret, pity
за съжале́ние	unfortunately
съсе́д m.	neighbor
употребя́вам	to use
употребя́,и́,и́х	
употребя́ван,а,о,и	used
фотоапара́т m.	camera
фотографи́чески,а,о,и	photographic
фотографи́чески апара́т	camera
ча́нта f.	bag, handbag, briefcase, valise
черви́ло n.pl. червила́	lipstick

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Ш Е С Т Д Е С Е Т И У Р О К

L E S S O N 6 0

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 60

ВСТЪПИТЕЛНИ ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ

Grammar: Vocative form of Feminine Nouns

1.

Сега аз ще кажа на баба си да дойде тук.
Бабо, ела тук!

Г-н.....,	кажете на тази баба да дойде тук!	Бабо, ела тук!
	Надежда	
	Мара	
	тази госпожа	
	тази жена	
	Ирина	

2.

Сега аз ще кажа на тази госпожица да дойде тук.
Госпожице, елате тук!

Г-н.....,	кажете на тази госпожица да дойде тук!	Госпожице, елате тук!
	Радка	
	Пенка	
	Стоянка	
	Марица	
	Марийка	

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3.

Сега аз ще кажа на леля си да дойде тук.
Лельо, ела тук!

Г-н....., кажете на
леля си да дойде тук!
Надя
Неделя

4.

Сега аз ще кажа на Мария да дойде тук.
Марийо, ела тук!

Г-н....., кажете на Мария да дойде тук!
София

5.

Г-н....., попитайте Мара дали е сложила масата!
Радка дали е наредила вилиците,
лъжиците и ножовете!
Мария дали ще отиде на Витоша в неделя!
баба си дали има достатъчно чай и захар!
леля си дали е приготвила раницата ти!
тази госпожица дали може да ми даде
адреса си!
Надя дали е донесла фотографическия
апарат!
София дали е платила много мито за
новия си фотоапарат!
тази госпожа дали знае кога тръгва влакът!
Марица дали е прочела това списание!
Неделя дали децата са си легнали вече!
Пенка дали е гледала този филм!

и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

6.

Г-н...., помолете тази госпожа да Ви каже колко е часът?

Ученик: Госпожо, колко е часът, моля?
кажете ми, моля Ви се, колко е часът!
можете ли да ми кажете колко е часът?

Г-н...., помолете тази госпожица да Ви разправи за автомобилната катастрофа!

Ученик: Госпожице, разправете ми, моля, за автомобилната катастрофа!

Г-н....., помолете Радка да сложи масата за вечеря!

Ученик: Радке, сложи, моля ти се, масата за вечеря!

помолете Мара да отиде да купи месо!
кажете на.....

Надя да влезе в стаята!
баба си да излезе от стаята!
Мария да не яде много месо!
Надежда да ти даде десет лева на заем!
Ирина да държи този край на одеалото!
Марица да не изпие лимонадата!
Неделя да донесе фотоапарата!
Пенка да не забрави да донесе грамофонните плочи!
сестра си да дойде веднага!

и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

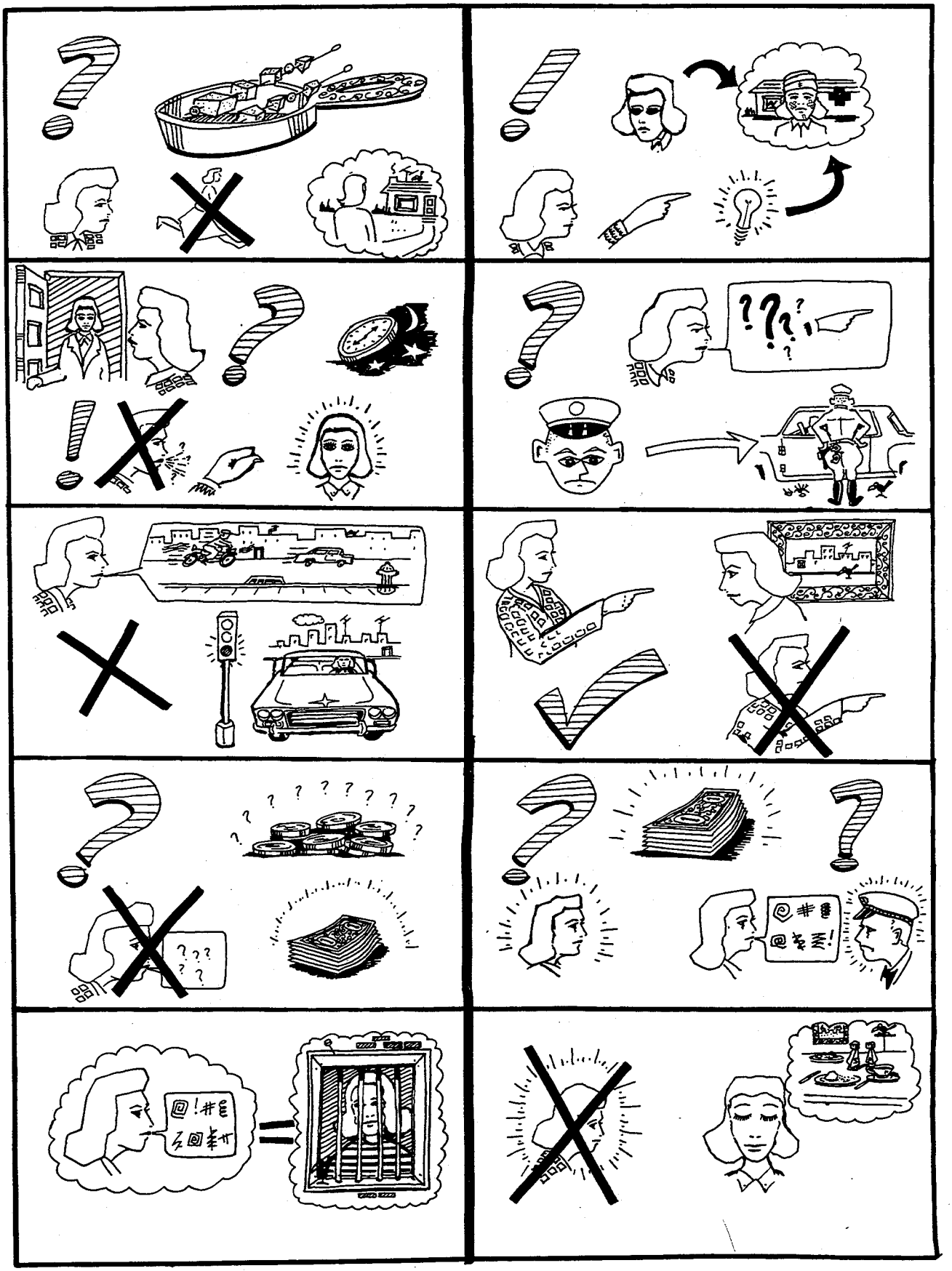

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

УРОК 60 - РАЗГОВОР

ШОФЬОРСКИ НЕПРИЯТНОСТИ

Радка Ганчева
Станка Ганчева

- Ма́мо, кога́ ще запо́чнем да пече́м шиш кеба́па?
- Не бъ́рзай то́лкова, Ра́дке! Мари́я не е пристѝгнала о́ще.

- Да не ѝ се е слу́чило пак не́що?
- Ти пък, Ра́дке, са́мо за ло́ши ра́боти ми́слиш.

/Мари́я пристѝга след изве́стно вре́ме./

Станка Ганчева
Мари́я Ковачева

- Мари́йо , защо́ закъсня́ то́лкова мно́го?
- Не ме пи́тай, ле́льо, че съм мно́го я́досана.

- Защо́ ? Какво́ ти се слу́чи?
- Еди́н милицио́нер ме глоби́.

- Брей, си́гурно си ка́рала пак мно́го бъ́рзо.
- Не. Тоз път не спрях пред еди́н светофа́р.

- Така́, така́. Заслужа́ваш си го.
- Знам ле́льо.

- Каква́ гло́ба ти нало́жи?
- Остави́ се, мно́го голя́ма.

- Какво́ гово́риш? Голя́ма гло́ба!? Защо́?
- Ей тъй на, я́досах се и го насоли́х, ка́кто аз си знам.

- Ей, Мари́йо,Мари́йо, тоз твой ези́к ще те вка́ра в голя́ма беля́ ня́кой ден.
- Не ми се сърди́, ле́льо ами ха́йде да ядем, че мно́го закъсня́хме.

---

7. да не with past indefinite tense forms a deliberative or dubitative question. No answer is expected by the person asking. да не ѝ се е слу́чило пак не́що? I wonder whether something has happened to her again?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

15. милиционе́р - policeman
16. бре́й - is an interjection: Say! You don't say! Oh!
17. тоз = този: тоз път - this time.
светофа́р - traffic light
не спрях пред един светофа́р i.e.,
пред червената светлина на един светофа́р. She went through a red light.
20. нала́гам, наложа, и,их - to impose
21. остави́ се - Oh dear! Don't ask!
23. ей тъй на - just
26. беля́ - trouble.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ГРАМАТИКА

VOCATIVE FORM OF FEMININE NOUNS

1. Nouns ending in А form their vocative by changing А to О.

Examples:

ба́ба	grandmother	ба́бо!	grandmother!
жена́*	woman, wife	же́но!	woman! wife!
Ма́ра	(female name)	Ма́ро!	
Стоя́на	" "	Стоя́но!	
Петка́на	" "	Петка́но!	
Наде́жда	" "	Наде́ждо!	
госпожа́*	Mrs., Madame	госпо́жо!	Madame!
ма́ма	mother	ма́мо!	mother!

2. Nouns ending in ИЦА and КА form their vocative by changing the final А to Е.

Examples:

Мари́ца		Мари́це!
госпо́жица	Miss	госпо́жице!
вдови́ца	widow	вдови́це!
прислу́жница	female servant	прислу́жнице!
Ра́дка	(female name)	Ра́дке!
Пе́нка	" "	Пе́нке!
Мари́йка	" "	Мари́йке!

The vocative of ма́йка is ма́йко! (See the nouns under #1.)

---

* Note the change of accent in the vocative case.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3. Nouns ending in Я form their vocative by changing Я to ЬО.

Examples:

ле́ля	aunt	ле́льо!
Неде́ля	(female name)	Неде́льо!
На́дя	" "	На́дьо!
сва́тя	relative(by marriage)	сва́тьо!
бу́ля	older brother's wife	бу́льо!

The vocative case of дъщеря́, daughter, is дъ́ще.

Nouns ending in ИЯ form their vocative by changing the final Я to ЙО.

Examples:

Мари́я	female name	Мари́йо!
Софи́я	" "	Софи́йо!

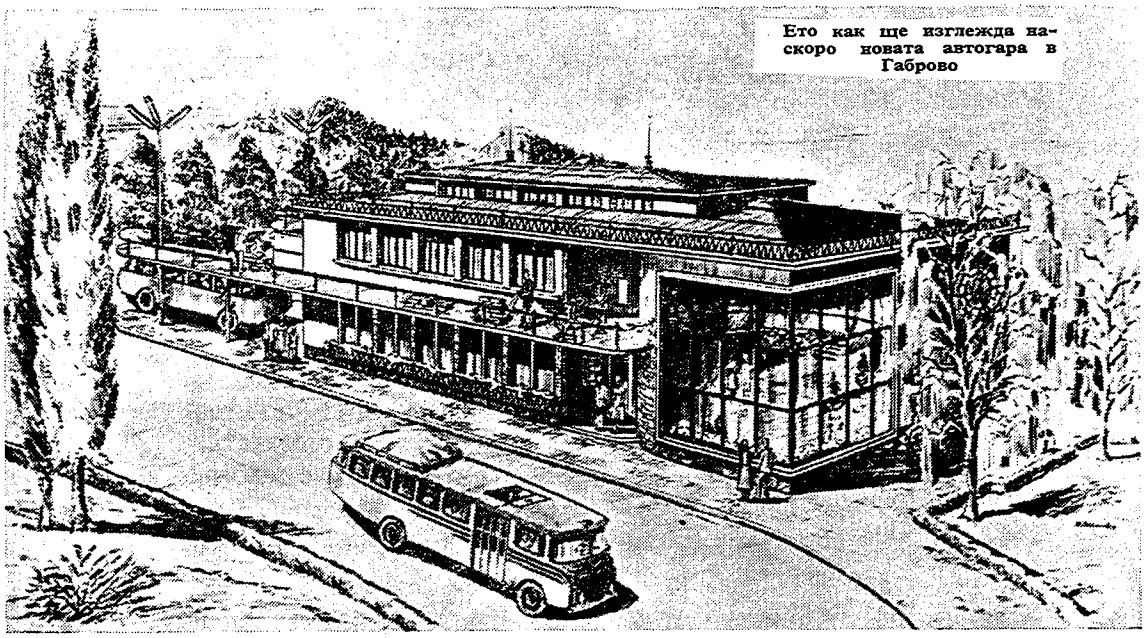

Ето как ще изглежда наскоро новата автогара в Габрово

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ

Grammar: Vocative form of Feminine Nouns

1.

Г-н....., попитайте Мария дали е сложила масата!
майка си дали е почнала да пече шиш кебапа!
леля си дали знае къде е ножът за месо!
Радка дали имаме нещо за ядене!
Надя дали милиционерът ѝ е наложил голяма глоба!
баба си дали е донесла покривката за маса!
Пенка дали милиционерът я е глобил!
Мария дали е карала пак като луда!
леля си дали е донесла захарта!
Стоянка дали не е забравила фотографическия апарат!
госпожата дали знае колко е часът!
Неделя дали е приготвила месото!
Ирина дали си е научила урока!
Марица дали е написала домашната си работа!
Мария дали е записала разговора на урока на магнитофонна лента!
Надежда дали е прочела този роман!
Марийка дали ще ходи на екскурзия в неделя!
Надя дали е била при зъболекаря!
Радка дали е издържала изпита!

кога ще държи изпит!
кога ще се върнат домашните ѝ!
какво е правила снощи!
защо е закъсняла толкова много!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

защо я е глобил милиционерът!
защо не е почнала да пече шиш кебапа!
защо милиционерът ѝ е наложил толкова голяма глоба!
къде е била снощи!
у кого ще бъдат на гости в неделя!
чия е тази риза!

и т. н.

2.

Г-н....., помолете Мария да Ви даде десет лева на заем!
кажете на

Неделя да донесе месото!
Радка да почака малко!
майка си да не ми се сърди!
леля си да не Ви опява толкова много!
Надя да не кара като луда!
Пенка да не бърза толкова!
Марица да не мисли само за лоши работи!
Стоянка да започне да пече шиш кебапа!
госпожата да приготви огъня и да сложи чая!
Неделя да направи няколко снимки както се къпем!
Ирина да не закъснява толкова много!
Марица да не се ядосва толкова!
Мария да запише разговора на урока на магнитофонна лента!
Надежда да не говори толкова!
Марийка да си легне веднага!
Радка да не пие вино!

да не яде толкова много!
да влезе в стаята!
да държи края на покривката!
да слезе от това дърво!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

да отиде на черква в неделя!
да дойде тук!
да не отива у Христови довечера!
да види дали децата са се върнали!
да излезе от стаята!
да се прибере рано!
да не забрави да донесе документите!

3.

Г-н..... кажете на...,че тя трябва да сложи масата!
че аз искам да ми върне учебника!
че аз съм много гладен!
че децата умират от глад!
че тя не трябва да кара като луда!
че Мария не е пристигнала още!
че нищо не ми се е случило!
че аз ще започна да пека шиш кебапа!
че тя̀ка ѝ се пада!
че тя си го заслужава!
че аз не ѝ се сърдя!
че милиционерът ми наложи голяма глоба!
че тя е много хубава!

и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 60

ЧЕТИВО

Преди няколко месеца бащата на Мария Ковачева купи автомобил. Мария се научи да го кара. Тя много обича да се разхожда с автомобила.[1] Често посещава родните и приятелите си с него. За съжаление кара като луда и затова милиционерите я глобяват често. Баща ѝ и майка ѝ винаги ѝ казват да кара бавно и внимателно, за да не направи някоя автомобилна катастрофа.

Един ден Мария трябваше да отиде с автомобила до Бояна. Там я очакваха леля ѝ Станка и братовчедите ѝ. Мислеха да си приготвят и ядат шиш кебаб. Мария обаче се забави. Братовчедка ѝ Радка се безпокоеше,[2] мислеше си дали не ѝ се е случило нещо лошо.

След известно време Мария пристигна. Леля ѝ искаше да знае защо идва[3] толкова късно. Мария ѝ обясни, че един милиционер я спрял. Карала[4] колата си бързо и не спряла пред един свят офар.[5] Трябвало да плати голяма глоба не само защото не спряла, но и защото се ядосала и го насолила както трябва.[6]

Тя беше много ядосана. Наричаше милиционера простак. Станка каза на Мария, че така ѝ се падало и че напълно си го заслужавала. Тя ѝ каза още,че езикът ѝ щял да я вкара някой ден в беля. Мария помоли леля си да не ѝ разправя много, ами да почнели да ядат,понеже умирала от глад.

---

1. разхо́ждам се с автомоби́л (lit. have a walk by car) to take a ride.
2. дали́ не ѝ се е слу́чило = да не ѝ се е слу́чило. See footnote to the Dialogue of this lesson.
3. The subordinate clause has present tense in Bulgarian if its action is simultaneous with the action of the main clause (и́скаше). Use in English past progressive.
4. The narration continues in hearsay. It begins in the preceding sentence and depends on обясни́.
5. светофа́р See footnote to the Dialogue of this lesson.
6. ка́кто тря́бва "as it was necessary." Of course, according to Maria. The subordinate clause is in witness form but the hearsay idea is still continuing. Hearsay form could be used also in the subordinate clause, if one wants to intensify the hearsay. See 3 above for the tense.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ПРЕВОД

Georgi wrote to me that his family had a great number of guests last Sunday. The number of guests was so great that they had to borrow a table and several chairs from their neighbors.

His uncle, a judge in Sofia, arrived early. He had not seen his uncle for a long time. The judge told them that his friend, the commercial attaché, would come by car. He was commercial attaché in Germany, but was on leave at the moment.

Georgi's grandfather was celebrating his name day. Every one loved him. According to the custom each guest brought a present. Rayko, their neighbor, gave him a silk shirt. Another neighbor brought a roasted turkey for the occasion. His uncle Peter (husband of his father's sister) bought a pair of brown shoes for him especially for this occasion. **Dyado Kiril** was there, too. All guests stayed until midnight. The attaché danced the ratchenitsa. Some of the neighbors danced horo. Georgi's father sang a few Bulgarian songs. Everyone was in a very good mood.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ВЪПРОСИ

1. Какво купи бащата на Мария преди няколко месеца?
2. Кой се научи да кара автомобила?
3. Какво обича да прави Мария с автомобила?
4. Кого посещава тя често с него?
5. Как кара тя?
6. Какво правят милиционерите, когато Мария кара бързо?
7. Защо Ковачеви винаги казват на дъщеря си Мария да кара бавно и внимателно?
8. Къде трябваше да отиде Мария с автомобила един ден?
9. Кой я очакваше до гората при село Бояна?
10. Какво мислеха да ядат Ковачеви на това място?
11. Защо се безпокоеше Радка, когато братовчедка ѝ Мария не идваше?
12. Кога пристигна Мария?
13. Какво искаше да знае леля ѝ?
14. Какво каза Мария, когато леля ѝ искаше да знае защо идва толкова късно?
15. Как карала колата си Мария?
16. Къде не спряла тя, когато карала колата си бързо?
17. Защо Мария трябвало да плати голяма глоба?
18. Само за това ли трябвало да плати голяма глоба?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

19. Каква беше Мария, когато пристигна при леля си и при братовчедките си?

20. Как наричаше тя милиционера?

21. Какво каза Станка на Мария, когато тя беше ядосана и наричаше милиционера простак?

22. Какво ѝ каза леля ѝ за езика ѝ?

23. Какво каза Мария на леля си в отговор?

24. Как трябва да карате колата си, за да не направите автомобилна катастрофа?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ДОМАШНА РАБОТА

Част 1.

Преведете на български:

- Maria, did you set the table?
- No, grandma, I haven't set it yet.

- Radka, where is your sister Nadya?
- I don't know, auntie. She hasn't arrived yet.

- Maritsa, have you seen the boys?
- No, mother, I haven't. I think they are swimming in the pool..

- (After a while Nadya arrives.) Nadya what happened to you? Why are you so angry?
- Don't ask me, aunt. I had to pay a fine because I didn't stop at a traffic light.

- It serves you right, child. You must pay attention when you drive.
- Don't be angry with me, auntie. Let's eat because I'm starving.

Част 2.

1. Запишете разговора на урока на магнитофонна лента!

2. Запишете на магнитофонна лента отговорите на въпроси 11-20!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

РЕЧНИК

да не.....?	I wonder whether
беля́ f.	trouble
вка́рвам	to get in (into), to push in,
вка́рам	to drive in
вка́рвам ня́кого в беля́	to get someone into trouble, into hot water
внима́телно adv.	carefully
все о́ще	still
глад m.with art.гладъ́т,	hunger, famine
глада́	
уми́рам от глад	to starve to death, to die of starvation
гло́ба f.	fine
ези́к m.pl.ези́ци	tongue; language
закъсня́вам	to be late
закъсне́я,е́е	
закъсня́х	
заслужа́вам	to deserve
заслу́жа,и,их	
ле́личка f.diminutive of ле́ля	auntie
луд,а,о,и	crazy, mad, insane
ма or мари́ particles	used in addressing a woman, expressing familiarity, sometimes contempt
на́ particle used to intensify	
ей на́,е́то на́	well, like that
ей тъ́й на́	
нала́гам	to impose, to force
нало́жа,и,их	
нала́гам ня́кому гло́ба	to fine somebody
колко гло́ба ти нало́жи?	how much did he fine you?
напъ́лно adv.	quite, fully, completely
нари́чам	to call, to name
нарека́,нарече́	
нарекох,наре́че	
насоля́вам	to salt
насоля́,и́,их	
насоля́вам ня́кого	to give someone a piece of one's mind
обясня́вам	to explain
обясня́,и́,их	

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

опя́вам	to read funeral services;
опе́я,ее,опя́х	trans.: (perf.asp.only) to ride (in the sense of to harass by criticism, ridicule, etc.), to rub (it) in
остави́ се excl.	Oh dear!; Don't ask!
оча́квам	to expect, to wait for
па́да се /на ня́кого or ня́кому/	it serves one right, one deserves it
така́ ти се па́да	it serves you right
пека́,пече́	to bake, to roast
пе́кох,пе́че	
пра́вя	
пра́вя автомоби́лна катастрофа́	to have a car accident
проста́к m.pl.а́ци	simpleton,vulgar fellow,lout
разпра́вям на ня́кого	to narrate,to tell; colloq. to lecture, to reprimand, to reprove somebody
разпра́вя,и,их	
тя помо́ли ле́ля си да не ѝ разпра́вя мно́го	she begged her aunt not to lecture her much
светлина́ f.	light
светлофа́р m.	traffic light
сти́га	(that's) enough, that will do
сти́га си ми опя́вала	colloq. stop rubbing it in
сѣ́рдя се на,и се,их се	to be angry (cross) with
разсѣ́рдя се	
тря́бва	
ка́кто тря́бва	as it is (was) necessary, as it should be, properly
че́до n.pl.чеда́	child
шиш m.pl.ши́шове after num.ши́ша	spit
шиш кеба́п	a meal prepared by roasting pieces of meat on a spit
шофьо́р m.	driver, chauffeur
шофьо́рски,а,о,и	driver's, chauffeur's
ядо́сан,а,о,и	angry

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ПЪТНИ ЗНАЦИ

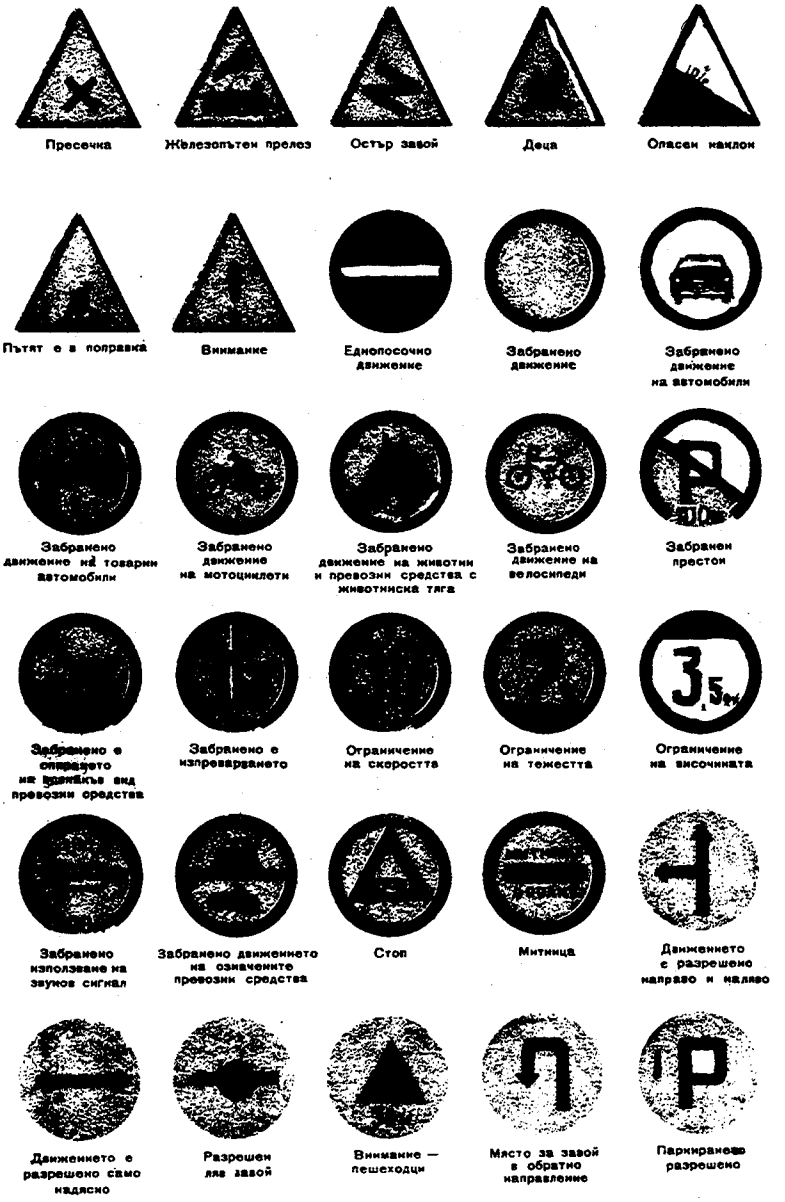

ДИСЦИПЛИНАТА Е ОСНОВА ЗА БЕЗОПАСНОСТА ПРИ ДВИЖЕНИЕТО

Български пътни знаци

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Ш Е С Т Д Е С Е Т И П Ъ Р В И У Р О К

L E S S O N 6 1

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

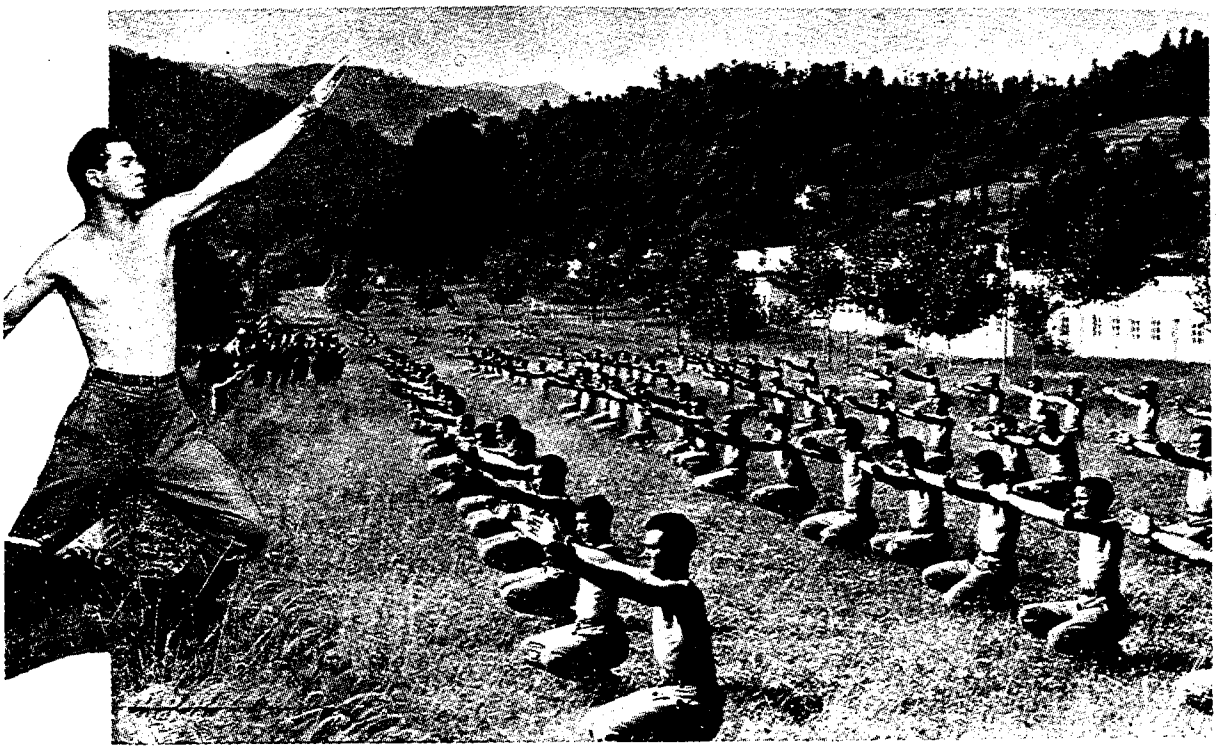

Физзарядка = гимнастически упражнения сутрин

Военна музика

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

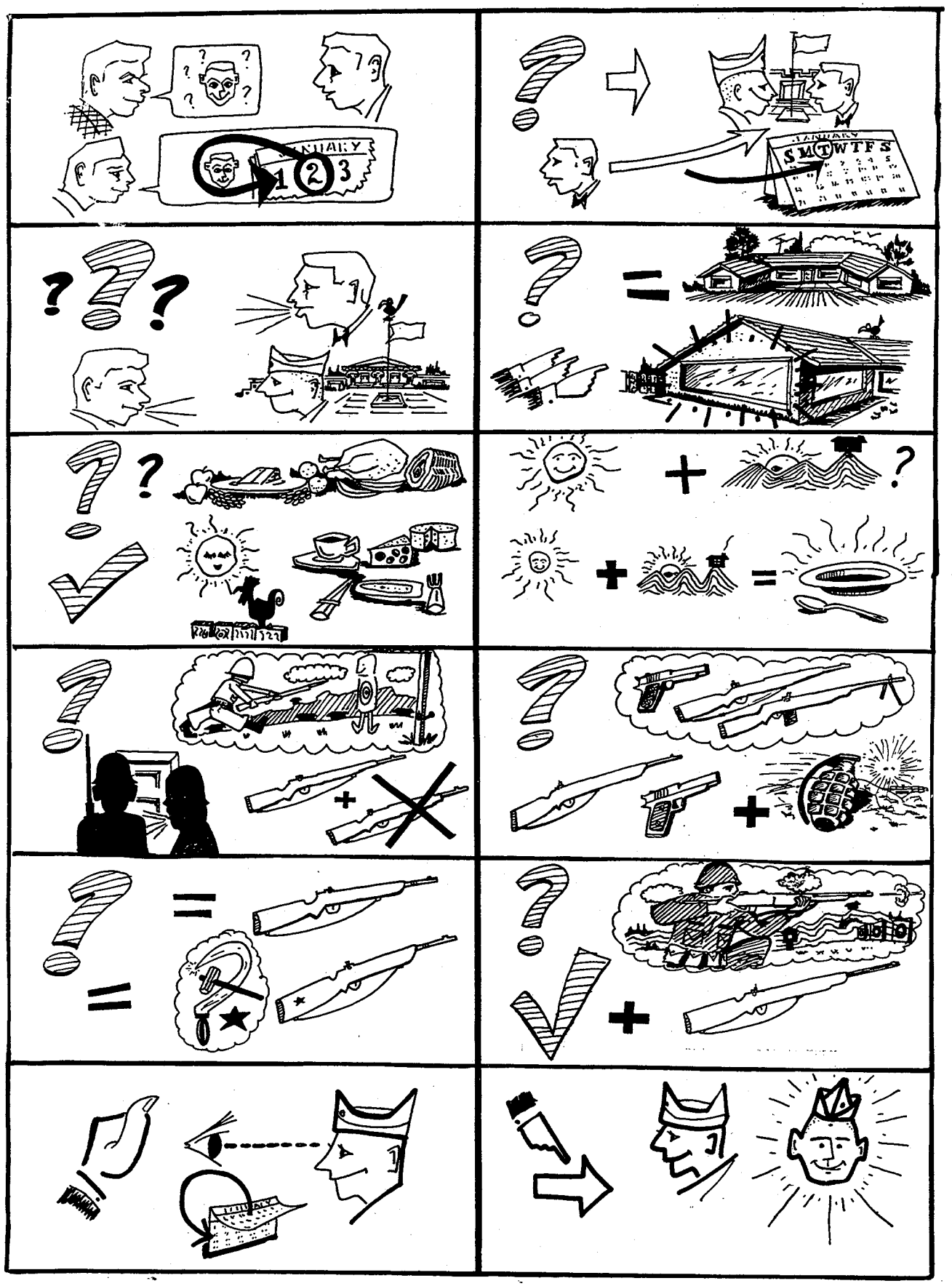

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

УРОК 61 - РАЗГОВОР

ЖИВОТЪТ В КАЗАРМАТА

Борис
Сашо

- Са́шо, ви́ждал ли си Стоя́н?
- Видя́х го вче́ра.

- Хо́дил ли е при брат си Гео́рги в каза́рмата?
- Бил там ми́налия вто́рник.

- Какво́ разпра́вя?
- Ка́зва, че на Гео́рги му харе́свал мно́го войни́шкият живо́т. Чу́вствувал се мно́го добре́.

- Какви́ са жи́лишните им помеще́ния?
- Били́ голе́ми и све́тли.

- Да́ват ли им ху́бава храна́?
- Доня́къде. За заку́ска им да́вали чай със си́рене или кашкава́л.

- А за обя́д и вече́ря?
- За обя́д и вече́ря - разли́чни я́стия.

- Какви́ заня́тия и́мат мла́дите войни́ци?
- До сега́ са и́мали са́мо едини́чно обуче́ние с и без ору́жие.

- С какви́ ору́жия ги обуча́ват?
- С пу́шки , автома́ти и ръ́чни бо́мби.

- Какви́ пу́шки?
- Съве́тски автомати́чни пу́шки.

- Прове́ждали ли са стрелби́?
- Са́мо с автомати́чни пу́шки.

- И аз ще оти́да да ви́дя Гео́рги .
- Иди́! Той ще се зара́два мно́го.

---

4. & 6. виждал ли си have you met, ходил ли е has he visited (with)..... The past indefinite tense is used in the initial questions. After the first information is received, present or past tense is used in the following questions. Compare lines 8, 11, 13, etc.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

11. жи́лищни помеще́ния are the living quarters in which the soldiers sleep, the barracks.

24. съветски **soviet**

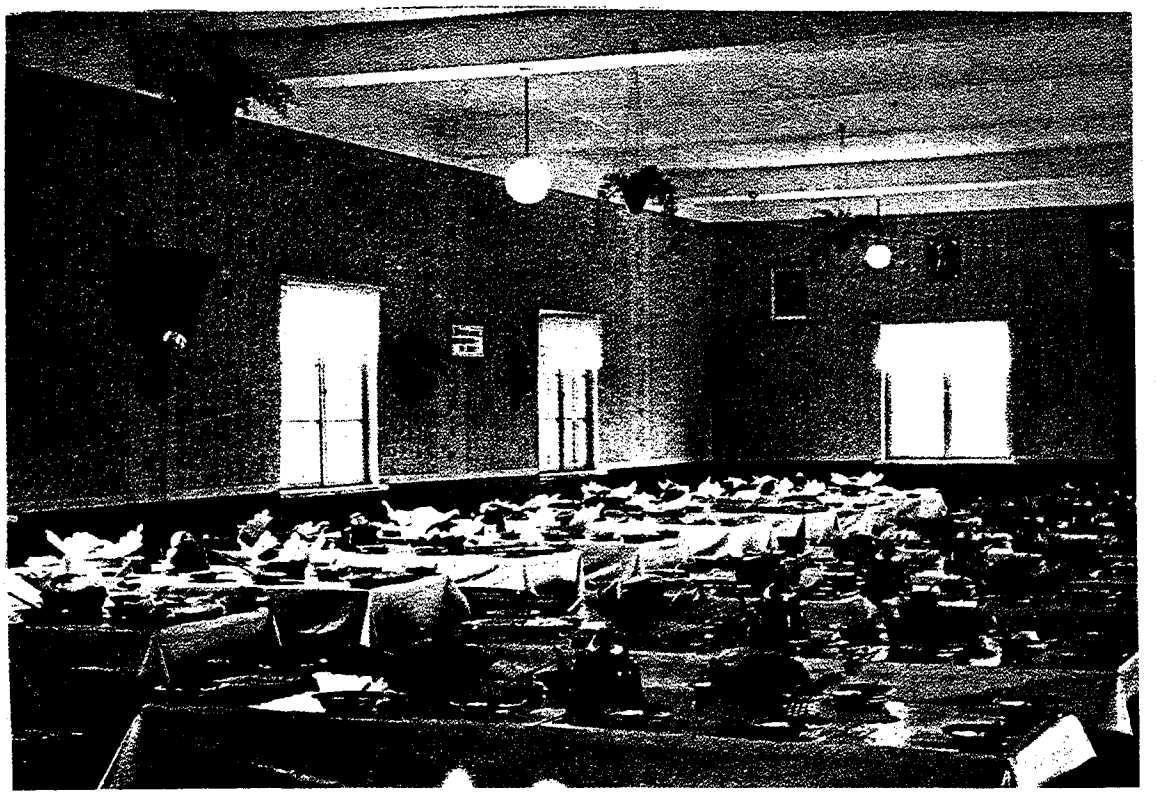

Ето една образцово подредена войнишка столова, където воините в приятна обстановка закусват, обядват и вечерят

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ЧЕТИВО

Сградите на казармите в Пловдив са големи. Едни от тях са едноетажни, а други - двуетажни. В тях се намират спалните помещения, щабът, лазаретът, кухнята и столовата. В по-отдалечени сгради се помещават складовете за оръжие, складовете за дрехи и тези за храна. В двора на казармата е плацът. На него се провеждат занятията по строева и стрелкова подготовка.

Войнишката служба не е лека, но пък е разнообразна. Сутрин войниците стават рано и отиват на физическа подготовка[1]. След завършване на физическата подготовка те се умиват, обличат се и се приготвят за закуска. След като закусят войниците се строяват за проверка.

Лятно време занятията започват в 7 часа, а зимно време в 8 часа. След като обядват войниците имат почивка. След почивката занятията продължават.

През време на единичното обучение, младите войници имат учения със стрелкови оръжия и ръчни гранати. След като офицерите и сержантите ги подготвят добре, войниците имат стрелби с леки и тежки картечници, минохвъргачки и други оръжия.

След вечеря войниците са свободни до вечерна проверка. Те прекарват това време, както намерят за добре[2]. Едни пишат писма, други четат, а трети почистват облеклото или обувките си.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

В празнични дни някои войници отиват в градски отпуск. Когато са в градски отпуск те се разхождат из града, ходят на кино, посещават музеи или изложби, или отиват на футболен мач. Тези които не са в отпуск, прекарват времето си в пределите на поделението. Те могат да се срещнат с роднини или близки, които са дошли на свиждане[3], да се разхождат или да спортуват.

В понеделник войнишкото ежедневие започва отново.

---

1. физическа подготовка - P. E.
2. както намерят за добре - as they wish
3. на свиждане - visiting day/hours

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ПРЕВОД

They tell me that Stoyan received a draft notice a few weeks ago. He had to go to the Third Infantry Regiment. The barracks of the regiment are located in the western part of the capital. This part of the town is very pretty. There are hills around the barracks. From the barracks one can see the green meadows and the beautiful trees along the small river.

Stoyan was very glad that he had to serve in that regiment. He prepared his things and said good-by to his folks. When he arrived at the barracks, he saw a guard at the entrance. The guard stopped him and asked to see his draft notice.. He showed it to him and entered the post.

Everything looked beautiful. In the middle of the parade ground there was a pole. The flag was flying. Stoyan went to the Headquarters' building. There were many recruits in front of it. They were waiting for the assistant commander. After a while he came. Then he assigned them to companies. Stoyan went to his company. He received his military uniform there. He put it on and took a walk around the barracks.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ВЪПРОСИ

1. Какви са сградите на казармите в България?
2. Какви са някои от сградите на казармите в България?
3. Какво се намира в сградите на казармите?
4. Какво правят войниците на плацовете?
5. Каква е войнишката служба изобщо?
6. Кога стават войниците сутрин?
7. Какво правят войниците, след като станат?
8. Кога закусват войниците?
9. Какво закусват войниците обикновено?
10. Кога започват войниците занятията лете?
11. Кога започват те занятията зиме?
12. Колко време траят занятията лете и зиме?
13. Какво правят войниците след като обядват?
14. Колко време траят занятията следобед?
15. С какви оръжия имат учения младите войници през време на единичното обучение?
16. Чие производство е оръжието им?
17. С какви оръжия провеждат учения старите войници?
18. Кога провеждат стрелби войниците с различните оръжия?
19. Докога са свободни войниците след вечеря?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

20. Как прекарват те времето си до вечерна проверка?

21. Колко вида отпуск имат войниците?

22. Какво правят войниците, когато са в градски отпуск?

23. Къде бързат да отидат те,когато са в домашен отпуск?

24. Какво правят близките им в празнични дни, когато войниците не са в отпуск?

На учение

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ДОМАШНА РАБОТА

Част 1.

Разправете за живота си в казармата!

Част 2.

Запишете на магнитофонна лента

отговорите на въпроси 11-20!

Ефрейтор Лондов с военната картечница и редник Данчев с карабина — готови за стрелба

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

РАЗПИТ

1. In which unit did you serve?
2. В ща́ба на 23 пехо́тен полк.

3. Where is the regiment located?
4. В град Казанлъ́к.

5. What is the name of the regimental commander?
6. Полко́вник Гео́рги Ивано́в.

7. And his assistant?
8. По́дполковник Ста́нчо Мо́нев.

9. Are there any other military units in the town?
10. Не, ня́ма, но и́ма вое́нна фа́брика.

11. What training do the soldiers in your regiment receive?
12. Мла́дите и́мат едини́чно обуче́ние с и без ору́жие.

13. With what kind of weapons are they trained (drilled)?
14. С пу́шки , автома́ти и ръ́чни грана́ти.

15. Have they done any firing?
16. Са́мо с пу́шки и ле́ка карте́чница.

17. Do they often go on marches?
18. Не хо́дят че́сто. До сега́ са хо́дили са́мо два пъ́ти.

19. Is the food of the soldiers good?
20. Не осо́бено. За заку́ска ядя́т чай със си́рене или кашкава́л.

21. Then they must give them better food for dinner and supper.
22. Да. Ядя́т ра́зни я́стия.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 61

РАЗПИТ

1. В коя́ част слу́жихте?
2. In the headquarters of the 23rd Infantry Regiment.

3. Къде́ се нами́ра по́лкът?
4. In the town of Kazanluck.

5. Как се ка́зва командѝрът на по́лка?
6. Colonel Georgi Ivanov.

7. А помо́щникът му?
8. Lieutenant Colonel Stancho Monev.

9. Има ли дру́ги вое́нни ча́сти в града́?
10. No, there aren't any, but there is a military factory.

11. Какви́ заня́тия прове́ждат войни́ците в по́лка Ви?
12. The trainees have basic training with and without weapons.

13. С какво́ ору́жие ги обуча́ват?
14. With rifles, submachine guns, and hand grenades.

15. Произве́ждаха ли стрелби́?
16. Only with a rifle and a light machine gun.

17. Хо́дят ли че́сто на по́ход?
18. They don't go often. Until now they've gone on marches only twice.

19. Ху́бава ли е храна́та на войни́ците?
20. Not particularly. For breakfast they have tea with cheese or yellow cheese.

21. Тога́ва за обя́д и вече́ря тря́бва да им да́ват по-ху́бава храна́.
22. Yes. **They have various meals.**

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

РЕЧНИК

автома́т m.	tommy gun, submachine gun
грана́та	bomb
ръ́чна грана́та	hand grenade
войни́шки,а,о,и	soldier's
гра́дски,а,о,и	(of) city, town
гра́дски о́тпуск	mil. pass (in Bulgaria for one day only)
двуета́жен,жна,о,и	two-story
доня́къде adv.	to a certain degree (extent, distance)
едини́чен,чна,о,и	single
едини́чно обуче́ние	basic training
заня́тие n.	occupation, work; mil. training, exercise
прове́ждам , и́мам заня́тия	to receive, get, have training
зи́ме adv.	in winter
кали́бър m.	caliber
ле́те adv.	in summer
лют,а,о,и	hot, pungent
милиме́тър (abr. мм) m.pl. милиме́три, тра	millimeter, one thousandth of a meter
млад	young
млад войни́к	trainee, recruit
обуча́вам	to train, to drill,to instruct, to teach
обу́ча,и,их	
обуче́ние	training, instruction; mil.drill,
едини́чно обуче́ние	basic training
помеще́ние n.	room(s), premises; hall; quarters
жи́лищни помеще́ния	living quarters
почи́вка f.	rest, break
пра́зничен,чно,о,и	holiday, festive
прове́рка f.	checking, examination, verification
ве́черна прове́рка	evening roll call
прове́ждам	to carry out, to do
проведа́, е	
прове́дох/ е	
прове́ждам стрелба́	to do firing, to fire

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 61

разнообра́зен, зна,о,и	varied, diverse
ръ́чен,чна,о,и	hand
ръ́чна грана́та	hand grenade
стрелба́ f.	firing, shooting
уми́вам се	to wash oneself
уми́я се,е се, уми́х се	
уче́ние n.	mil. drill,exercise,practice
хо́дя на по́ход	mil. to go on marches,to march
чорба́ f.	soup, broth

изло́жба	exhibit
подгото́вка	preparation
помеща́вам се	to be located, situated
поме́стя се	
преде́л, и	limit
спа́лен, лна, о, и	(off) sleeping
стрелкови́, о, а, и	(off) firing
строеви́, о, а, и	(off) marching

Командирско разузнаване

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Занятия в клас

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ШЕСТДЕСЕТ И ВТОРИ УРОК

LESSON 62

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 62

ВСТЪПИТЕЛНИ ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ

Grammar: The Relative Pronouns

1.

Моливът е на масата.
Той е мой.

Моливът, който е на масата, е мой.

Кой молив е мой?
роман
учебник
речник

Моливът, който е на масата, е твой.

2.

Книгата е на масата.
Тя е негова.

Книгата, която е на масата, е негова.

Коя книга е негова?
гума
линия
шапка

Книгата, която е на масата, е негова.

3.

Кепето е на масата.
То е твое.

Кепето, което е на масата, е твое?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Кое кепе е твое?
писмо
списание
огледало

Кепето, което е на масата,
е мое.

4.

Моливите са на масата.
Те са на студентите.

Моливите, които са на масата,
са на студентите.

Кои моливи са на студентите?
книги
списания
учебници
кепета
вестници
огледала

Моливите, които са на масата,
са на студентите.

5.

Аз пиша с молив.
Той е червен.

Моливът,с който пиша, е червен.

Ти пишеш с молив.
Той е червен.
Той пътува с влак.
Влакът беше бърз.
Те се разхождаха с лодка.
Лодката беше гребна.
Момчето се казва Стойчо.
Радка говореше с него.
Той говореше на учениците.
Те са американци.
Ние вървиме по улицата.
Улицата е хубава.

и т. н.

Моливът, с който пишеш,
е червен.
Влакът, с който той пътува,
беше бърз.
Лодката, с която се разхождаха,
беше гребна.
Момчето, с което говореше Радка,
се казва Стойчо.
Учениците, на които той говореше,
са американци.
Улицата, по която вървиме, е
хубава.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

6.

Аз видях студента Петев вчера.
Той отиваше на кино.

Студентът Петев, когото видях вчера, отиваше на кино.

Жена ми срещна студента Петев.
Той отиваше на училище.

Студентът Петев, когото жена ми срещна, отиваше на училище.

Аз телефонирах на Милчев.
Той ще дойде в къщи довечера.

Милчев, на когото/комуто/телефонирах, ще дойде в къщи довечера.

Аз дадох пари на заем на Христо.
Той не ми ги е върнал още.

Христо, на когото/комуто/дадох пари на заем, не ми ги е върнал още.

Аз взех пари на заем от Иван.
Той ще дойде в къщи довечера.

Иван, от когото взех пари на заем, ще дойде в къщи довечера.

Аз говоря с студента Йончев.
Той е добър студент.

Студентът Йончев, с когото говоря, е добър студент.

и т. н.

7.

Моливът на Стоян е на масата.
Стоян излезе от стаята.

Стоян, чийто молив е на масата,
излезе от стаята.

Стоян, чиято книга е на масата,....
чието кепе
чиито книги

Моливът на Стоян е на масата,
Стоян излезе от стаята.

Стоян, чийто молив е на масата,
излезе от стаята.

книга, кепе, учебници

и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

8.

Този молив е на един ученик.
Ученикът, чийто е моливът, да дойде тук!
Ученикът, на когото е моливът, да дойде тук!

Кой ученик ще дойде тук? — Ученикът, чийто /на когото/ е моливът.

книга, кепе, книги, моливи,
списание, вестник и т. н.

9.

Вие имате червен молив.
Аз нямам такъв молив, какъвто Вие имате.

Аз имам зелен молив.
Вие имате ли такъв молив, какъвто аз имам? — Аз нямам такъв молив, какъвто Вие имате.

нося копринена риза
зелено кепе
копринени ризи

и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

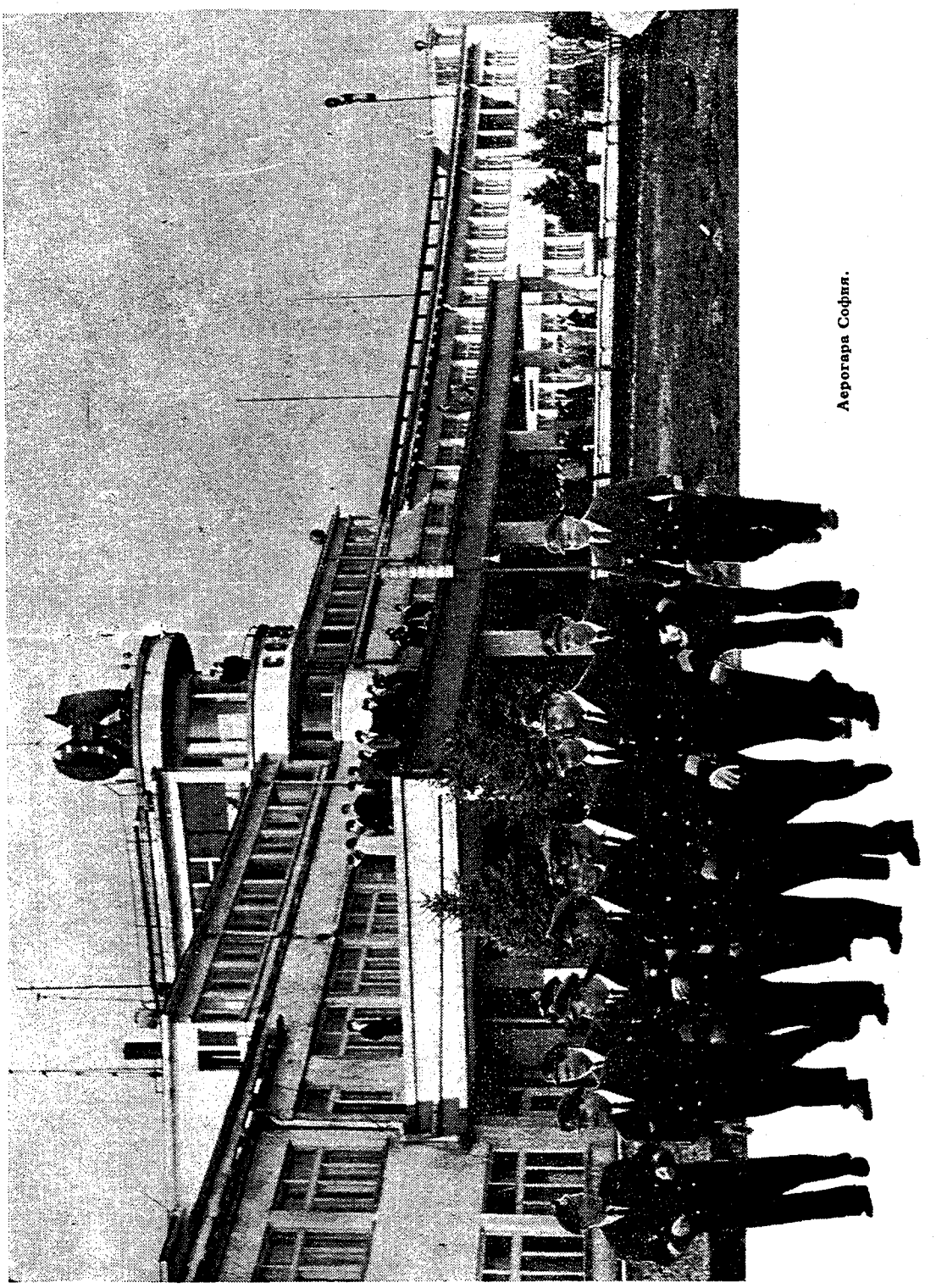

Аерогара София.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

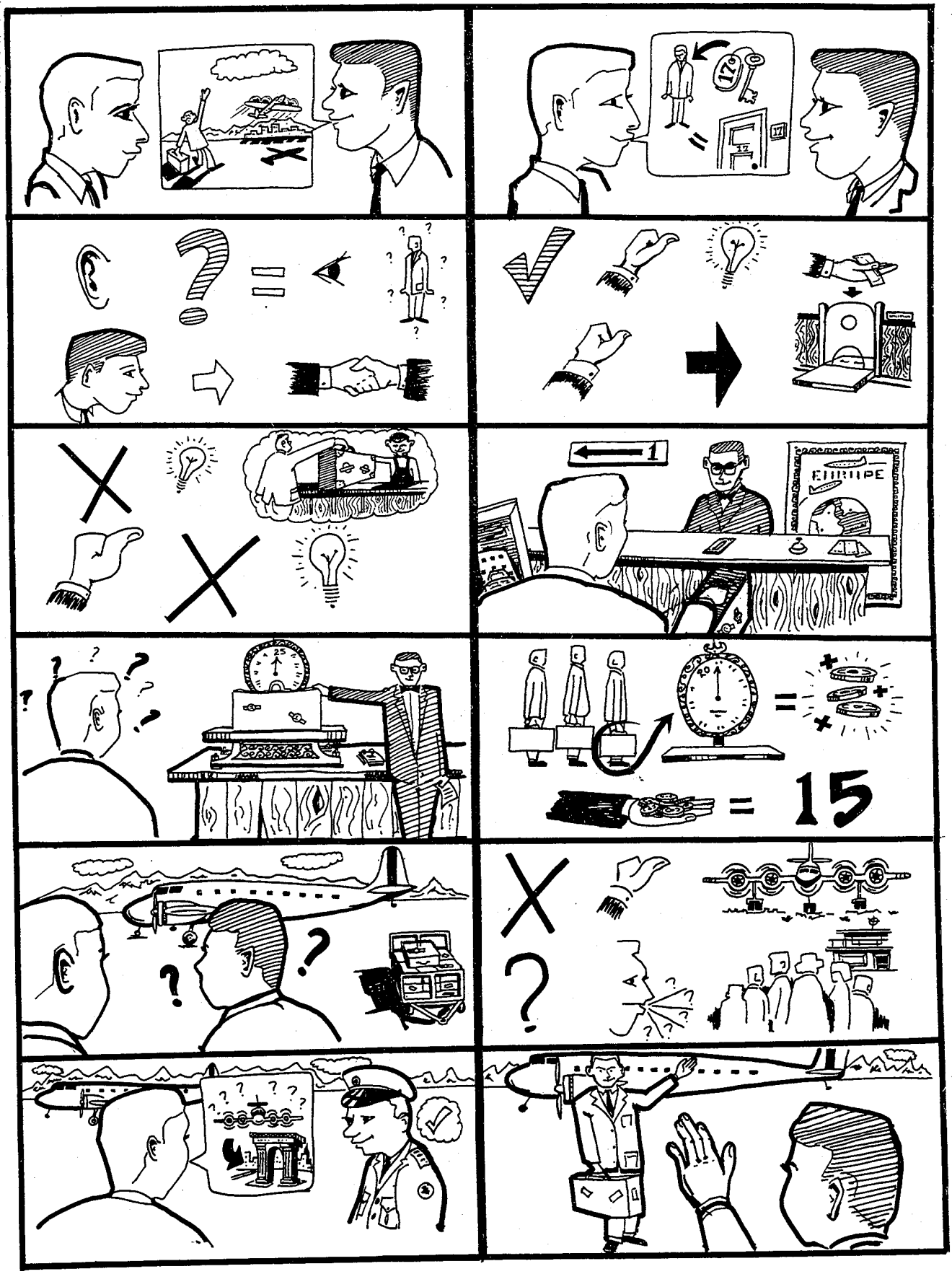

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

УРОК 62 РАЗГОВОР

НА АЕРОГАРАТА

Боян
Стоян

- Ха́йде бе, Стоя́не! Къде́ се гу́биш? Ще из-
пу́снеш самоле́та.
- Абе тъ́рсих Ива́н , кому́то тря́бваше да преда́м
ключа́ от апартаме́нта.

- Проща́вай! Не те разбра́х. Кого́ тъ́рси?
- Братовче́д си Ива́н, с кого́то те запозна́х бо́ня
ден.

- А, се́щам се сега́. Ето ти биле́та. Бя́гай да
го завери́ш!
- Оти́вам вednа́га.

- Не забра́вяй да предаде́ш бага́жа си!
- Ня́ма да забра́вя. Благодаря́ ти.

/Оти́ва на гише́то за билети./

Чиновникът
Стоян

- Какво́ оби́чате, мо́ля?
- Заверете́ ми биле́та, мо́ля! Ето и бага́жа ми.

/Чино́вникът претегля бага́жа му./

- Тря́бва да плати́те 5 ле́ва за бага́жа си.
- Защо́?

- Защо́то все́ки пъ́тник , чи́йто бага́ж надмина́ва
20 кг , тря́бва да плати́ допълни́телна та́кса.
- Добре́. Заповя́дайте 5 ле́ва.

/Два́мата прия́тели оти́ват пред чака́лнята за
междунаро́дни по́лети. От там се ви́ждат самоле́-
тите на пи́ста́та./

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Боян
Стоян

- То́зи ли е самоле́тът, с ко́йто ще лети́ш?
- Не ми се вя́рва. Аз ще летя́ с четиримото́рен аеропла́н, а то́зи е двумото́рен.

- Защо́ не се осведоми́ш за все́ки слу́чай?
- Кого́ да попи́там?

- Кого́то и да попи́таш от персона́ла, ще ти ка́же.

/Стоя́н се обръ́ща към еди́н от служа́щите, ко́йто мина́ва покра́й тях./

Стоя́н
Служи́тел

- Извине́те мо́ля! То́зи ли е самоле́тът за Пари́ж?
- Да, то́зи е.

/По високоговори́теля обявя́ват, че самоле́тът, с ко́йто ще пъту́ва Стоян, ще излети́ след пет мину́ти. Два́мата прия́тели се сбогу́ват./

Стоян
Боян

- Сбо́гом, Боя́не!
- Сбо́гом, Стоя́не! На добъ́р път!

---

4. Къде се губиш? **lit. where are you losing yourself? Translate: Where have you been?**
27. чакалня за международни полети **waiting room for international flights in the airport terminal.**

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

8. Прощáвай! pardon me!
11. сéщам се I feel it, hence: it comes to my mind, I remember; бя́гам to run, here: to hurry.
29. летúще airfield, sometimes called аеродрýм.
35. осведомя́вам се to inquire, to ask about something; за всéки слýчай in any case.

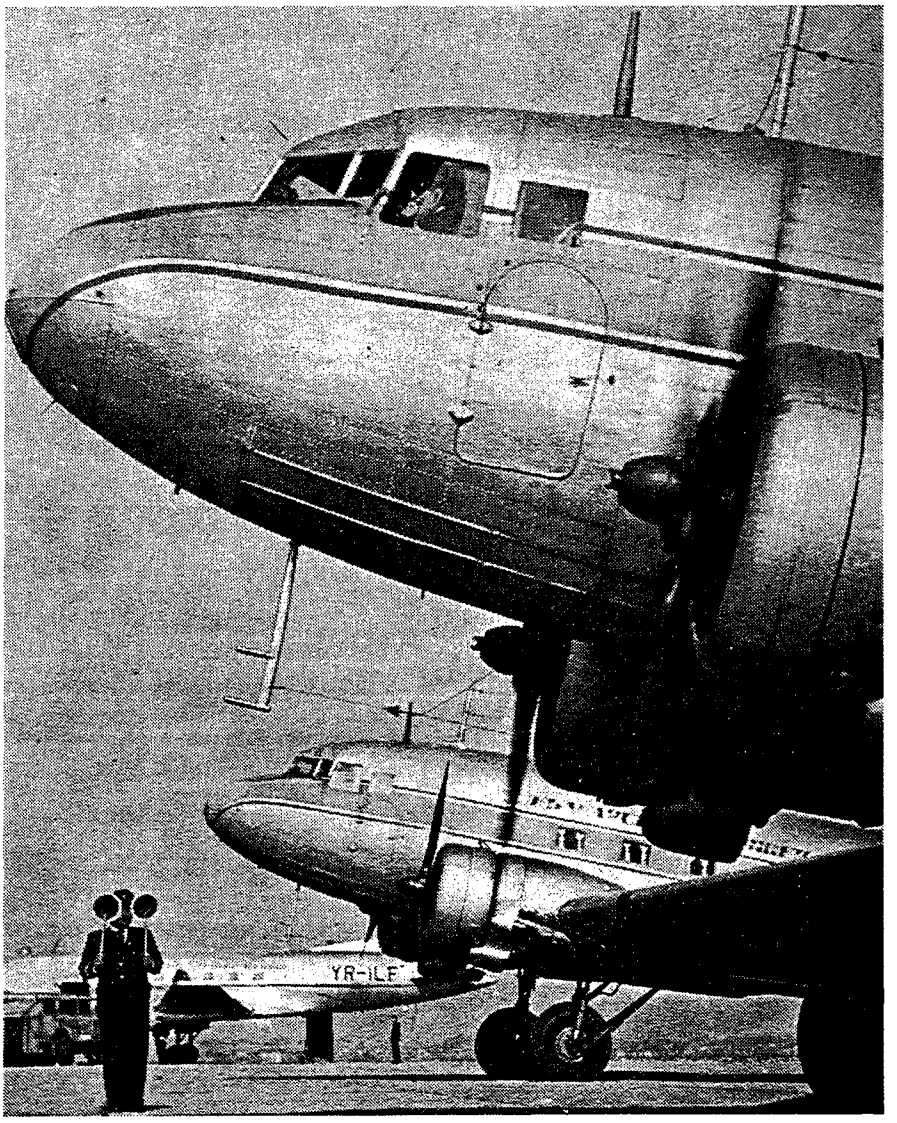

И двата мотора са запалени — самолетът скоро ще отлети

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ГРАМАТИКА

THE RELATIVE PRONOUNS

I. In English

The relative pronouns in English are:

who , (whom, whose), which*, and that

II. In Bulgarian

A. Formation

In Bulgarian the relative pronouns are formed by adding the invariable particle -ТО to the interrogative pronouns**. The interrogative pronoun and the particle-ТО are written together.

Singular			Plural
Masculine	Feminine	Neuter	For all three genders
кóй-то	коя́-то	коé-то	кои́-то
who which that	who which that	who which that	who which that

---

* Notice that who,(whom, whose),and which can be also interrogative pronouns in English. Cf. L.52, Grammar.

** See L.52, Grammar for the Bulgarian interrogative pronouns.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Singular			Plural
Masculine	Feminine	Neuter	For all three genders
какъ́в-то	каква́-то	какво́-то	какви́-то
what whatever whichever	what whatever whichever	what whatever whichever	what whatever whichever

какъ́в-то, каква́-то, какво́-то, какви́-то is often preceded in the main clause by такъ́в, така́ва, тако́ва, таки́ва "such". See below.

Singular			Plural
Masculine	Feminine	Neuter	For all three genders
чи́й-то	чия́-то	чие́-то	чи́й-то
whose	whose	whose	whose

B. Usage

In Bulgarian the relative pronoun agrees in gender and number with the noun it refers to. Examples:

a. ко́йто, която́, кое́то, ко́йто

Сто́лът, ко́йто е до ма́сата, е зеле́н.	The chair which is next to the table is green.
Ма́сата, която́ ку́пих, е голя́ма.	The table which I bought is large.
Учи́лището, кое́то е до га́рата, е но́во.	The school which is next to the railroad station is new.
Пъ́тниците, ко́йто вли́заха в самоле́та, бя́ха уморе́ни.	The passengers who were entering the plane were tired.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Вла́кът, с ко́йто пътýвах, бе́ше бъ́рз.	The train on which I traveled was fast.
Га́рата, на коя́то сля́зох от вла́ка, бе́ше тъ́мна.	The railroad station, where I left the train, was dark.
Лети́щето, от кое́то отли́таха чети́римото́рни самоле́ти, бе́ше мно́го голя́мо.	The airfield, from which the four-engine planes were taking off, was very large.
Вси́чки самоле́ти, в кои́то ня́маше пъ́тници, излетя́ха.	All planes in which there were no passengers took off.

b. какъ́вто, каква́то, каквóто, какви́то

Ще си кýпя апартаме́нт, какъ́вто и́скам.	I'll buy whatever apartment I want.
Те ще ти дада́т кни́га, каква́то ти пои́скаш.	They will give you whatever book you want.
Тя ще оти́де в тако́ва, кафене́, в каквóто аз ѝ ка́жа.	She will go to whatever coffee shop I tell her to go.
Те́зи дре́хи не са таки́ва, какви́то Вие вче́ра ми пока́захте.	These clothes are not like those you showed me yesterday.
Ня́мам така́ва ле́нта, каква́то и́скате.	I don't have the ribbon you want.

Note

ко́йто, коя́то, кое́то, кои́то and какъ́вто, каква́то, каквóто, какви́то always refer to and agree in gender and number with a noun in the main clause. See the examples above.

c. чи́йто, чия́то, чие́то, чии́то

чи́йто, чия́то, чие́то, чии́то refer to and agree in gender and number always with a noun in the same subordinate clause.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

1. Вси́чки пъ́тници, чи́йто бага́ж надмина́ва 20 клг., тря́бва да пла́щат допълни́телно.	All passengers whose luggage is over 20 kilos, have to pay an additional fee.
2. Къ́щата, чи́йто по́крив изгоря́, бе́ше но́ва.	The house whose roof burned down was new.
3. Аз не зна́ех, какво́ да ка́жа на чове́ка, чия́то къ́ща изгоря́.	I didn't know what to tell the man whose house burned down.
4. Се́ляните, чие́то се́ло бе́ше изгоря́ло през нощта́, ня́маха ни храна́, ни дре́хи.	The villagers whose village had burned down during the night didn't have either food or clothes.

Note

чи́йто, чия́то, чие́то, чии́то can be replaced with на кого́то, на коя́то, на кое́то, на кои́то. In this case these pronouns agree in number and gender with the noun in the preceding clause, to which they refer. Let us exchange in the above examples чи́йто, etc. with на кого́то, etc. Notice that the subject of the subordinate clause takes the article after the change.

1. Вси́чки пъ́тници, бага́жът на кои́то надмина́ва 20 клг. тря́бва да пла́щат допълни́телно.

2. Къ́щата, по́кривът на коя́то изгоря́, бе́ше но́ва.

3. Аз не зна́ех какво́ да ка́жа на чове́ка, къ́щата на кого́то изгоря́.

4. Се́ляните, се́лото на кои́то бе́ше изгоря́ло през нощта́, ня́маха ни храна́, ни дре́хи.

C. Declension of ко́йто

The relative pronouns are not declined with the exception of the singular masculine form ко́йто which is declined when it refers to a person* and is used alone i.e. not as a modifier of a noun:

* About the similar usage of кой? see Vol.VI, p.108.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 62

Nominative:	кóйто		
Dative:	на когóто	or	комýто
Accusative:	когóто		

The accusative may be used with prepositions за,до, при, в, с, през, etc.

Examples:

Тъ́рсих Ива́н , комýто тря́бваше да преда́м ключа́ от апартаме́нта.	I looked for Ivan, to whom I had to give the key of the apartment.
Тъ́рсих Ива́н, с когóто те запозна́х вчéра.	I looked for Ivan, to whom I introduced you yesterday.
Когóто попи́таш, ще ти ка́же.	Whomever you ask,will tell you.

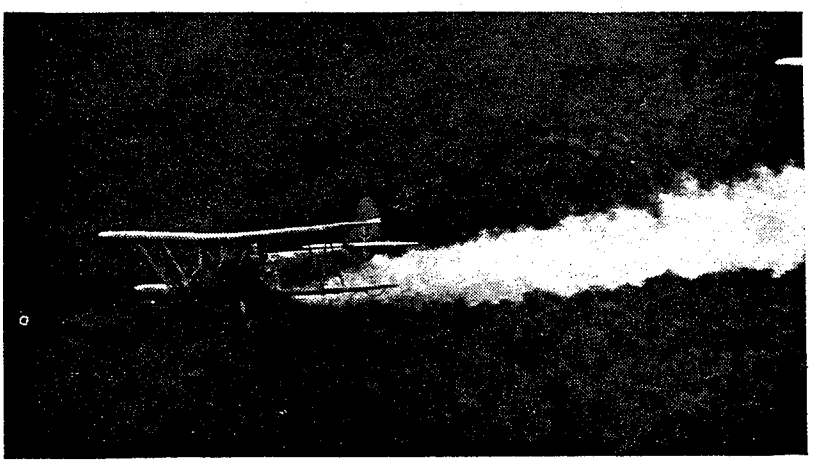

В помощ на селското стопанство. Чрез самолетите бързо и ефикасно се води успешна борба срещу вредителите на дърветата

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ

1.

Чия е каруцата, която е пред кръчмата?

Чий е фотоапаратът, който е на масата?
На кого е чантата, която е в чекмеджето?
Чие е зданието, което е на ъгъла?
Чии са пушките, които са на закачалката?
Чий е пистолетът, с който Вие стреляте?
Скъпа ли е връзката, която носите?
Хубав ли е мостът, който построиха до електрическата централа?
Четиримоторен ли е самолетът, с който ще летиш?
Двумоторен ли беше аеропланът, с който пътувахте?
Тези ли са учебниците, от които учите български език?
Тази ли е автомобилната писалка, която купихте преди няколко дни?
Гребна ли беше лодката, с която се разходихте до острова?
Товарен ли беше параходът, който влезе в пристанището?
Хубаво ли е жилището, в което се пренесохте?
Французи ли бяха мъжете, с които се запознахте?

Каруцата, която е пред кръчмата, е на Пижо.

Фотоапаратът, който е на масата, е на г-н Х....
Чантата, която е в чекмеджето, е на г-н А....
Зданието, което е на ъгъла, е на селсъвета.
Пушките, които са на закачалката, са на ефрейторите.

и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2.

Коя е сградата на Министерсвото на вътрешните работи?	Сградата, която е на ъгъла, е на.....
Кое здание е на селсъвета?	Зданиете, което е на площада до ресторант България, е на селсъвета.
Кой пистолет е негов?	Този,който е на масата,е негов.
Кои каски са на часовоите?	Тези, които са на масата,са на часовоите.

пишеща машина, фотоапарат, каруца, камион, автомобил, къща и.т.н.

3.

Какъв език учи студентът, когото поздравихте?	Студентът, когото поздравих, учи български език.
В кой отдел е войникът, с когото говорихте преди малко?	Войникът, с когото говорих преди малко, е в руския отдел.
Твоят приятел, на когото /комуто/ даде пари на заем, върнал ли ти ги е?	Моят приятел, комуто /на когото/ дадох пари на заем, не ми ги е върнал още.
Търси ли Иван, комуто трябваше да предадеш ключа от апартамента?	
Ходи ли вчера у братовчед ми Иван, с когото те запознах оня ден?	
Добър курсист ли е войникът, който говори с капитана?	
Добър курсист ли е войникът, когото видях преди малко?	
Добър курсист ли е войникът, с когото капитанът говори?	
Добър курсист ли е войникът, комуто /на когото/ дадохте българо-английския речник?	

и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

4.

Всеки пътник,чийто багаж надминава 20 кг .,трябва ли да плаща допълнително?
Всеки пътник,багажът на когото надминава 20 кг .,трябва ли да плаща допълнителна такса?

Да,всеки пътник,чийто багаж надминава 20 кг .,трябва да плаща допълнително.
Да,всеки пътник,багажът на когото надминава 20 кг ., трябва да плаща допълнителна такса.

Всички пътници,багажът на които надминава 20 кг .,трябва ли да плащат допълнителна такса?
Всички пътници,чиито багаж надминава 20 кг .,трябва ли да плащат допълнителна такса?

Кои пътници трябва да плащат допълнително?
Кои пътници трябва да плащат допълнителна такса?
Кой пътник трябва да плаща допълнителна такса?

Курсистът, чийто молив е на масата,тук ли е?
чиято книга
чието кепе
чиито книги

Курсистът, моливът на когото е на масата,тук ли е?
Жената, къщата на която гори, върна ли се?
Момичето, майка на което е болна, ходи ли на училище?
Жените, мъжете на които са офицери, работят ли?
Полковникът,чиито деца са болни, не ходи ли на работа?
Колко струва къщата,чийто покрив е нов?
Колко струва къщата, покривът на която е нов?
зданието

Войникът, чийто баща умря, отиде ли в отпуск?
бащата на когото

Момчето, чиято майка умря, върна ли се от село?
майката на което

и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ЧЕТИВО

На аерогарата

Стоян имал работа[1] в Париж. Той искал да пътува дотам с самолет. Нямал много време да се приготви за път, затова изпратил приятеля си Боян да му купи билет на аерогарата.[2] Боян успял да му вземе билет. Почнал обаче да се безпокои, понеже Стоян не идвал и можел да изпусне самолета.

Няколко минути преди самолетът да излети, Стоян пристигнал. Той се забавил, защото търсил Иван, комуто трябвало да предаде ключа от апартамента. Иван бил негов братовчед, с когото бил запознал Боян преди два дена.

Стоян получил билета си от Боян и отишел да предаде багажа си на чиновника. Платил 5 лева допълнително,[3] защото всички пътници, чийто багаж надминавал 20 кг, трябвало да плащат допълнителна такса.

След това двамата приятели отишли в чакалнята. От там те видели един двумоторен самолет, който бил готов да излети. Боян искал да знае дали този бил самолетът, с който Стоян трябвало да лети. На Стоян обаче не му се вярвало, защото този самолет бил двумоторен. Той знаел, че ще лети с друг - четиримоторен аероплан.

Стоян знаел, че когото и да попита от персонала, ще му каже дали този е самолетът му. Затова се обърнал към един от служащите, който минавал покрай тях. От него разбрал, че пътниците за Париж трябвало да чакат в чакалня Б. Освен това по високоговорителя обявили,[4] че самолетът, с който трябвало да пътува Стоян, тръгвал след 5 минути.

Двамата приятели се сбогували. Стоян се качил на самолета и седнал на много хубаво място в задната му част. След малко самолетът излетял. Стоян се наслаждавал на красиви изгледи през цялото време, докато летял до Париж.

---

1. и́мам ра́бота to have to do something, to be busy.
2. Bulgaria's only airline is state-owned. It is equipped with Soviet-made planes. Many Bulgarian cities have airports. Among them: Sofia, Varna, Plovdiv, Burgas, Stara Zagora, and Russe.
3. допълни́телно additionally.
4. обяви́ли they announced, it was announced.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ПРЕВОД

- Ivan, have you seen the drama "Under the Yoke."
- I have seen it and I have read the novel several times.

- You read a lot. You know, tonight they present the drama at the National Theater. Let's go and see it!
- I am sorry but I am busy tonight. I have to study for the physics exam which is tomorrow.

- We will go to the theater when you pass the exam.
- You go tonight with whomever you want. Invite Milka, whom I introduced you to on Sunday.

- Or Radka,with whom I have gone to the theater before.
- Whomever you invite,everybody will come. "Under the Yoke" is a very interesting drama.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ВЪПРОСИ

1. Къде имал работа Стоян?
2. Как искал той да пътува до Париж?
3. Защо изпратил той приятеля си Боян да му вземе билет?
4. Къде го изпратил той да му вземе билет?
5. Защо се безпокоел Боян?
6. Кога пристигнал Стоян на летището?
7. Защо Стоян търсил Иван ?
8. Какъв бил Иван на Стоян ?
9. Какво направил Стоян, след като получил билета си от Боян?
10. Защо Стоян платил на чиновника 5 лева допълнителна такса за багажа си?
11. Къде отишли двамата приятели след това?
12. Какъв самолет видели те на летището?
13. Какво искал да знае Боян за двумоторния самолет?
14. Защо на Стоян не му се вярвало, че ще лети с двумоторния самолет?
15. Какво искал да направи Стоян за всеки случай?
16. Защо Стоян се обърнал към един от служащите?
17. Какво разбрал Стоян от служащия?
18. Какво обявили по високоговорителя?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

19. Какво направил Стоян, след като се обогувал с Боян?

20. Къде седнал Стоян в самолета?

21. На какво се наслаждавал Стоян през цялото време, докато летял до Париж?

22. Пътувал ли сте със самолет?

23. С какъв самолет сте пътувал?

24. Колко време трая пътуването?

25. Какво правихте в самолета през време на пътуването?

Ранните домати се товарят сутрин, а следобед са вече в Берлин

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ДОМАШНА РАБОТА

Част I

Преведете на български:

- Peter, I met (for the first time) the girl of whom you spoke.
- I don't remember which one you're talking about.

- Well, the girl, whose father died last week. The newspapers wrote about it.
- Ah, Radka, whose sister goes to the university with me. Where did you meet her?

- On the train on which I was traveling.
- Was she alone?

- You remember Ivan to whom I introduced you at the party a few days ago? He was with her.
- Ivan? The student who didn't have any money and to whom you lent twenty leva?

- Yes.
- Did you like Radka?

- You know, that I don't like girls whose hair is blond.
- I forgot. Excuse me.

Част II

Запишете отговорите на въпроси 1 - 10
на магнитофонна лента!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

РЕЧНИК

аерога́ра f.	airport
бя́гам	to run
побя́гам	
бя́гай да го завери́ш!	hurry up and have it verified
високоговори́тел m.	loud-speaker
по високоговори́теля	over the loud-speaker
вя́рвам	to believe, to think
не ми се вя́рва	I don't believe so
гу́бя се, и се, их се	to get lost
загу́бя се	
къде́ се гу́биш?	where have you been?
двумото́рен, рна,о,и	twin-engine
допълни́телен, лна,о,и	additional
допълни́телно adv.	additionally,extra,in addition
заверя́вам	to check,to verify (a ticket);
заверя́,и,их	to certify (a document)
за́ден, за́дна,о,и	back, rear
и́зглед m.	view
излита́м	to take off (airplane)
излетя́,и,я́х	
килогра́м (abbr.кг)	kilogram (2,204 pounds)
m.pl. кила́	
ключ m.pl.ключове	key
лети́ще n.pl.лети́ща	airfield
летя́ /с/,и́,я́х	to fly (in, on)
надмина́вам	to exceed, to surpass
надми́на,е,ах	
обявя́вам	to announce
обявя́,и,и́х	
осведомя́вам се	to inquire, to make inquiries
осведомя́ се,и́ се,и́х се	
персона́л m.	staff, personnel
пи́ста f.	runway
преда́вам /на/	to hand over (to), to deliver
преда́м, преда́де	
преда́дох, да́де	
проща́вам	to pardon, to excuse
простя́,и́,и́х	
проща́вай! проща́вайте!	excuse me; I beg your pardon

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 62

път	
на добър път!	good luck! have a good trip!
за път	for traveling, for the trip
самолет m.	airplane
сбогом!	good-by
сбогувам се с	to bid farewell, to say good-by to
сещам се	to remember
сетя се, и се, их се	
служащ m.	employee
случай m.	case, occasion
за всеки случай	in any case
такса f.	fee, charge, tax
тегля,и,их	to weigh
претегля	
тоз = този	this
четиримоторен,рна,о,и	four-engine

Родната авиация е в цялостна служба на народа. Нарочният санитарен самолет след минута ще се вдигне, за да отнесе болната, която ще бъде оперирана от специалисти в столицата

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Изглед от Велико Търново

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Ш Е С Т Д Е С Е Т И Т Р Е Т И У Р О К

L E S S O N 6 3

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 63

ВСТЪПИТЕЛНИ ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ

Grammar: The **Pronouns**

1.

В тая чанта има документи.
В оная чанта няма нищо.

Какво има в оная чанта?
Какво има в това чекмедже?

В оная чанта няма нищо.
В това чекмедже няма нищо.

до тази картечница
на пода в канцеларията
до печката
на закачалката
за ядене в кухнята
и т. н.

2.

Г-н Х....., попитайте г-н У..... дали той има нещо в чекмеджето си!

Г-н Х: Г-н У....., имате ли нещо в чекмеджето си?
Г-н У: Не, аз нямам нищо в чекмеджето си.

Г-н..., попитайте г-н Б...дали той има нещо в чантата си?
дали има нещо в каруцата!
дали е купил нещо на пазара вчера!
дали е взел нещо от бюфета!
дали е дал нещо на чиновника!
дали е ял нещо!
пил
написал
прочел
дали е изпратил нещо на майка си по случай имения ѝ ден!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3.

Някой пее.
Кой пее?

Някой пее.

Кой идва?
Кой свири на пиано?
Кой говори?
Кой се къпе?
Кой се бръсне сега?
Кой се мие?
Кой плува?

Някой идва.
Някой свири на пиано.

4.

Никой не пее.
Кой пее?

Никой не пее.

Кой идва насам?
Кой е чел това списание?
Кой от вас е ходил в чужбина?
Кой ще отиде на концерт довечера?
Кой от вас е научил урока си добре?
Кой не е написал домашната работа?
Кой от вас е пътувал с аероплан?
Кой от вас е адвокат?
Кой от вас е бил у Христови сноши?
Кой от вас ходи често на кино?
Кой от вас ще ходи на екскурзия в неделя?
Кой е ял българско кисело мляко?

Никой не идва насам.

и т. н.

5.

Г-н Х. знае този урок. Г-н У. знае този урок, и другите го знаят.
Всеки знае този урок.
Всякой знае този урок.

Кой знае този урок?

Всеки /всякой/ знае този урок.

Кой е чел четивото на урока?
Кой е взимал пари на заем?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

6.

Има някой на двора.
Аз виждам някого на двора.

Има ли някой на двора? — Да, аз виждам някого на двора.

на моста
на пътя
на върха

7.

Тя говори с някого.
Тя говори ли с някого? — Да, тя говори с някого.
С кого говори тя? — Тя говори с някого.

Той взе ли пари на заем от някого?
От кого взе той пари на заем?

Тя отиде ли с някого на кино?
С кого отиде тя на кино?

Те бяха ли у някого снощи?
У кого бяха те снощи?

и т. н.

8.

Аз видях някого.
Аз не видях никого.

Кого видяхте? — Аз не видях никого.
Кого повикахте по телефона?
Кого от тези господа познавате?
С кого ще се срещна тя?
Кого ще поканят Попови?
Кого срещнахте вчера на улицата?
С кого запознахте Мария?
Кого ще заведе той на танцовата забава?
Кого попитахте за това?

и. т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

9.

Аз дадох учебника си на някого.
Аз дадох учебника си някому.

Къде е учебникът ти?

вестникът
списанието
автоматичната писалка

и т. н.

Аз го дадох някому.
Аз го дадох на някого.

10.

Аз не съм дал учебника на никого.
никому

На кого си дал учебника?

вестника
списанието
книгата

и т. н.

Аз не съм дал учебника на никого.
никому

11.

Всеки /всякой/ знае това.
Аз казах това на всекиго.
всекиму
На кого казахте това?

Казах това на всекиго.
всекиму

Кому телефонирахте?
На кого се обадихте по телефона?
Кому обещахте пари?
На кого показахте къщата?

12.

Аз не познавам никого тук.
Никого не познавам тук.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Аз не съм казал това на никого /никому/.
Никому /на никого/ не сам казал това.

Дадох по една книга на всекиго /всекиму/.
На всекиго /всекиму/ дадох по една книга.

Кого познавате тук? — Никого не познавам.

На кого телефонирахте? — На никого не съм телефонирал.
Никому не съм телефонирал.

На кого сте дал учебник? — Всекиму дадох по един учебник.
На всекиго.....

С кого се запознахте на жура? — С всекиго от гостите.

и т. н.

13.

Той е дал книги на някого.
Той е дал книги на някой ученик.
на някоя студентка
на някое дете
на някои курсисти

На кого е дал той книгите? — Той е дал книгите на някой ученик.
.....на някоя студентка

и т. н.

Нови ли са някои къщи? — Да, някои къщи са нови.
Не, никои къщи не са нови.

Дали ли сте пари на някой студент? — Не, не съм давал пари на никой студент.
студентка
момиче

Дадохте ли по една книга на всеки студент?

и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

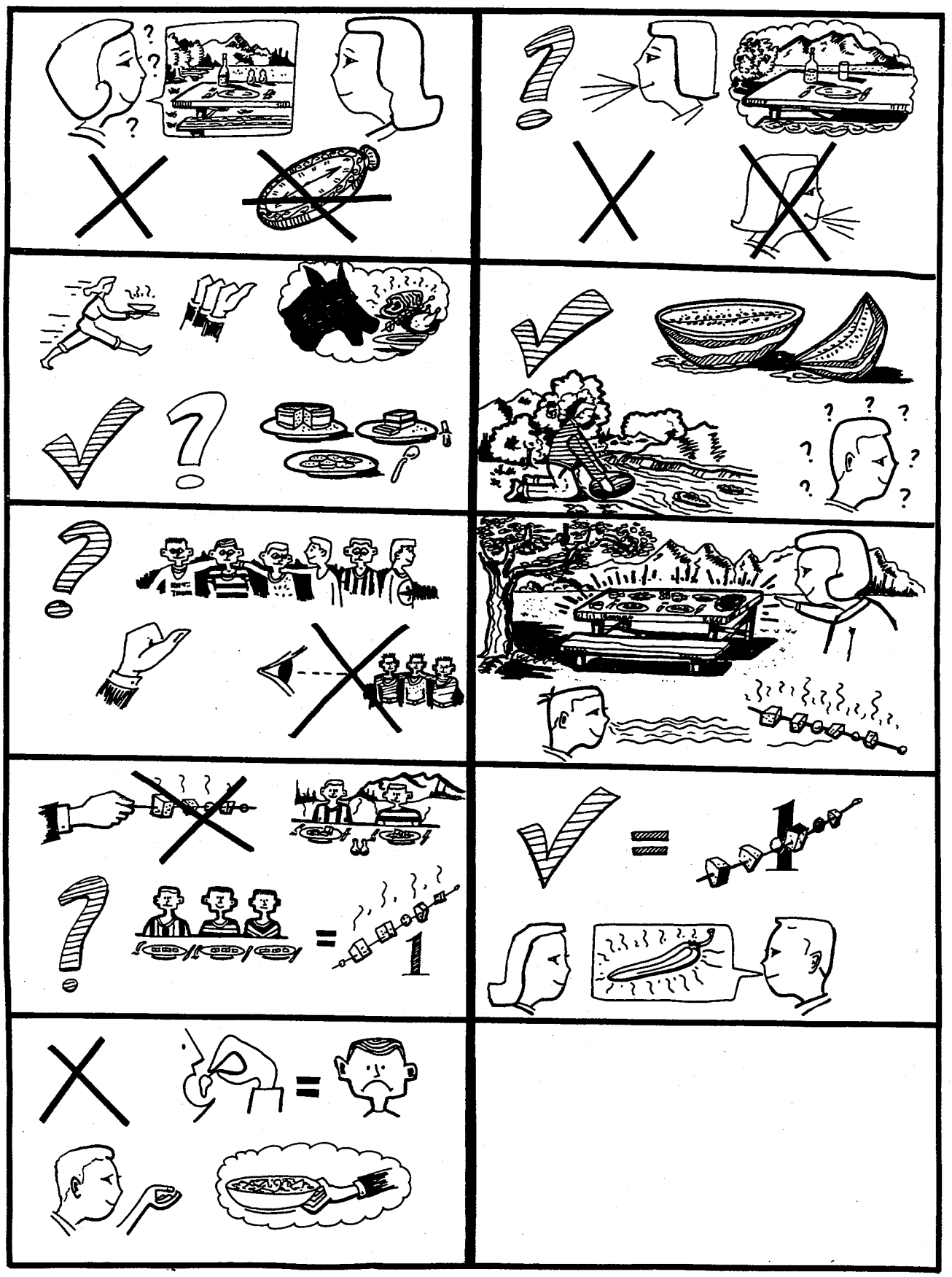

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

НА ИЗЛЕТ

Станка Ганчева
Радка Ганчева

- Ра́дке, сло́жи ли за я́дене?
- Не, ма́мо, не съм сло́жила.

- Мари́я не ти ли ка́за да приго́твиш вси́чко?
- Ни́кой ни́що не ми е ка́звал.

- Побъ́рзай, че вси́чки са огладне́ли като́ въ́лци.
- Добре́, ма́йко. Имаме ли ня́какъв десе́рт?

- Да, ди́ня. Кажи́ на ня́кого да я поста́ви в пото́ка!
- Кому́ да ка́жа?

- На кого́то и да е. Къде́ са момче́тата? Не си ли ви́ждала ня́кое от тях?
- Не съм ви́ждала ни́кое .

- Брей.... Голе́ми са калпаза́ни.

/След половин час всичко е готово. Момчетата са се въ́рнали от вира́./

Станка Ганчева
Борис Ганчев

- Ха́йде, вси́чки на я́дене!
- Хм..... мири́ше чуде́сно!

- Ни́кой да не пи́па! Вся́ки ще полу́чи сво́ята по́рция.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

---

8. са огладне́ли. The past indefinite tense here shows the result of a past action. Translate in English with present tense: are hungry, are starved.
22. Ха́йде, вси́чки на я́дене! Come, let's all eat!

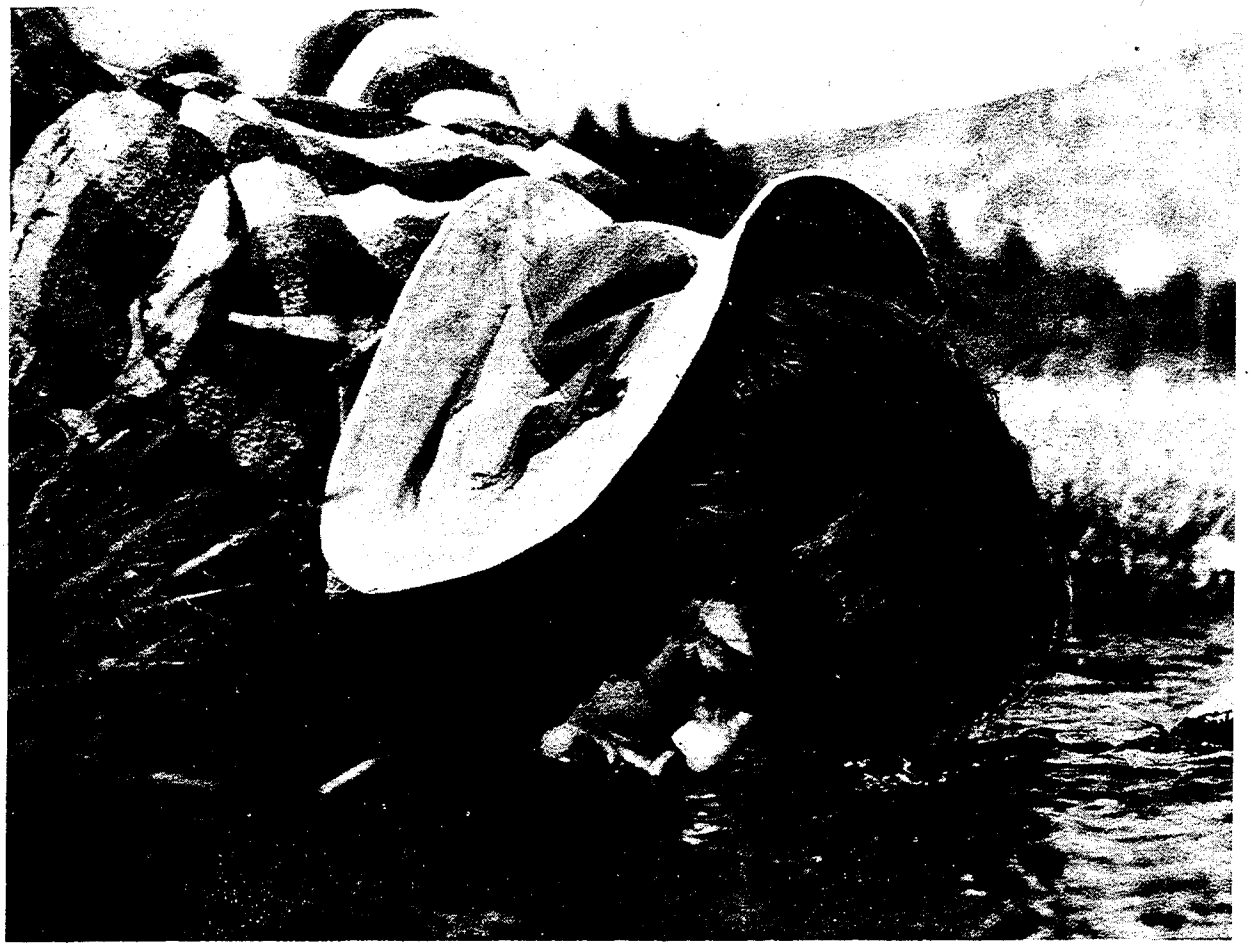

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ГРАМАТИКА

A. THE PRONOUNS

1. The pronouns are the following:

1.	ня́кой /си/* не́що /си/	somebody, anybody something, anything
2.	ни́кой ни́що	nobody, anybody, any nothing, anything
3.	вся́кой / все́ки вси́чки вси́чко	everyone, everybody all people, everybody everything
4.	е́; и-кой /си/ е́ди-що /си/	such and such a person a certain person such and such a thing a certain thing
5.	ко́й-годе що́-годе	whoever whatever
6.	е́ди-какво́ /си/ е́ди-ко́лко /си/	such and such a thing, a certain thing that much, so much, that many
7.	що́-го́де ко́лко го́де	somewhat somewhat
8.	какво́ и да е ко́йто и да е	whatever whoever
9.	неколци́на ня́колко	some, a few (for persons only) some,a few (for persons and things)

---

* The reflexive particle си can be added to ня́кой, не́що and some other pronouns. It makes stronger the indefinite meaning of the pronoun. Sometimes it expresses contempt.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

II. Of the above pronouns, those which contain the pronoun кой? (who?) are declined. The rest are invariable.

	Nominative (Subject)	Dative (Indirect object)	Accusative (Direct object)
1.	ня́кой somebody anybody	ня́кому, на ня́кого to somebody to anybody	ня́кого somebody anybody
2.	ни́кой nobody anybody	ни́кому, на ни́кого to nobody to anybody	ни́кого nobody anybody
3.	вся́кой, все́ки everyone everybody	все́кому, на все́кого to everyone to everybody	все́кого everyone everybody
4.	е́ди-кой /си/ such and such a person	е́ди-кому́ /си/ to such and such a person	е́ди-кого́ /си/ such and such a person
5.	кой и да е whoever	кому́ и да е на кого́ и да е to whomever	кого́ и да е whomever

Examples for the usage:

1. Ня́кой и́два.	Somebody is coming.
Каза́ ли ня́кому?	Did you tell anybody?
Кажи́ на ня́кого да ку́пи хляб.	Tell somebody to buy bread.
Те ви́кат ня́кого.	They are calling somebody.
Те повика́ха ли ня́кого?	Did they call anybody?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2.	Ни́кой*не зна́е това́.	Nobody knows that.
	Ни́кому не съм обеща́вал ни́що.*	I have not promised anything to anybody.
	На ни́кого* ня́ма да дам пари́.	I will not give money to anybody.
	Ни́кого* от тях не съм ви́ждала.	I haven't seen any of them.
3.	Все́ки /вся́кой/ зна́е кой е той.	Everybody knows who he is.
	Той обеща́ва все́кому пари́, а ни́кому не да́ва.	He promises money to everybody but gives to nobody.
	Не все́киго мо́жеш да разпозна́еш отту́к.	You cannot recognize everybody from here.
	Вси́чки ли зна́еха, че той ще пристигне.	Did everybody know that he would arrive.
4.	Той ви́наги зна́е вси́чко: е́ди-кой си умря́л, е́ди-кой си се роди́л и т.н.т.	He always knows everything: such and such a person died, such and such a person was born etc.

III. не́що, ни́що, вси́чко, е́ди-що /си/, що-го́де, що да е, е́ди-ко́лко /си/, е́ди-какво́ /си/, ко́лко го́де, какво́ да е refer to things and are used in the following way.

Той зна́е не́що.	He knows something.
Ка́заха ли ти не́що?	Did they tell you anything?
Не, ни́що не ми ка́заха.	No, they did not tell me anything.
Той може́ше да нау́чи вси́чко.	He was able to learn everything.

*. Notice that ни́кой, ни́кому, ни́кого and ни́що require a second negation: не, ня́ма.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

B. PRONOUNS USED AS ADJECTIVES

The **pronouns** in para A from 1 to 4 may be used as adjectives. Besides those in para A, 1 to 4, there are several others, which are used in the same way. All of them <u>are not declined</u> but change in number and gender in the following way:

1. ня́кой, ня́коя, ня́кое, не́кои	some, any
2. ни́кой, ни́коя, ни́кое, ни́кои	none, any
3. вся́кой, вся́коя, вся́кое, вся́кои все́ки, вся́ка, вся́ко, вси́чки	every, each
4. ня́какъв, ня́каква, ня́какво, ня́какви	some
5. не́чий, не́чия, не́чие, не́чии	anybody's
6. ни́чий, ни́чия, ни́чие, ни́чии*	nobody's
7. ни́какъв, ни́каква, ни́какво, ни́какви*	none, any
8. вся́какъв, вся́каква, вся́какво, вся́какви	all kinds of
9. е́ди-кой /си/, е́ди-коя /си/, е́ди-кое /си/ е́ди-кои /си/	such and such (a person)
10. е́ди-каквъ /си/, е́ди-каква́ /си/, е́ди-какво́ /си/, е́ди-какви́ /си/	such and such (a person)
11. кой и да е, коя и да е, кое и да е, кои и да са	one of

* These adjectives require another negation in front of the verb. Compare A,II the footnote.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Examples:

Той е дал кни́гите на ня́кой ученик. учени́к.	He has given the books to some student.
Ня́кои къ́щи са но́ви.	Some houses are new.
В никой полк ня́ма таки́ва офице́ри.	There are no such officers in any regiment.
Все́ки войни́к ще но́си храна́ за три дни.	Every soldier will carry food for three days.
Вся́ка ро́та има по сто ду́ши.	Each company has 100 men.
Те говоре́ха с ня́какава жена́.	They were talking with some woman.
Не́чие ку́че го уха́пало.	(He said that) someone's dog bit him.
Той се сре́ща с вся́какви хора.	He meets all kinds of people.
Аз ще взе́ма коя́ и да е кни́га.	I'll take one of the books.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ

Grammar: The **Pronouns**

1.

Има ли нещо в тая чанта?

Да, в тая чанта има нещо.
Не, в тая чанта няма нищо.

и т. н.

А в оная чанта?
Слагал ли е някой от Вас нещо в тази кутия?
Вие взимал ли сте нещо от тази кутия?
Ти взе ли нещо от някоя кутия?
Абонирал ли се е някой за
  някое списание?
  някой вестник
  някои списания

Някой от вас ходи ли на кино снощи?
Видя ли някой учител в киното?
Някои хора пушеха ли в киното?
Срещнахте ли някой от приятелите ни?
Срещнахте ли се с някого?
На всекиго /всекиму/ ли се хареса филма?
Всяко дете ли пиеше лимонада?
Някои от посетителите излизаха ли от салона на киното през време на филма?
Казахте ли на някого /някому/ да отиде да види този филм?

и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2.

Бяхте ли в събота в някой магазин?	Да, аз бях в ЦУМ.
Купихте ли си нещо?	
Не си ли купихте някакъв плат за дрехи?	
Нищо ли не си купихте?	
Мария не купи ли няколко червила?	
Питахте ли някой продавач за цената на виенския парфюм?	
Донесе ли ми някакъв подарък?	
Донесе ли нещо на баба Мария?	
Нищо ли не купи за сестра си?	
Ще дойде ли някой от състудентите ѝ на имения ѝ ден?	
Тя никого ли не е поканила?	
Никой ли не знае, че тя ще празнува имения си ден в неделя?	
Тя ще приготви ли някакъв десерт?	
Само по една порция шиш кебап ли се пада на всекиго?	
Ти ще имаш ли нещо против, ако дойда и аз?	

и т. н.

3.

- Didn't they tell you to call your mother on the phone?
- No one told me anything.

- Does anyone feel like drinking something?
- Nobody feels like doing anything.

- Does everyone need money?
- Yes, all the people need money.

- Tell someone to put the watermelon in cold water.
- Whom shall I tell?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

- Anybody. Have some of the boys eaten?
- None of them has.

- Is everyone entitled to one apple?
- Everyone. You can give these two to someone.

- Whom shall I invite to supper?
- Anyone. Come here. Some rascal has taken some money from the drawer. Don't tell anyone about it. When they come, I'll give all of them a piece of my mind.

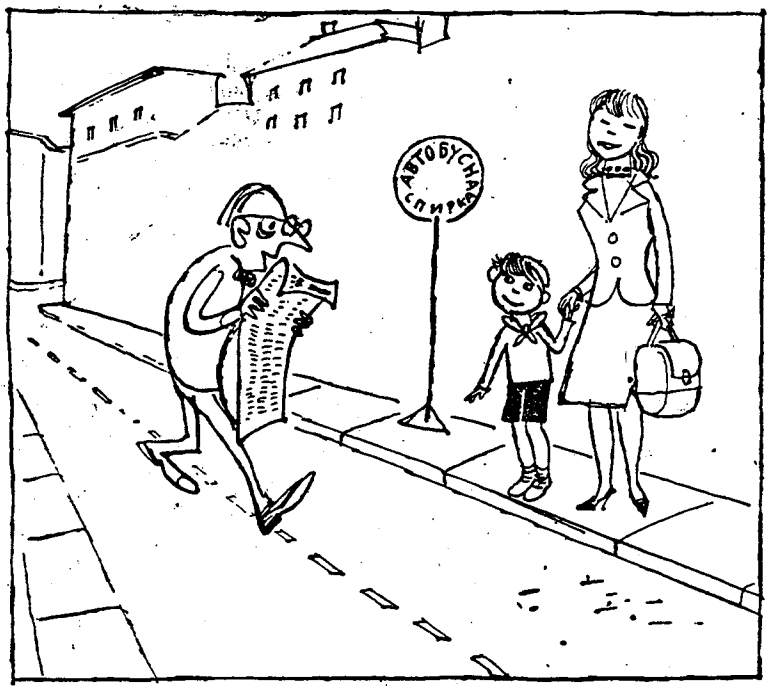

— Мамичко, този чичко ще вкара някой шофьор в затвора!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ЧЕТИВО

Храната, която ядат българите, се приготвя главно от прясно месо[1] и пресни зеленчуци. Освен това те обичат кисело мляко[2] и плодове. Закуската на българите се състои главно от чай[3] и сирене или мармелад, или пресно мляко. За обяд или вечеря се поднасят[4] някои от следните ястия: фасул, кюфтета, пиле яхния, агнешко печено, винен кебап, пълнени пиперки с месо и други.

Един неделен ден Станка и Борис Ковачеви, децата им и племенницата им Мария, отидоха на излет до Бояна[5]. Там Станка приготви месо за шишчета. Радка сложи за ядене[6] а Мария и помогна. За десерт те бяха донесли диня. Момчетата сложиха динята в потока да се изстудява и отидоха да играят.

Към 12 часа обеда беше готов. Всички седнаха да ядат. За всекиго имаше достатъчно храна. След като се нахраниха, децата помогнаха на Станка да прибере нещата. Когато всичко беше прибрано, момчетата отидоха да играят край потока, Борис и Станка отидоха да се разхождат, а момичетата останаха да си приказват.

Малко преди 5 часа всички се върнаха. Станка даде на всекиму по нещо и се отправиха към трамвайната спирка. В 6 часа те бяха вече в къщи. Всички бяха много доволни от добре прекарания ден.

---

1. прáсно месó - fresh meat
2. кúсело млáко - yogurt
3. чай; лúпов чай - Linden tea
4. се поднáсят - are served
5. Боя́на - Bojana; a place in the foothills of Vitosha Mtn.
6. слóжи за я́дене - set out the place settings

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ПРЕВОД

The other day **while I was taking a walk in the Park of Freedom I met my friend Peter.** He told me that his brother Ivan had just returned from Germany. He had stopped in Vienna for a few days and had bought different things there.

As you know, Vienna is the capital of Austria. It is one of the most beautiful cities in Europe. The State Opera in Vienna is known all over the world.Many young people from Bulgaria and other countries study at the Viennese universities. They enjoy the life, the beautiful parks, the old monuments,and the interesting buildings.

Peter told me that Ivan had bought a very cheap German camera. He had paid only three hundred leva for it. Before he left Vienna, he had taken a lot of pictures. Unfortunately he had to pay a lot of customs duty at the Bulgarian border. The customs official told him that he had not used the camera long enough, and that according to him, the customs-house officer, the camera was still new.

His cousin Maria, with whom he had gone to Vienna, didn't return with him. She wanted to see a friend of hers in Rome. But when she arrived there, he had already left the Italian capital. Peter said that he had received a letter from her. She would stay there for a few weeks. She wanted to **visit some museums and to go to the theater and the movies.**

Без думи

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ВъПРОСИ

1. Каква храна ядат българите?
2. Какво закусват те?
3. Какво ядат те за обяд?
4. Какво ядат българите за вечеря?
5. Къде отидоха Ганчеви един неделен ден?
6. Кой още отиде с Ганчеви на излет?
7. Какво искаха да ядат те там?
8. Кой започна да приготвя месо за шишчетата?
9. Кой сложи за ядене?
10. Кой помогна на Радка?
11. Какво бяха донесли Ганчеви за десерт?
12. Кой сложи динята в потока?
13. Защо сложиха момчетата динята в потока?
14. Кога беше всичко готово за обяд?
15. Имаше ли достачъчно храна за всички?
16. Кой помогна на Станка да прибере нещата?
17. Къде отидоха момчетата след като обядваха?
18. Защо отидоха момчетата край потока?
19. Къде отидоха Борис и Станка?
20. Защо момичетата останаха?
21. Кога се върнаха всички?
22. Към къде се отправиха всички?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

23. В колко часа бяха Ганчеви в къщи?

24. Бяха ли всички доволни от добре прикарания ден?

25. Яли ли сте шишчета?

26. Яли ли сте кабапчета?

27. Какво предпочитате: шишчета или кебапчета?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ДОМАШНА РАБОТА

Част I.

Преведете на български:

- Have you told everyone about the trip?
- I haven't told anyone anything yet.

- Have you seen anybody lately?
- I saw someone a few days ago, but I don't remember whom.

- Phone someone, and tell him to bring a record player and some records.
- Whom shall I call on the phone?

- Anyone. Call your sister, if you don't mind.
- I think she has some (kind of) American records.

- Has she given them to someone?
- She gave some of them to some friends last week.

Част II.

1. Запишете разговора на урока на магнитофонна лента!

2. Запишете отговорите на въпроси 1 - 5!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

РЕЧНИК

вълк m.with art.вълкът,á pl. вълци aft.num.вълка огладнял съм като вълк	wolf I am starved
да какво́ да правя́? кому́ да ка́жа?	used in questions: shall,should what shall I do? whom shall I tell?
десе́рт m.	dessert
ди́ня f.	watermelon
калпаза́нин m.pl.калпаза́ни	rascal, good-for-nothing
ко́йто и да е която и да е което и да е които и да са	anyone, anybody; no matter who
майко voc.	mom
мири́ша,е,мири́сах замири́ша	to smell, to give out an odor
напо́мням /на някого за../ напо́мня,и,их	to remind (somebody of...)
огладня́вам огладне́я,е́е,ня́х огладня́л съм като вълк	to become hungry I am starved
ори́з m.	rice
па́дам се, /някому/ па́дна се, е се, ах се па́да ми се	to be given or assigned to somebody by lot; I am entitled to, I am given something (by lot or by chance)
все́киму се па́да по една́ по́рция	each one receives one helping
пи́кник m. на пи́кник	picnic on a picnic
пи́пам пи́пна,е,ах	to touch
пода́вам пода́м, подаде́ пода́дох, пода́де пода́й ми салата́та	to hand, to pass pass me the salad
по́рция f.	helping; portion
пото́к m.pl.пото́ци aft.num.пото́ка	stream, brook, rivulet

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

пре́сен,пря́сна,пря́сно,пре́сни	fresh
прика́звам	to talk
поприка́звам	
проти́в	against
и́мам не́що проти́в	to mind, to have something against
ако ня́маш ни́що проти́в	if you don't mind
разстро́йвам	to disorganize, to disorder
разстрои́,и́,их	
разстро́йвам си стома́ха	to upset one's stomach
сала́та f.	salad
стома́х m.pl.стома́си,стома́ха	stomach
ши́шче n.pl. ши́шчета	spit,skewer; the pieces of cubed meat on it
я́дене n.	
ха́йде, вси́чки на я́дене!	come on, let's all eat!
Яхни́я, яхни́и	stew

ВЪВ ВЕЛИНГРАДСКИТЕ ХАЛИ

АПОСТОЛ РУСЧЕВ

— Какви видове месо имате?
— Ами . . . за приятели и за обикновени хора

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Ш Е С Т Д Е С Е Т И Ч Е Т В Ъ Р Т И У Р О К

L E S S O N 6 4

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ВСТЪПИТЕЛНИ ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ

Grammar: The Adverbial Participle

1.

Когато говоря, аз гледам студентите.
Говорейки, аз гледам студентите.
Когато говорех, аз гледах студентите.
Говорейки, аз гледах студентите.
Когато говоря, аз ще гледам студентите.
Говорейки, аз ще гледам студентите.

Когато говоря, аз гледам студентите. — Говорейки, Вие гледате студентите.

Когато говорех, аз гледах студентите.
Когато се връщахме в къщи, ние срещнахме Петър.
Когато се прибираха, те видяха леля Радка.
Тя пее, когато свири на пиано.
Когато пее, тя свири на пиано.
Като вървеше, тя си говореше.
Когато плуваше, той видя влизащия в пристанището параход.
Като яде, тя винаги приказва.
Понеже караше бързо, тя направи катастрофа.
Понеже кара бързо, тя ще направи катастрофа.
Понеже не знаеше урока, той не отиде на училище.
Понеже не можеше да плува, тя не скочи от лодката.
Понеже ходеха често на кино, те знаеха всички филми.
Като излязоха от гарата, те срещнаха Драган.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2.

Учителят гледа ли курсистите, когато говори?	Да, учителят гледа курсистите, говорейки. Да, говорейки, той гледа курсистите.
Той гледаше ли студентите, като говореше?	
Тя свиреше ли на пиано, когато пееше?	
Тя пееше ли, когато свиреше на пиано?	
Те приказват ли, когато обядват?	
Той върна ли се веднага, след като чу това?	
Вие срещнахте ли жена си, като излязохте от стаята?	
Те видяха ли леля Мария, като се прибираха?	
Тя направи ли тази катастрофа, понеже караше бързо?	
Той говореше ли с някого, когато вървеше по улицата?	
Те видяха ли чичо си, като влязоха в къщата?	
Ти зебеляза ли моторницата, когато плуваше?	
Ти ядеше ли нещо, като се разхождаше по улицата?	
Вие влязохте ли в хижата, след като пристигнахте на върха?	

3.

Връщайки се в къщи, ние срещнахме зъболекаря Петев.	Когато се връщахме в къщи, ние срещнахме зъболекаря Петев.
Не можейки да плува, тя не скочи от лодката.	Понеже тя не можеше да плува, тя не скочи от лодката.
Излизайки от стаята, той видя приятеля си Боян.	Като излизаше /след като излезе / от стаята, той видя приятеля си Боян.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Не знаейки урока, той не отиде на училище.

Понеже не знаеше.....

Тя пееше, свирейки на пиано.
Прибирайки се в къщи, те забеляза играещите деца.
Разхождайки се в парка, ние чухме виещата сирена.
Карайки бързо, тя направи катастрофа.
Плувайки, той забеляза влизащия в пристанището параход.
Влизайки в киното, те видяха Стоян.

и т. н.

Двойна изненада

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

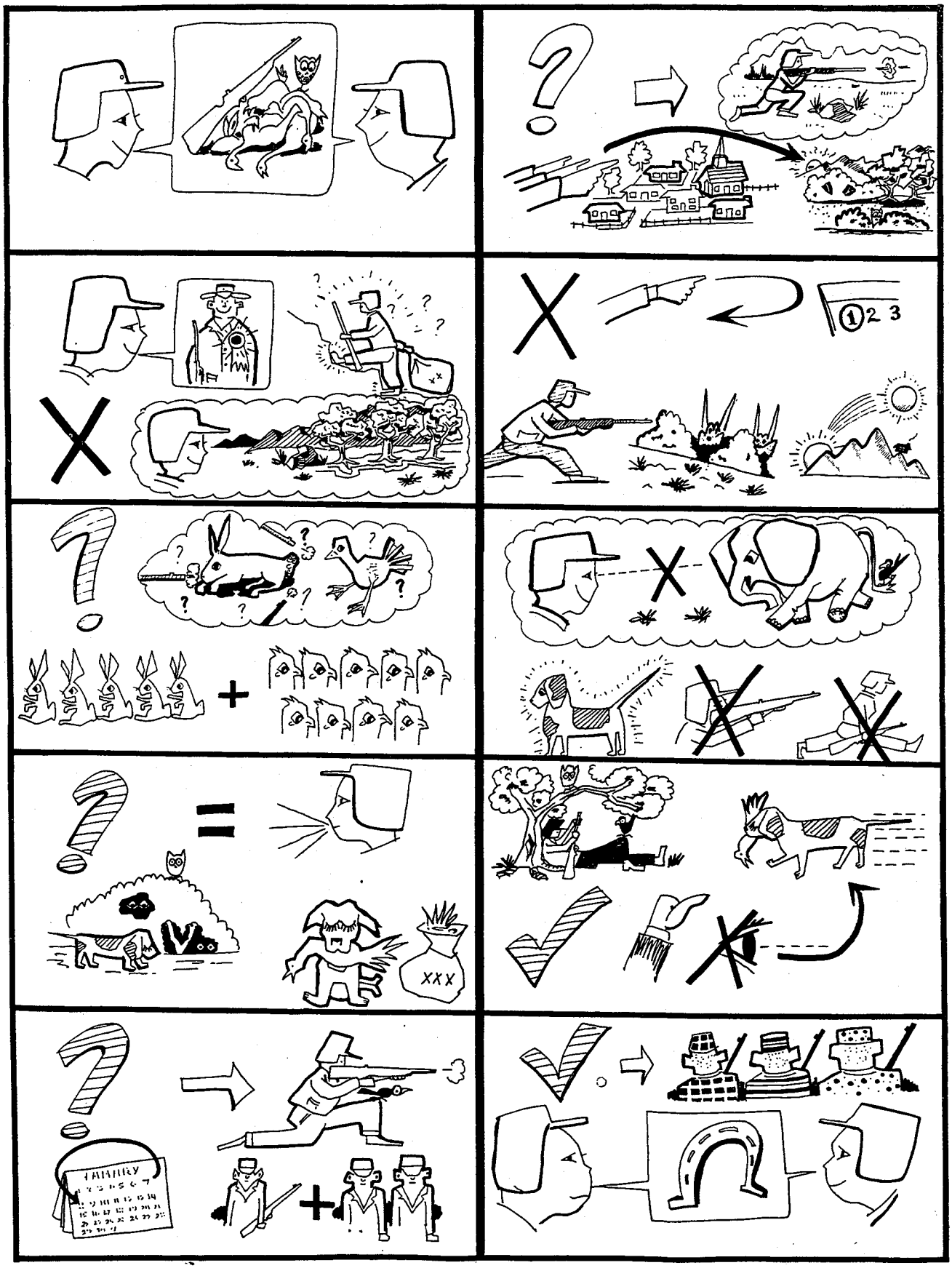

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

На лов

Стефан
Борис

- Къдé хóдихте на лов мúналата недéля?
- Абе мнóго далéч. Хóдихме чак в местността́ Колóто.

- Брей, не се ли умóрихте?

- Не. Тъ́рсейки дúвеч, не усéтихме нúкаква умóра.

- Съ́щия ден ли се въ́рнахте?
- Не, на дрýгия ден. Гóнейки зáйци, не забелязахме как мúна денят.

- Какъ́в дúвеч удáрихте?
- Пет зáека и дéвет пъдпъдъ́ка.

- Голя́м успéх. Чýвам, че Ивáн не мóжел
- да вúди слон от трúста крáчки.
- Това́ е вя́рно, но пък ловджúйското му кýче е чудéсно. Ня́ма да гърмúш, ня́ма да търчúш.....

- Какво́ кáзваш?
- Абе то, излети́ като́ стрела́, там дýшне, тук дýшне, спре се за момéнт, мéтне се в някóй тръня́к и... ето... пъдпъдъ́кът е в торбáта.

- Знáчи, седни́ под някоя крýша и чáкай сáмо кýчето да ти донесé пъдпъдъ́ка.
- Такá е. Двáйсет годúни откáк съм ловéц, но кýче като́ това́ не съм вúждал.

- Кога́ ще отúдете пак на лов?
- Идущата недéля. Ако úскаш, елá с нас.

- Непремéнно ще дóйда.
- Добрé. Ще прекáраме мнóго вéсело.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

---

5. чак as far as.
6. Коло́ "Wheel", is a common geographical name in Western Bulgaria.

9. тъ́рсейки = тъй като́ тъ́рсехме....; диве́ч game, comes from див,а,о,и wild.
12. гонейки = до́като го́нехме....; за́ек rabbit,hare.
14. удря́м ди́веч to kill game.
16. голя́м успе́х great success, is used ironically. Hunters all over the world like to brag and to exaggerate their success. Stefan is especially suspicious in this case since one of the hunters was so shortsighted that "he could not see an elephant from 300 feet away."
19. гърмя́ to shoot.
20. търча́ to run, to chase.
22. изли́тайки = като́ излети́. The dog is so fast that one thinks it flies;изли́тайки като́ стрела́ is a common comparison; flying out like an arrow.
ду́ша to sniff.
23. мя́там се в... to jump into...; all verbs: ду́шне, спре се,ме́тне се́ are in the perfective aspect used here in main clauses. The perfective aspect in this case shows a repeating action which in the same time is very vividly presented.
24. тръна́к thorn bush.
25. торба́ hunter's bag.
26. The ironical tone of this conversation continues. Hunting seems to be an easy affair. Зна́чи it means, is Stefan's conclusion following Boris's words. Седни́ и чака́й, one should sit down .... and wait. The second person of the imperative here is used impersonally!
28. Два́йсет годи́ни отка́к съм лове́ц, но..... I have been a hunter for 20 years, but.....
33. We'll have lots of fun.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ГРАМАТИКА

THE ADVERBIAL PARTICIPLE

a. Formation

The adverbial participle is a verbal form which modifies another verb showing additional action. It is translated into English with the present participle -ing.

The adverbial participle is formed only from the imperfective aspect of a verb with the ending -ЙКИ which is added to the stem* of the verb. The verbs of the 2nd group change their stem vowel И to Е.

		Stem	Adverbial Participle
Ist Group	чета́ I read	чете́- he reads	чете́йки reading
IInd Group	хо́дя to walk	хо́ди- he walks	хо́дейки walking
IIIrd Group	гле́дам look at	гле́да- he looks at	гле́дайки looking at
	стре́лям to shoot	стре́ля- he shoots	стре́ляйки shooting

Notice that the stress of the adverbial participle is on the same syllable as it is on the verb from which the participle is formed.

The adverbial participle does not change in gender or number and is never accompanied by a preposition.

---

* For the stem of the verbs in the three groups see II,72.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

b. Meaning and Usage

The adverbial participle shows an action which occurs at the same time as the action of the verb of the sentence.

Examples:

Той върви́, пе́ейки.	He walks singing.
Той върве́ше, пе́ейки.	He was walking (while) singing.
Той вървя́, пе́ейки.	He walked singing.
Той ще върви́, пе́ейки.	He will walk singing.

Тъ́рсейки диве́ч, не усе́тихме умо́ра.	While looking for game, we did not feel tired.
Го́нейки за́йци, не забеля́захме как ми́на дня́т.	Chasing hares, we did not notice how the day passed.
Изли́тайки ка́то стрела́, ку́чето хва́на живо́тното.	Flying like an arrow, the dog caught the animal.

2. The adverbial participle is seldom used in the colloquial language, but often in writing since it shortens the phrase.

In the colloquial language the adverbial participle is usually replaced by a subordinate clause, which starts with a conjunction:

когато́, като	when
докато́	while, as long as
поне́же	because, since

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Examples:

Adverbial Participle	Subordinate Clause
Връ́щайки се, ни́е го сре́щнахме в гора́та. While coming back, we met him in the forest.	Като /кога́то/ се връ́щахме, ние го сре́щнахме в гора́та. When we were coming back, we met him in the forest.
Танцу́вайки ба́вно, те се дви́жеха о́коло нас. Dancing slowly, they were moving around us.	Докато́ танцу́ваха ба́вно, те се дви́жеха о́коло нас. As long as they danced slowly, they were moving around us.
Ка́райки бъ́рзо, тя напра́ви катастро́фа. Driving fast, she had an accident.	Поне́же ка́раше бъ́рзо, тя напра́ви катастро́фа. Since she was driving fast, she had an accident.

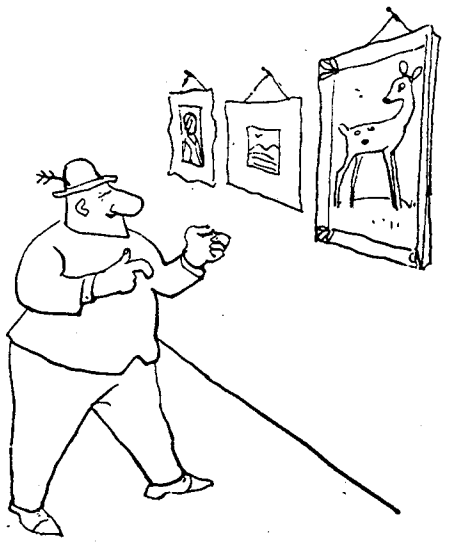

Ловджийска мечта

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ

Grammar: The Adverbial Participle

1.

Аз винаги ли гледам студен-
тите, когато им говоря?
Ловджиите усетиха ли умора,
като търсиха дивеч?
Какво не усещаше ловджията
Стоян,когато търсеше дивеч?
Какво не забелязват ловджиите,
когато гонят зайци?
Какво използуват ловджиите,
когато отиват на лов?
Кого срещнахте,когато се раз-
хождахте из парка?
Ти видя ли влизащия в пристани-
щето товарен параход, когато
плуваше в морето?
Когато се връщали от лов,тогава
ли ударили още два заека?
Понеже караше бързо, тя не напра-
ви ли катастрофа?
Ти говори ли с помощника, като
го видя?
Той забеляза ли коменданта, ка-
то излезе от канцеларията?
Той започна ли да стреля, като
се спря под крушата?
Той гърмеше ли с пушката, като
търчеше?
Той търчеше ли, когато гърмеше
с пистолета?
Като чу това, тя излезе ли от
стаята?

и т. н.

Да, говорейки им, Вие винаги
ги гледате.
Не, търсейки дивеч, те не усе-
тиха никаква умора.
Търсейки дивеч,ловджията Сто-
ян не усещаше умора.
Гонейки зайци,ловджиите не за-
белязват как минава денят.
Отивайки на лов,те използуват
ловджийски кучета.

и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2.

Говорейки с него, тя не
забеляза как мина часът.
Получавайки своята порция,
момчетата почнаха да ядат.
Отивайки да взема динята от
потока, той гледаше къпещи-
те се във вира момичета.
Чувствувайки се гладен като
вълк, той изяде бързо своята
порция шиш кебап.
Предавайки ключа от апартамента
си на своя приятел, той му ка-
за да му завери билета.
Отивайки на гишето за билети,
той предаде багата си на чинов-
ника.
Излизайки от канцеларията, той
видя редактора на списанието.

и т. н.

Като говореше с него, тя не
забеляза как мина часът.

и т. н.

3.

Ловджиите усетиха ли някаква
умора, гонейки дивеч?
Искайки да плува, тя скочи ли
от лодката?
С какво стреляха войниците,
заграждайки неприятеля?
Давайки билетите на разпоредителя,
те купиха ли си програма?
Качвайки се на самолета, той
сбогува ли се с приятелите си?
Сбогувайки се с приятеля си,
той излезе ли от аерогарата?
Слагайки масата, Радка говореше
ли на момчетата?
Подавайки ѝ салатата, той не я
ли погледна ядосано?
Какво каза чиновникът на Стоян,
претегляйки багажа му?
Какво попита Стоян, обръщайки се
към един от служащите на гарата?

Не, те не усетиха никаква умо-
ра, когато гонеха дивеч.
Да, понеже искаше да плува,
тя скочи от лодката.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ЧЕТИВО

В България има много дивеч. В планините живеят зайци и пътпъдъци, а в планините сърни[1], диви свини[2] и мечки.

Когато това е позволено, много хора отиват на лов. Излязат ли[3] на лов те отиват на места, където знаят, че има дивеч. Търсейки дивеча, те не усещат никаква умора. Понякога, гонейки зайци, те не забеляват как минава целият ден.

Отивайки на лов, ловджийте вземат със себе си ловджийски кучета. Едни кучета служат за лов на зайци, а други за лов на пътпъдъци. Тези кучета, които са за пътпъдъци, душнат тук,душнат там, спрат се за момент, метнат се в трънака и... ето... пътпъдъкът излети. Другите пък[4] сами докарват дивеча при ловжиите. Затова казват: "Имаш ли добро куче, седнеш си под някоя круша, почиваш си и чакаш да ти дойде дивечът."

Борис Ковачев е много добър ловец. Когато отива на село при домашните си, той използва времето си за ходене на лов[5]. Тази година обаче той нямаше много свободно време. Трябваше да помогне на родителите си при поправката на къщата.

След като свършиха работата по къщата, той, брат му Кирил и приятелят им Иван отидоха на лов в местноста Колото. През всичкото време двамата братя търсеха и стреляха дивеч. Убиха 5 заека и 9 пътпъдъка. Иван пък седна под едно дърво и чакаше кучето си, да му донесе някой заек. Той остана с празни ръце[6].

Носейки дивеч и пеейки, тримата се прибраха в селото чак по тъмно[7].

---

1. сърни - сърна - deer
2. диив свини - wild boar
3. излязат ли - ако излязат - when they go
4. пък - though
5. ходене на лов - hunting
6. с празни ръце - empty-handed
7. по тъмно - after dark

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ПРЕВОД

- Maria, has Radka returned yet?
- No, Mother. She hasn't arrived yet. I wonder whether something bad has happened to her again.

- You always think of bad things. Call Radka, and tell her to set the table.
- Yes, Mother.

(To Nadya)
- Nadya, mother wants you to set the table.
- O.K., sister. Why don't you help me? I don't know where Aunt Mara has put the table cloth.
- Why don't you ask her? She is in the kitchen.

(Nadya going to the kitchen)
- Aunt Mara, I'm setting the table, but I cannot find the table cloth. Can you tell me where it is?
- I left it in the buffet yesterday. I think it is still there. I have to put some onions in the casserole. Did Radka buy any?

- She isn't here yet. We're waiting for her. But, as you know, she's always late. What kind of plates shall I set?
- Set one soup and one dinner plate for each person. And don't forget to arrange the silverware properly: the forks on the left and the knives and spoons on the right side. My God! I held the meat slicer in my hand a little while ago, and now I don't know where I put it. Ah! Here is Radka. (To her) Radka, did you bring any onions?

- Yes, Auntie, I did. I also ordered the medicine for you at the pharmacy.
- Why are (trans.: were) you so late?

- I didn't stop at a traffic light, and a policeman fined me.
- You deserve it, child. You drive that car of yours very fast.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ВЪПРОСИ

1. Къде в България има много дивеч?
2. Къде живеят зайците и пъдпъдъците?
3. Какво правят някои българи, когато ловът е позволен?
4. На какви места отиват ловджиите, когато излизат на лов?
5. Защо ловците обикновено не усещат никаква умора?
6. Какво не забелязват ловджиите, гонейки зайци?
7. Какво използуват ловджиите, отивайки на лов?
8. За какво служат кучетата?
9. Какво правят тези кучета, които ловят пъдпъдъци?
10. Какво значение има за ловджията доброто ловджийско куче?
11. Какъв ловец е Борис Ковачев?
12. Как използува Борис времето си, когато отиде на село при домашните си?
13. Защо Борис нямаше много свободно време тази година?
14. Кога отиде той на лов?
15. С кого отиде Борис на лов?
16. Къде отидоха те на лов?
17. Какво правеха през всичкото време двамата братя?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

18. Какво убиха те?

19. Какво правеше Иван през това време?

20. Защо Иван седеше обикновено под някое дърво?

21. Какъв дивеч уби Иван?

22. Защо Иван се върна с празни ръце?

23. Кога се прибраха тримата в селото?

24. Какво правеха те, прибирайки се в селото?

Ловджии

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 64

ДОМАШНА РАБОТА

Част I

Answer the following questions using the adverbial participle:

1. Ловджиите усещат ли някаква умора, когато търсят дивеч?
2. Какво използуват ловджиите, когато отиват на лов?
3. Кого срещна ти вчера следобед, когато са разхождаше из парка?
4. Те излязоха ли от гарата, като чуха новината?
5. Тя не направи ли катастрофа, понеже караше бързо?

Част II

Answer the following questions replacing the adverbial participle with a subordinate clause:

1. Плувайки в морето, той видя ли влизащия в пристанището товарен параход?
2. Гонейки зайци, те не минаха ли през гората?
3. Прибирайки се в къщи, ти видя ли издигащия се наблизо гъст дим?
4. Поздравявайки госпожицата, той спря ли се да поговори с нея?
5. По какви въпроси говореха селяните, седейки около печката, греейки се?

Част III

1. Запишете разговора на урока на магнитофонна лента!
2. Разправете как сте прекарали,когато сте ходили на лов!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

РЕЧНИК

го́ня,и,их	to chase, to pursue
погóня	
гърмя́,и́,я́х	to shoot, to fire
погърмя́	
ди́ве́ч m.	game
долина́ f.	valley
ду́ша,и,их	to sniff, to scent
ду́шна,е,ах	
забеля́звам	to notice, to become aware,
забеле́жа,и,забеля́зах	to remark
за́ек m.pl.за́йци	rabbit, hare
aft.num. за́ека	
зна́чи	it means
изли́там	to dash (rush,dart,fly) out
излетя́,и́,я́х	
кра́чка f.	step
кру́ша f.	pear, pear tree
ку́че n.pl.ку́чета	dog
лов m.with art.ловъ́т	hunt, hunting
на лов	hunting, on a hunt
ловджи́йски,а,о,и	hunter's, hunting
ловджи́я m.with art.ловджи́ята	hunter, huntsman
pl. ловджи́и	
лове́ц m.	hunter, huntsman
pl. ловци́, лове́ца	
ме́стност f.with art.местността́	area, land, country, locality;
ме́чка	**bear**
мя́там се	to throw oneself, to jump
ме́тна се, е се, ме́тнах се	
отка́к adv-conj.	since
почи́вам /си/	to rest, to have (take) a
почи́на,е,ах	rest
пъдпъ́дък m.pl.пъдпъдъ́ци	quail
aft.num.пъдпъдъка	
слон m.pl.сло́нове	elephant
aft.num.сло́на	
стрела́ f.	arrow
стре́лям по	to shoot at, to fire at
торба́ f.	bag
тръна́к m.pl.тръна́ци	thorn bush
aft.num.тръна́ка	

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 64

търча́,и́,търча́х	to run
потърча́	
у́дрям	to hit, to strike
уда́ря,и,уда́рих	
у́дрям ди́ве́ч	to shoot (kill) game
умо́ра f.	fatigue, weariness, tiredness
усе́щам умо́ра	to feel tired
усе́щам	to feel
усе́тя,и,их	
усе́щам умо́ра	to feel tired
хо́дене n.	walking, going
юна́к m.pl.юна́ци	very strong and brave man
aft.num.юна́ка	

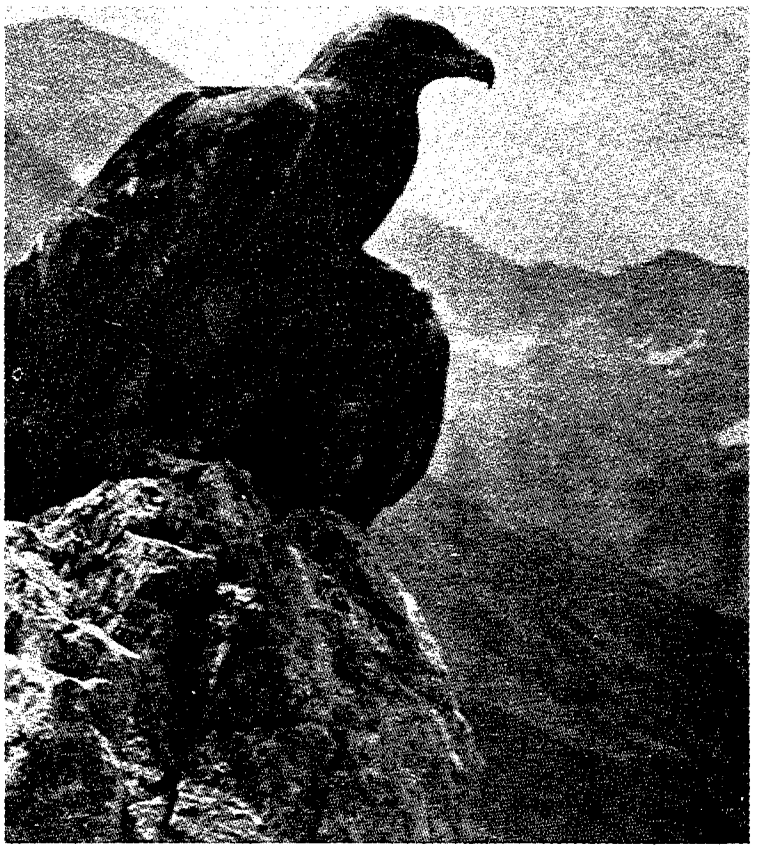

Старопланински орел

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

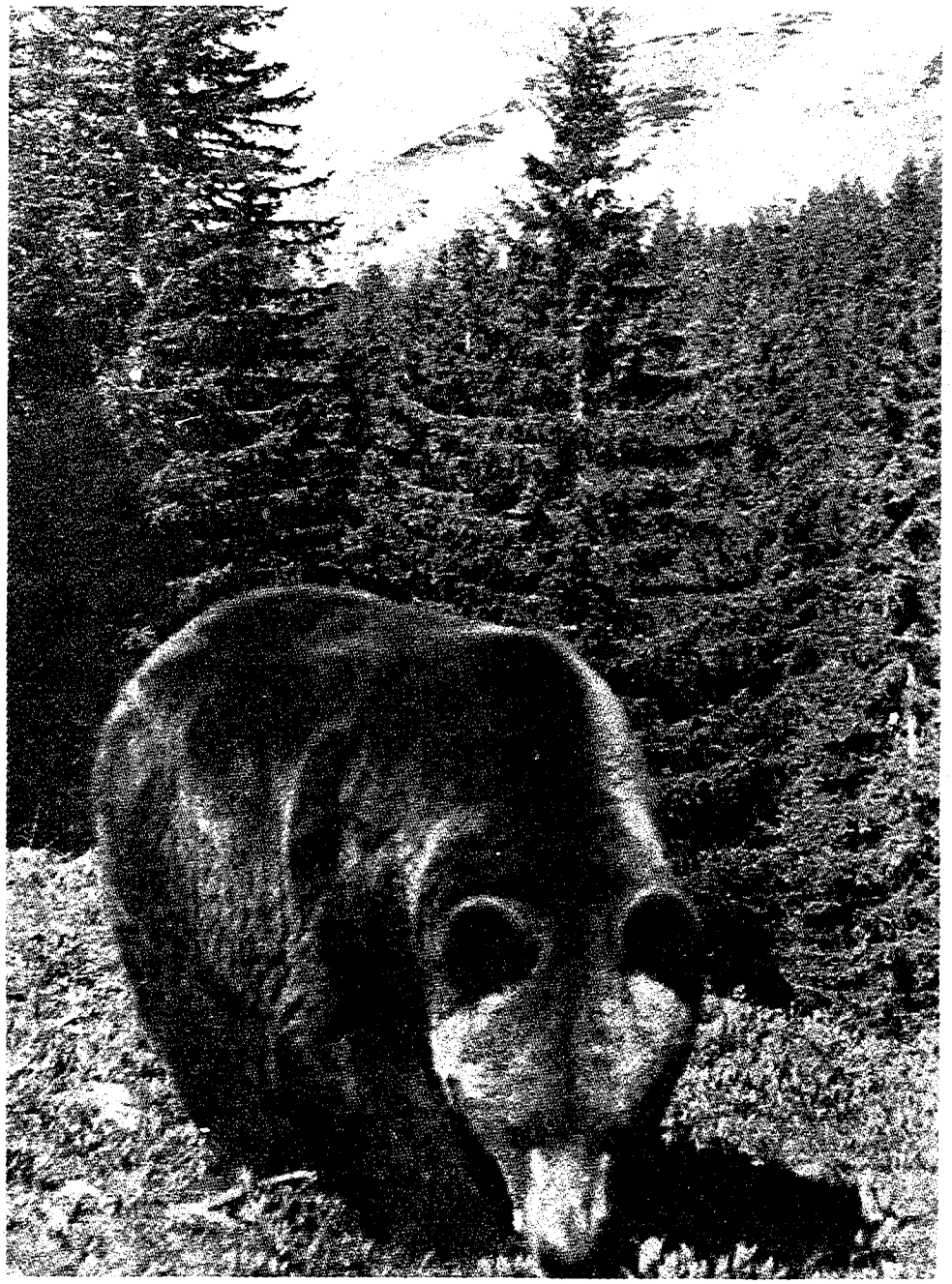

Мечка

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Ш Е С Т Д Е С Е Т И П Е Т И У Р О К

L E S S O N 6 5

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

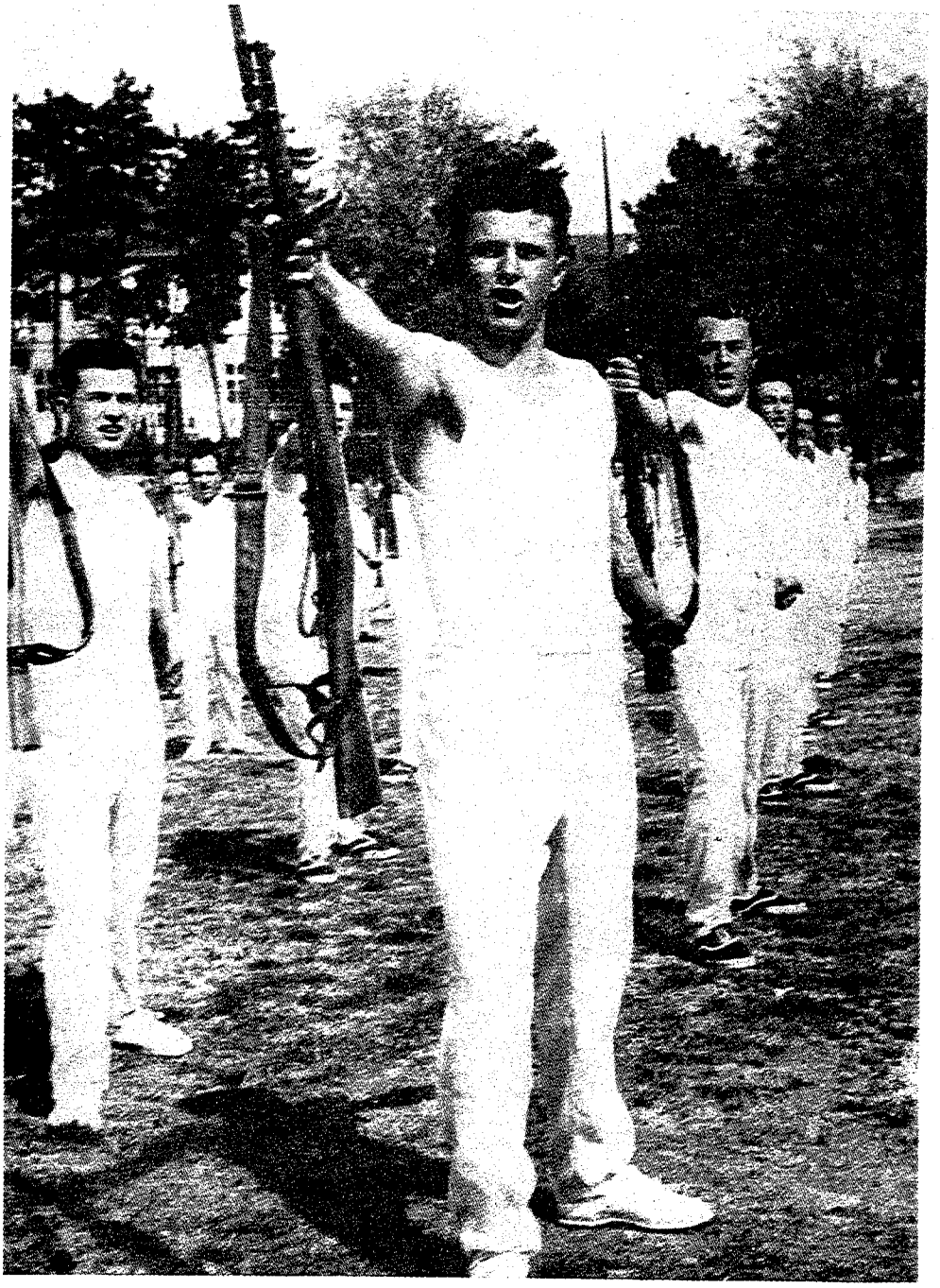

Физически упражнения

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

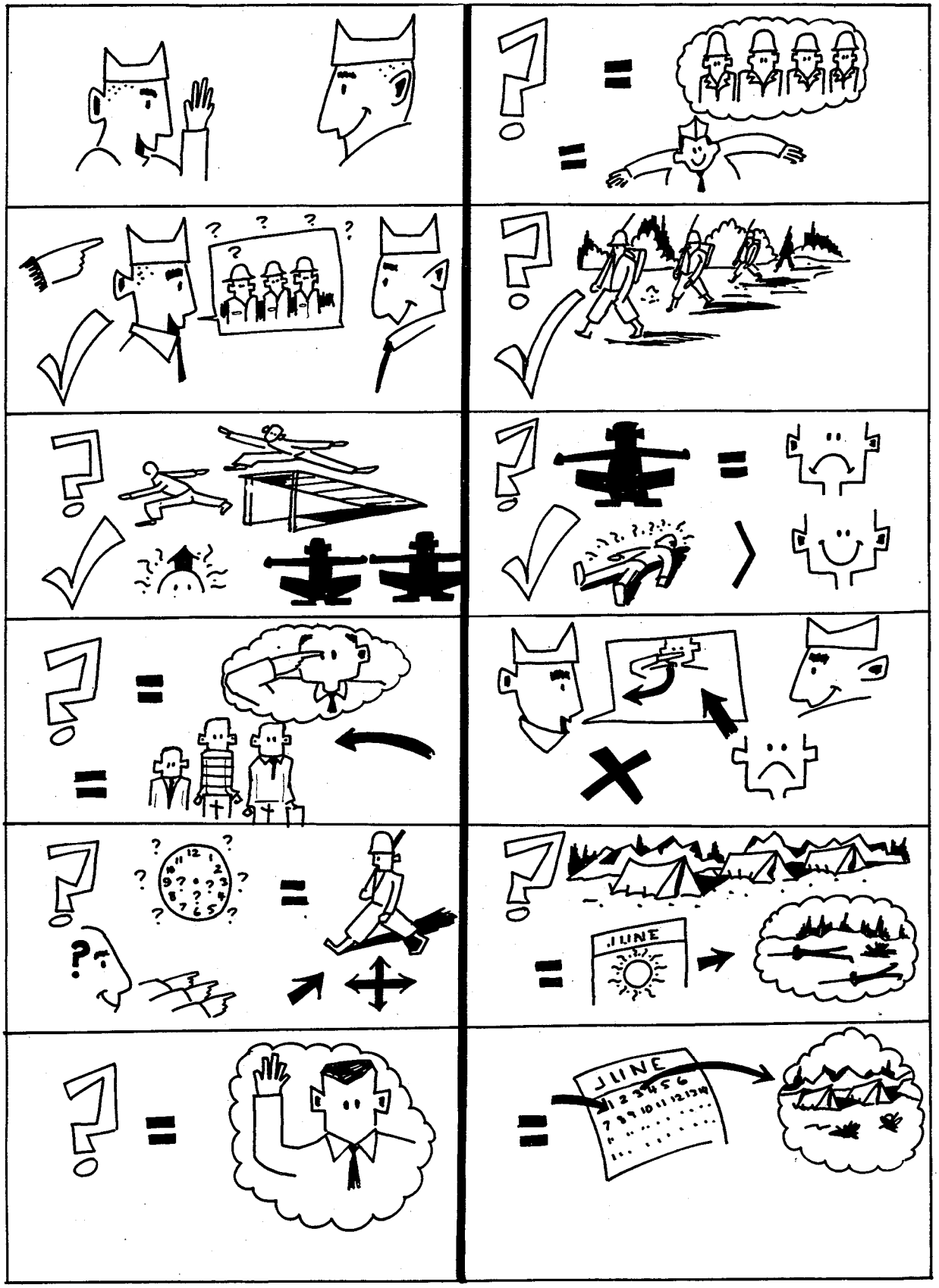

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

УРОК 65 РАЗГОВОР

ВОЕННО ОБУЧЕНИЕ

Боян
Георги

- Добре́ дошёл, Гео́рги!
- Добре́ зава́рил, Бояне!

- Е, как върви́ слу́жбата?
- Го́ре-до́лу добре.

- Тря́бва да сте завъ́ршили едини́чното обуче́ние?
- Да, завъ́ршихме го преди́ ня́колко се́дмици.

- Прове́ждахте ли отдельо́нни уче́ния?
- Да, по́чнахме ве́че те́зи уче́ния.

- Преодоля́вате ли ме́стни препя́тствия?
- Да, през вре́ме на заними́нията пра́вим това́.

- Мъ́чни ли са гимнасти́ческите упражне́ния?
- Тру́дни бя́ха отнача́ло, но им свикнах ве́че.

- Кога́ ви нау́чиха да отда́ваге чест?
- Още в само́то нача́ло на слу́жбата.

- Я отда́й чест да те ви́дя!
- Абе́ остави́ ме на ми́ра! Дошло́ ми е до гу́ша да ко́ман ду́вам.

- По ко́лко ча́са на ден марширу́вате?
- Не знам по ко́лко ча́са, но за къде́то и да тръ́гнем, все с марширо́вка хо́дим.

- Кога́ ще оти́дете на ла́гер?
- Това́ ля́то, за да се подго́твим за мане́врите на е́сен.

- Кога́ ще поло́жите кле́тва?
- Ни́е поло́жихме ве́че кле́тва.

---

4. добре́ дошёл! Welcome!
5. добре́ зава́рил! is the traditional answer to добре́ дошёл. Lit.: (I hope) I've found you in good condition. Translate: Nice to see you!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

6. слу́жбата the service, (in the narrow sense of the word) the military service.
8. Тря́бва да сте завъ́ршили you must have finished.

10. преди́ ня́колко се́дмици some weeks ago.
11. Про ве́ждахте ли отдельбнни уче́ния? Did you have squad training?
13. преодоля́вам to overcome; ме́стни препя́тствия terrain obstacles.
17. ıру́ден = мъ́чен; сви́квам, сви́кна to get accustomed.
18. отда́вам чест = козиру́вам to salute. The Bulgarian soldier salutes without a greeting. козиру́вам "to salute" comes from козирка́ "the visor" of the service cap. The forefinger of the right hand touches the visor while a soldier salutes.
19. Още в само́то нача́ло already from the very beginning.
20. остави́ ме на ми́ра! Leave me alone! Don't bother me!; Дошло́ ми е до гу́ша I am fed up.
26. лагер **camp**
29. пола́гам кле́тва to take the oath.

Всекидневна утринна гимнастика в поделението на офицера Власев

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ЧЕТИВО

Георги и другарите му по полк завършиха единичното обучение. Обучаваха ги с и без оръжие. Провеждаха занятия[1] с автоматично оръжие, леки картечници и ръчни гранати. Провеждаха и стрелби[2] с тези оръжия.

В самото начало на единичното ги учеха да отдават чест. Упражняваха ги да козируват[3] добре. Постоянно маршируваха. За където и да тръгнеха, все с маршировка трябваше да отидат.

Един неделен ден, след като единичното обучение се свърши, пуснаха,Георги в отпуск. Той се облече в чиста и нова униформа и излезе от казармата. Приятелят му Боян го беше поканил на обяд у дома си.

Майката и бащата на Боян посрещнаха с радост Георги. Бяха се събрали чичовиците, вуйчовците и лелите на Боян. Те се интересуваха от живота в казармата. Задаваха на Георги различни въпроси. Той им каза, че казармата е добро училище за младежите.

След обяда двамата приятели излезоха да се разходят. На булевард "Дондуков" те срещнаха приятеля на Боян, Кольо. Той също така искаше да знае как върви службата на Георги. Георги с удоволствие му разказа за живота си в казармата. Каза му, че службата върви добре. Всеки ден преодолявали местни препятствия. Гимнастическите упражнения били трудни, но той бил свикнал вече. Почнали и отделънните учения. Полкът им щял да излезе на лагер за през лятото. Там щели да се подготвят за есенните маневри.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ЧЕТИВО

След като свършиха разговора за казармата Боян предложи да отидат на кино. На Георги не му се ходеше на кино, затова решиха да отидат на танцова забава в младежкия клуб.

В клуба те срещнаха много познати и приятели. Запознаха Георги с много момичета. Танцуваха и се веселиха до насита[4].

Георги се прибра в казармата преди вечерна проверка.

---

1. Провéждаха зàнятия - to carry out/conduct training
2. стрелбú - firing exercises
3. козирýвам - to salute
4. до насúта - to one's fill, to one's content

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ПРЕВОД

One summer day, a few months after he had entered the service, Georgi received a pass. He was very happy, because he had not seen his folks for a few weeks. Besides, he wanted to put on his civilian clothes again and go out for a walk around town and the Park of Freedom. He wanted to see some of his friends, go to a dancing party or the movies, or stay home and talk to his mother, father, brothers and sisters, and tell them all about life on the post.

It was Sunday morning. Georgi had slept very badly. He got up at five thirty, washed, dressed and got ready for morning inspection. After the inspection he went to have breakfast. As always, they had tea, bread and cheese for breakfast. After breakfast he and a few soldiers from his squad went to the street car stop. After waiting for a few minutes, the street car arrived and they got on it.

Georgi arrived home at a quarter to nine. His parents were waiting for him in the little garden in front of the house. They greeted him with joy. They started to ask him different questions.

Georgi, answering their questions, said: "During the basic training we drilled with rifles, submachine guns, and hand grenades. When we become "old" soldiers, we'll carry out drills with light and heavy machine guns, mortars, and other weapons. The military service isn't easy, but it is varied and quite pleasant," he concluded.

Бягане през пресечена местност

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 65

ВЪПРОСИ

1. Какво обучение завършиха Георги и другарите му?
2. Какви занятия правиха те?
3. С какви оръжия правиха занятия Георги и другарите му от полка?
4. Кога ги учиха да отдават чест?
5. Колко време ги упражняваха да отдават чест?
6. Когато отиваха някъде, как вървяха?
7. Къде отиде Георги един неделен ден?
8. Колко време беше служил Георги, когато си отиде в отпуск?
9. В каква униформа се беше облякъл Георги?
10. Кой го посрещна, когато отиде в дома на Боян?
11. Кои се бяха събрали у дома на Боян?
12. За какво се интересуваха чичовците, вуйчовците и лелите на Боян?
13. Какво им каза Георги, след като отговори на всичките им въпроси?
14. Къде отиде да се разходят Георги и Боян?
15. Кого срещнаха те на бул. Дондуков?
16. Какво искаше да знае Колю?
17. Как вървяла службата на Георги?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

18. Какви занятия провеждали те в полка?

19. Какво правели те всеки ден?

20. Какви били гимнастическите им упражнения?

21. Кога щял да излезе полкът им на лагер?

22. Защо полкът им щял да излезе на лагер през лятото?

23. Какво трябвало да направят младите войници преди да отидат на лагер?

24. Какво предложи Боян?

25. Къде не му се ходеше на Георги?

26. Къде решиха да отидат приятелите?

27. Кого срещнаха те в салона?

28. Какво правиха те в салона?

29. Кога се прибра Георги?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ДОМАШНА РАБОТА

Част I.

Разправете какви упражнения правехте през време на единичното си обучение!

Част II.

Запишете на магнитофонна лента четивото на урока!

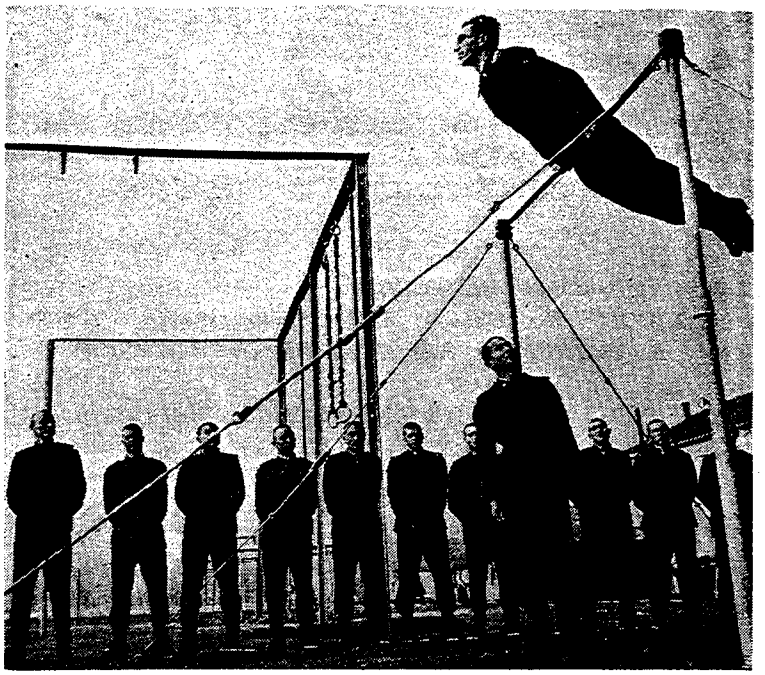

Няколко минути бегом, а след това на уредите

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

РАЗПИТ

1. When did you pass the border?
2. Вчера в 10 часа сутринта.

3. Where did our soldiers meet you?
4. При чешмата западно от селото.

5. How did you come there?
6. Вървяхме пеш по долината на река Струма.

7. What is your rank?
8. Аз съм редник.

9. In which unit did you serve?
10. В 3-ти пехотен полк.

11. What kind of drills have you been conducting lately?
12. Отдельонни учения.

13. What kind of exercises were you doing in the morning?
14. Правехме гимнастика или пък преодолявахме местни препятствия.

15. When did you finish your basic training?
16. Преди 15 дена.

17. What drills did you do mostly during the time of this training?
18. Отдавахме чест, маршировахме с и без оръжие.

19. Did you go on a bivouac?
20. Не. Полкът ще отиде на лагер през лятото, за да се подготви за маневрите на есен.

21. Do you know exactly when your regiment will go out on a bivouac?
22. Не знам.

23. Where will your regiment stage the maneuvers?
24. Не знам. Нищо не са ни казвали за това.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

РАЗПИТ

1. Кога преминахте границата?
2. Yesterday at ten o'clock in the morning.

3. Къде Ви срещнаха войниците ни?
4. At the fountain west of the village.

5. Как дойдохте до там?
6. We were going on foot along the valley of the river Struma.

7. Какъв чин имате?
8. I am a **private.**

9. В коя част служихте?
10. In the 3rd Infantry Regiment.

11. Какви занятия провеждахте напоследък?
12. Squad drills.

13. Какви упражнения правехте сутрин?
14. We were doing physical exercises or were overcoming terrain obstacles.

15. Кога завършихте единичното си обучение?
16. Fifteen days ago.

17. Какви занятия правихте най-много през време на това обучение?
18. We saluted, marched with and without weapons.

19. Ходихте ли на лагер?
20. No. Our regiment will go on a bivouac during the summer.

21. Знаете ли точно кога полкът Ви ще излезе на лагер?
22. **No, I don't.**

23. Къде ще проведе полкът Ви маневрите?
24. I don't know. They haven't told us anything about that.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

РЕЧНИК

ла́гер	bivouac
оти́вам на лагер	to go on a bivouac
вървя́,и́,вървя́х	to go, to walk
повървя́	
как върви́ слу́жбата?	How is the service?
как върви́ слу́жбата му?	How is he getting along with the service?
гимна́стика f.	gymnastics, physical exercises
гимнасти́чески,а,о,и	gymnastic, physical
го́ре-до́лу	more or less, up to a point
грана́та f.	grenade
гу́ша f.	throat
дошло́ ми е до гу́ша /от не́що/ coll.	I am sick and tired of something, I am fed up with....
дойде́ му до гу́ша от това́	he got fed up with it, he was sick and tired of it
дошло́ ми е до гу́ша да козиру́вам	I am sick and tired of saluting
дошёл or дошъ́л, дошла́,о,и	
р.а.р.of до́йда	
добре́ дошёл!	Welcome!
е́сен f.	fall, autumn
with art.есента́	
на е́сен	in the fall
зава́рвам ня́кого	to find somebody
зава́ря,и,их	
добре́ зава́рил!	is the answer to the greeting добре́ дошёл!
за́падно adv.	west
за́падно от	west of
кле́тва f.	oath
пола́гам кле́тва	to take an (the) oath
козиру́вам	mil. to salute (by hand)
мане́вра f.	maneuver
маршро́вка f.	march, marching
ходя с маршро́вка	to march
марширу́вам	to march
ме́стен,тна,о,и	local
ме́стни препя́тствия	terrain obstacles
мир m.with art. мирът	peace
оста́вям	
остави́ ме на ми́ра!	Leave me in peace! Leave me alone! Don't bother me!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

отда́вам	to give, to render
отда́м,отдаде́,отда́дох,да́де	
отда́вам чест	mil. to salute
отделе́ние n.	squad
заня́тия с отделе́ние!	squad training
отдельо́нен, нна,о,и	squad
отдельо́нни заня́тия	squad training
подго́твям се	to prepare oneself, to get
подго́твя се, и се, их се	ready
пола́гам	to lay
поло́жа,и,их	
пола́гам кле́тва	to take an (the) oath
посто́янно adv.	constantly
прове́ждам заня́тия	to conduct training,
	to train
преодоля́вам	to overcome
преодоле́я,е́е,ля́х	
препя́тствие n.	obstacle
сами́ят, сама́та, само́то, сами́те	the very
в само́то нача́ло	at the very beginning
сви́квам /на не́що/	to get used (accustomed)
сви́кна,е,ах	to something
свъ́ршвам се	to be finished, to come
свъ́рша се,и,их	to an end
су́тринен,нна,о,и	morning
тру́ден,дна,о,и	difficult
упражня́вам	to exercise, to drill
упражня́,и́,и́х	
чест f.with art.честта́	honor
отда́вам чест	to salute

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

The Roman numerals II, III, IV, V, VI, and VII indicate the Volumes of this Textbook, while the Arabic numerals refer to their pages.

Accent
 in Bulgarian in general II 22,23;
 of imperative II 211;
  neuter nouns II 148;
  past tense III 104-106;
  short forms of personal pronouns: acc.case III 228; dat.case IV 172-173.

Accusative Case
 of personal pronouns.
  short forms III 228.

Adjectives
 article of - III 138,139;
 ending in И,А,О,И III 170;
 change in gender & number III 136;
 changing Я to Е III 141;
 definite article for - III 138.139;
 double НН III 138;
 indefinite pronouns used as - VII 161-162;
 omission of Ъ & Е II 137;
 orthography of - indicating nationality II 19;
 position of - III 140,141;
 stable Е III 137;
 vocative case of - VII 53.

Adverbial Participle
 formation VII 180;
 meaning & usage VII 181-182.

Affirmative Form
 of future tense II 175-177;
  past tense III 17-19,46-48, 76,77,104,106;
  present tense:
   verbs of the 1st group II 125;
   verbs of the 2nd group II 103;
   verbs of the 3rd group II 73;

Article
 definite - of:
  adjectives III 138,139,170;
  cardinal numerals IV 84-85;
  fem.nouns II 76;
  masc.nouns ending in a consonant II 45,104;
   ending in a vowel VII 11-13;
   ending in Й VII 14-15;
  neuter nouns III 49;
  plural III 139, II 76,149.

Aspect
 and conjugation of - II 182;
 formation of - II 180;
 imperfective - formed with:
  suffix АМ VI 33;
  suffix ВАМ VI 57;
  suffix ЯМ VI 56;
 in Bulgarian II 179;
 in general II 177,178;
 perfective of СЪМ III 202;
 usage of perfective - II 209.

Auxiliary Verb СЪМ "to be"
 present tense:
  affirmative form II 17;
  interrogative form II 20,21;
  interrogative-negative form II 47;
  negative form II 17;

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

hearsay form
future tense VI 177;
past tense VI 156;
present & imperfect tenses
VI 82;
perfective aspect of - III 202;
past tense II 19;
position of - in the past
indefinite tense V 19,20;
present tense of - II 17.

Cardinal Numerals IV 10-14;
special form of - for masc.
gender IV 36-37;
article for - IV 84-85.

Change of
consonant sound in:
nouns: К to Ц II 46;
verbs: in -жа, -ча, -ша
to за,ка,са III 19.
vowel sound in:
adjectives Я to Е III 41;
masc. nouns III 79;
neuter nouns II 148.

Colloquial Pronunciation of
card. numerals IV 10,ss.

Colloquial Usage of
possessives III 201.

Conjugation & Aspect
II 122.

Dative Case of the
personal pronouns, short
form IV 170.

Declension of
personal pronouns (short
forms), accusative II 228,
dative IV 170.

Definite Article of
fem. nouns II 76;
masc. nouns (full art.)
II 45;
masc. nouns (short art.)
II 104;
neuter nouns II 149;
pronunciation of - II 46.

Degrees of Comparison
comparative III 171-172;
superlative III 172-173.

Demonstratives V 146-147.

Dialect Forms of
the personal pronouns II 16;
the verbs, 1st group II 125;
the verbs, 2nd group II 103.

Double Forms
of the personal pronouns
VI 132-134.

Double Negation II 127.

Ending
-М of the verbs, 1st group
II 126.

Ending of Nouns
feminine II 43;
masculine II 43;
neuter II 44.

Familiar Form
of personal pronouns II 16;
verb II 16.

Feminine Nouns
definite article II 76;
endings II 43;
vocative case VII 94-95.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

For (preposition)
idiomatic translation into
Bulgarian of - II 19.

Formation of the
imperfective verbs from
perfective VI 30;
imperf. tense IV 138-140;
perfective aspect with suffix
Н IV 58;
perf. verbs by means of a
a prefix V 51-62.

Formal Pronoun II 16.

Future Tense
affirmative form II 175;
hearsay form VI 177;
interrogative form II 176;
inter.-neg.form II 177;
negative form II 175;
of бъда III 202
of съм III 202.

Gender of Nouns II 43.

Groups of Verbs II 73.

Hearsay form of the Verb VI 78-83;
formation of - VI 79;
future tense VI 174-177;
past indefinite and past perfect
tenses VII 76-77;
past tense VI 155-157;
present and imperfect tenses
VI 81-82;
има, няма, трябва, може
VI 82.

Idiomatic Use of Present Tense
II 19.

Imperative
formation of - II 210;
accent of - II 211;
irregular forms V 50-51;
negative - II 212;
of perfective verbs II 212.

Imperfect Tense
formation and meaning IV 138-140;
hearsay form VI 155-157;
special usage IV 196.

Imperfect Active Participle
formation VI 80;
usage VI 81.

Imperfective Aspect
formed with
suffix -АМ VI 33;
suffix -ВАМ VI 57;
suffix -ЯМ VI 56.

Imperfective Verbs
formation of - from
perfective VI 30, VI 56.

Impersonal Forms
има, няма II 75.

Indefinite Pronouns VII 158-160;
used as adjectives VII 161-162.

Interrogative Form of the Verb
future tense II 176;
1st group II 125;
2nd group II 103
3rd group II 74;
past tense III 19;
present tense II 125;
съм II 20.

Interrogative-Negative Form
of the Verb
future tense II 176;
past tense II 19;
present tense II 75.

Interrogative Pronouns VI 106-110.

Inversion of the Subject VI 109,110.

Irregular Imperative Forms V 50-51.

Irregular Past Active Participle
V 176-178.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Long Personal Pronouns V 123-124
usage of - V 124.

Masculine Nouns
article of (full) II 45;
article of (short) II 104;
changing К to Ц II 44;
ending in a vowel VII 11-13;
ending in ЕЦ II 45;
ending in Й VII 14;
ending in plural in А IV 86;
ending in plural in Е V 125;
ending of - II 43;
masc. ending in pl. in Е V 125;
monosyllabic - III 78-80;
monosyllabic ending in plural
in И VI 8;
plural after numerals IV 14;
plural of - II 44;
vocative case in Е VI 10;
in ЙО VII 53;
in О VII 52;
in Ю VII 53;

МОГА
present tense III 106;
past tense of - III 106;
usage with another verb III 106.

Meaning & Translation of the
imperfect tense IV 140.

Monosyllabic Masculine Nouns
accent of III 78-80;
ending in plural in И VI 8;
plural III 78;
changing Я to Е III 79;
unchangeable Я III 80.

Negation
double II 127.

Negative Form of the Verb
present tense:
1st group II 125;
2nd group II 103;
3rd group II 74; II 17:
imperative II 212;
future tense II 175;
past tense III 19.

Negative Imperative II 212.

Neuter Gender
accent rule II 148;
nouns of - II 147.

Neuter Nouns
ending in plural in И VI 10.

Nouns
accent rule of - II 148;
changing К to Ц II 44;
ending in a vowel II 76;
ending in ЕЦ and ИН II 45;
used after numerals IV 85-86;
feminine II 76;
gender of - II 43;
indicating nationality II 19;
masculine II 43-45;
ending in a vowel VII 11-13;
ending in Й VII 14;
ending in pl. in: Е V 125; И VI 8;
vocative case in: Е VI 10;
ЙО VII 53; О VII 52; Ю VII 53;
monosyllabic masculine III 78-80;
neuter II 147;
neuter - ending in plural in
И VI 10.

Numerals
cardinal IV 10-14;
ordinal V 88-91;
special form of the cardinal
numerals for masculine gender
IV 36-37.

Omission of the Personal Pronoun
when used as a subject II 18.

Ordinal Numerals V 86-91.

Orthography
of the def. article II 104;

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

of nouns & adjectives indicating
national origin II 19.

ОТБЕЛЕЖКА
past tense of - III 107.

Participle
adverbial VII 180-182;
imperfect active VI 80,81;
past active V 14,16.

Past Active Participle V 14-16;
accent V 15;
change of Я to Е V 16;
formation V 15;
irregular forms V 176-178;

Past Indefinite Tense V 16-19;
formation V 16;
hearsay forms of - VII 76-77;
meaning and translation V 40.

Past Perfect Tense V 200-204;
formation V 200;
hearsay forms of - VII 76-77;
usage V 202.

Past Tense
endings of - III 16;
formation of - III 17-19; 46-48;
verbs of the 1st group
Е to Я III 18;
Е to А III 48;
жа, ча,ша to за,ка,са
III 19; ох III 46,47;
disappearance of the root
vowel III 48;
of съм III 19;
verbs of the 2nd group III
76-77;
И to Я III 77;
Я to А III 77;
the verb вземa III 77;
verbs of the 3rd group III 104;
accent of the - III 104-106;
of мога III 106;
hearsay form VI 155-157;
interrogative form III 19;
negative form III 19;
interrogative-negative III 19.

Perfective Aspect
formation in general II 180;
formation of - by means of a
prefix V 51-62;
with suffix Н IV 58-60;
usage II 209;
of съм III 202.

Personal Pronouns
accent IV 172;
accusative case III 228;
dative case IV 170-174;
dialect form II 16;
double forms VI 132-134;
familiar form II 16;
formal II 16;
insertion of - in the past
indefinite tense V 21,22;
long forms of - V 123,124;
place in general IV 173;
position of the short pers.pron.
in past indef. tense V 21,22;
in past perfect tense V 203;
short forms III 208;
subjective case II 16;
usage in general IV 170;
usage of - as possessives
V 174-176.

Place in the Sentence of the
reflexive pronoun IV 112,113;
short personal pronoun IV 173.

Plural of Nouns
after numerals with the word
души - IV 37;
after колко and няколко
IV 14;
ending in a vowel II 76;
ending in ЕЦ and ИН after
numerals IV 85-86;

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

feminine nouns II 76;
masculine nouns II 44;
monosyllabic masculine nouns III 78;
neuter nouns II 147,148.

Position of the Short Pers.Pron.
when used as possessives V 176;
when used with the past indefinite tense V 21,22;
when used with the past perfect tense V 203.

Possessives III 200,201;
colloquial usage of - III 201.

Present Participle V 226-229;
formation V 226,227;
usage V 228,229.

Present Perfect Tense
translated with present tense in Bulgarian II 19.

Present Tense of the Verbs
of the 1st group II 125;
of the 2nd group II 103;
of the 3rd group II 73;
of СЪМ II 20;
hearsay form VI 155-157.

Pronunciation of
definite art.,masc.gender II 104;
present tense:
1st group II 125;
2nd group II 103;
3rd pers. plural of СЪМ II 16.

Pronouns
demonstrative V 146;
indefinite VII 158-160;
used as adjectives VII 161-162;
interrogative VI 106-110;
personal, subject form II 17;
familiar form II 16;
formal II 16;
relative VII 133-137.

Questions
formation of - II 20.

Reflexive Form of the Verb IV 110-113.

Reflexive Pronouns IV 110-113;
place IV 112-113;
usage of СИ as possessive V 175,176.

Relative Pronouns
declension of КОЙТО VII 136-137;
formation VII 133-134;
usage VII 134-136.

Short Art. of Masc. Nouns II 104.

Short Forms of the Personal Pronouns
accusative case III 223;
dative case IV 170-174.

Since, idiomatic translation of - into Bulgarian II 19.

Special Form of the cardinal numerals for masculine gender IV 36-37.

Special Usage of imperfect tense IV 196.

Structure of the Simple sentence II 17.

Suffix Н
used for formation of the perfective aspect IV 58-60.

Tenses
imperfect IV 138-140;

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

future II 175-177;
past II 16-19; 46,48; 76,77;
104-106;
past indef. V 16-22;
past perfect V 200-204;
present II 73,103.

Usage of the
perf. aspect in present tense
II 209;
pers.pron.,dat.case V 170-172
reflexive pronoun as possessive
V 175,176;
short personal pronouns as
possessives V 174-176.

Verb
the - II 72.

Verbs
changing
К to Ч, Г to Ж II 126;
of the 1st group II 126;
of the 2nd group II 123;
of the 3rd group II 73;
ending М in the 1st group
II 126;
having one form for imperfective
and perfective aspects V 91-94.

Vocative Case of
adjectives VII 53-54;
feminine nouns VII 94-95;
masculine nouns
ending in Е VI 10, VII 52;
ending in ЙО VII 53;
ending in О VII 52;
ending in Ю VII 53.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

СПИСЪК НА ИЛЮСТРАЦИИТЕ

Страница

Български къщи в Родопите ____ 6
Карикатура: Танци ____ 10
Азбука ____ 15
Карикатура: Седмица на книгата ____ 18
Карикатура: Нищо не работи ____ 22
Карикатура: Имен ден в къщи ____ 25
Карикатура: Танцовата музика в ресторантите ____ 26
Новобранци причтигнат в казармата ____ 28
Атака на нож ____ 32
"Лежешком, пълни!" ____ 32
Карикатури: Из живота на младите войници ____ 35
Походен марш ____ 43
Свързочник ____ 44
Балетна продукция на Софийската народна опера ____ 54
Премиера на българската опера "Цвета" ____ 55
Театрален афиш ____ 62
Баща и син от драмата "Гераците" ____ 65
Вила в курорта Боровец до София ____ 71
Карикатура: След влизането в пивницата ____ 72
Изглед от курорта Варна ____ 75
Изглед от град Пловдив ____ 80
Село Шипка до Казанлък ____ 84
Нова автогара в Габрово ____ 95
Ученички изучват частите на автомобилния мотор ____ 102
Български пътни знаци ____ 106
Физзарядка = гимнастически упражнения сутрин ____ 108
Военна музика ____ 108
Войнишка столова ____ 111
На учение ____ 116
Стрелба с леки картечници ____ 117
Командирско разузнаване ____ 121
Занятия в клас ____ 122
Аерогара София ____ 128
Самолетът скоро ще отлети ____ 132
Самолет в помощ на селското стопанство ____ 137
Транспорт на домати ____ 144
Санитарен самолет ____ 147
Изглед от Велико Търново ____ 148
Планински поток ____ 157
Карикатура: Разсеяният пешеходец ____ 165

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Страница

Карикатура: На излет ____ 167
Карикатура: В халите ____ 172
Карикатура: Двойна изненада ____ 176
Карикатура: Ловджийска мечта ____ 182
Карикатура: Ловджии ____ 188
Старопланински орел ____ 191
Мечка ____ 192
Физически упражнания ____ 194
Всекидневна утринна гимнастика ____ 197
Полагане на клетва ____ 199
Бягане през пресечена местност ____ 200
Гимнастика на уреди ____ 203

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School